

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

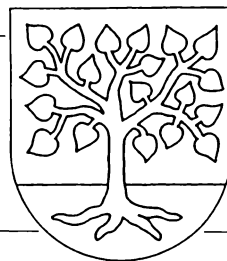
Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 32, Juli 2005

Indhold s. 2

Foreningsprogrammer

F.30	Amager	s.16	F.31	Ry	s.33
F.33	Brønderslev	s.17	F.29	Silkeborg	s.34
F.02	Grindsted	s.18	F.09	Storkøbenhavn	s.35
F.20	Haderslev	s.19	F.39	Storstrøms Amt	s.36
F.48	Hedeboegnen	s.20	F.32	Sydkysten	s.37
F.03	Herning	s.21	F.25	Sydsjælland	s.38
F.04	Hjørring	s.22	F.18	Sæby	s.39
F.16	Holstebro	s.23	F.14	Sønderjylland	s.39
F.42	Horsens	s.24	F.44	Thy	s.40
F.34	Hvidovre	s.24	F.10	Trekantområdet	s.41
F.26	Kolding	s.25	F.46	Vejle	s.43
F.22	Korsør	s.27	F.47	Vestegnen	s.43
F.43	Løgstør	s.27	F.40	Vestlolland	s.44
F.06	Mors	s.29	F.11	Vestsjælland	s.45
F.41	Nordsjælland	s.29	F.12	Viborg	s.46
F.07	Odense	s.30	F.37	Østdjursland	s.47
F.08	Randers	s.32	F.49	Ø. V. N. Horne Herred	s.48
F.24	Roskilde	s.32	F.15	Aalborg	s.48
			F.13	Århus	s.51

SLÆGTEN (ISBN 0905-7064) udgives af Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger, p.t. 1. januar og 1. juli. Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler eller større dele deraf dog blot efter tilladelse og aftale med forfatteren.

Indhold

Anmeldelser og småstykker	s.6
Annonce	s.66
Burholt	s.11
Den gamle Gravsteen	s.63
Efterlysning	s.76
Enken Maren Jensdatters klage	s.69
Fra redaktøren	s.6
Hermansen-brødrene fra ...	s.52
I slægt med Ambrosius Stub	s.59
Levevilkår for ansatte ...	s.67
Mere om Røgelhede	s.12
Norske præste- og embedsmænds	s.61
Ny forening	s.6
Nyt fra SSF	s.4
Nyt fra Statens arkiver	s.70
Om Else Bertelsdatter	s.56
Om Viborg Tugthus	s.10
Skarpretter Seyler	s.72
Slægten Mørk i Kalum	s.14
SLÆGTENS publikationer	s.73
SSFs bestyrelse og udvalg	s.2
Årsmøde i SSF 2005	s.3

For uopfordret indsendt stof påtager SLÆGTENS redaktion sig intet ansvar.

Redaktion, ekspedition og betaling

Anton Blaabjerg, forlagsred., Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎ 86 61 04 36.

E: blaabjerg@privat.dk

Birte Steffensen, ansv. red., Teglgårdvej 36, 7451 Sunds, ☎ 97 14 13 23.

E: tippe@post.tele.dk

modtager **senest** 1.5. og 1.11. programmer, artikler og indlæg til SLÆGTEN

Birgit Øskov, eksp., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.

E: bojen@daks.dk

modtager **senest** 1.5. og 1.11. besked om antal for det kommende nummer.

Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé 2, 3. tv., 8000 Århus C, ☎ 86 11 55 47.

E: obk.aarhus@stofanet.dk

SLÆGTENS giro 0 94 55 87.

Privat-abonnement opkræves én gang årligt (giro vedlagt januarnummeret), betales senest 1.2., efterfølgende opkrævning pålægges 10 kr.

Priser

Privat abonnement (2 numre, incl. forsendelse) 70 kr. – Abonnenter bosat i udlandet (også Norden), der benytter giro til betaling, dog 100 kr. – Ældre numre 10 kr. pr. stk. + forsendelse.

Annoncer: 500 kr. + moms pr. trykside, en halv eller en kvart side henholdsvis 250 kr. og 125 kr. + moms.

SSFs bestyrelse og udvalg

SSFs bestyrelse

Elsebeth Ib, fmd., Marie Grubbes Vej 9, 7100 Vejle ☎ 23 20 31 11 eller 75 72 02 09.

E: kajib@mail.tele.dk

Jytte Skaaning, nstfmd., Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C ☎ 66 14 88 77.

E: skaaning@email.dk

Svend Aage Mikkelsen, kass., Hørgård 18, 2. tv., 6200 Aabenraa, ☎ 74 62 15 75.

E: svmi@post3.tele.dk

Kit Bisgård, sekr., Aastofte 14, Svogerslev, 4000 Roskilde, ☎ 46 38 35 14.

E: kitbi@get2net.dk

Jan Høstbo, Obovej 14, 2730 Herlev

☎ 44 84 91 31. E: janhb@vip.cybercity.dk

Jytte Skaaning er indtil videre **FUNGERENDE FORMAND**.

SLÆGTENS redaktion

Anton Blaabjerg, forlagsred.,
Birte Steffensen, ansv. red.,
Birgit Øskov, eksp.,
Ole Bech Knudsen, kass.

SSFs kursusudvalg

Elsebeth Ib, kontaktkatalog, bestyrelsens repræsentant, adresse tidligere
Jesper Ratjen, faglig kursusleder, Majvænget 55, Bramdrup, 6000 Kolding
☎ 75 51 80 63. E: j.ratjen@stofanet.dk
Tove Glud Rasmussen, praktisk kursusleder, Nøddevej 2, 8260 Viby J, ☎ 86 14 43 11.
E: toveglud@stofanet.dk

SSFs undervisningsudvalg

Jytte Skaaning, adresse tidligere.

SSFs internetudvalg

Jan Høstbo, webmaster, bestyrelsens repræsentant, adresse tidligere.
Jytte Skaaning, adresse tidligere.

HVEM FORSKER HVAD

Jan Høstbo, bestyrelsens repræsentant.

SSF blev stiftet 23. april 1981 og omfatter nu 37 foreninger med tilsammen godt 4.000 enkeltmedlemmer.

Liste over medlemsforeningerne findes ikke længere her i SLÆGTEN, men kan ses på hjemmesiden: www.ssf.dk

Aktiviteter

14. - 16. oktober

SSFs Slægtshistoriske Weekend på Nørregaards Højskole i Bjerringbro, se midtersiderne.

22. oktober

14. Slægtsforskerdag i København

1. november

Sidste frist for indsendelse af indlæg til SLÆGTENS redaktør.

15.-20. december

SLÆGTEN nr. 33 udkommer

Årsmøde i SSF 2005

Årsmødet fandt sted lørdag den 30. april 2005 i AOF's lokaler i Odense.

Der var repræsentanter for 20 ud af 37 foreninger til stede.

Formanden kunne ikke komme til mødet på grund af sygdom. Næstformanden aflagde beretning, der blev godkendt. Regnskabet var ikke blevet revideret og kunne derfor ikke godkendes. Efter revision udsendes det til medlemsforeningerne til godkendelse. Uændret kontingent.

Alle fremmødte foreninger fik udleveret testamenter til deres medlemmer. En vejledning følger senere. Bestyrelsen vil tage stilling til, om det skal sættes på hjemmesiden. SSF's bestyrelse har indstillet lokale medlemmer til brugerrådene i LAV og Erhvervsarkivet i Århus.

Der var en længere diskussion om forslaget om at prøve at lade foreningerne have navnebjælker i stedet for logo i SLÆGTEN.

Bestyrelsen trak forslaget, og herefter vil alle foreninger få tilsendt et prøvetryk med navnebjælker, så de hver især kan tage stilling til, hvad de ønsker for deres forening.

På valg til bestyrelsen var Kit Bisgård og Svend Aage Mikkelsen. Begge var villige til genvalg og blev valgt. Som suppleant blev Knud Rahbek Frederiksen fra Sydsjælland valgt.

Bøggild Christensen fra Randers blev genvalgt som revisor, og Jørgen Laustsen fra Aalborg som revisorsuppleant.

I forbindelse med årsmødet i 2006 skal vi fejre SSF's 25 års jubilæum. Det bliver lørdag den 22. april.

Før årsmødet viste Jan Høstbo den nye opsætning af hjemmesiden, og der var fremvisning af Odense-databasen.

Bestyrelsen konstituerede sig som hidtil.

Referenter Kit Bisgård og Jan Høstbo

SAMMENSLUTNINGEN af SLÆGTSHISTORISKE FORENINGER

v/ Jytte Skaaning

Ny forening

En ny forening, "Slægtshistorisk Forening af 2005 for Øster, Vester og Nørre Horne Herreder", har set dagens lys. Vi byder foreningen hjertelig velkommen i SSF og ønsker held og lykke fremover.

Derimod har Slægts & Lokalhistorisk Forening Samsø meldt sig ud, da de fleste medlemmer også er medlemmer i andre foreninger.

Ny hjemmeside

SSF's nye hjemmeside, der har fået nyt design, indhold og ny farve, blev præsenteret af Jan Høstbo på årsmødet. Det nye layout er udarbejdet af webmaster Jan Høstbo og "webmoster" Charlotte S. H. Jensen, Landsarkivet for Sjælland m.v. Begge bringes hermed en stor tak for udarbejdelsen. Hjemmesiden gik "i luften" 1. maj 2005 og findes på: www.ssf.dk.

Nyhedsbreve

SSF har siden august 2003 udsendt nyhedsbreve til formændene, men fremover vil brevene også blive lagt ud på hjemmesiden – vælg "SSF" og dernæst "Nyhedsbrev". Her findes allerede nyhedsbrevet fra marts 2005.

Testamente

Hvad skal der ske med din slægtshistorie, når du er borte?

Efter opfordring fra Jesper Ratjen (Trekantforeningen) udarbejdede Gitte Bergendorff Høstbo (Storkøbenhavn) et udkast til et testamente for slægtsforskerens "efterladenskaber". Udkastet blev efterfølgende "afprøvet" af Aalborgforeningen, der fik det tilpasset samt udarbejdede en vejledning hertil. Se foreningens hjemmeside: www.slaegtshistoriskforeningforaalborgegnen.dk

SSF fik nyt logo og har i marts 2005 fået trykt et testamente på særligt godt papir. Hver med-

lemsforening vil få udleveret et antal svarende til medlemstallet pr. 31. december 2004. Yderligere eksemplarer kan købes billigt hos SSF.

Uddelingen sker på følgende måde: På årsmødet 2005 fik de fremmødte foreninger udleveret deres pakke, medens resten vil få deres eksemplarer i samsending med "SLÆGTEN". I løbet af sommeren 2005 udarbejdes en vejledning om udfyldelse af testamentet m.v. Vejledningen vil blive lagt ud på hjemmesiden: www.ssf.dk- vælg "SSF" og dernæst "testamentet".

Har du ikke modtaget dit eksemplar, så spørg din formand.

SSF fylder 25 år i 2006

Da SSF er stiftet 23. april 1981, har bestyrelsen besluttet, at 25 års jubilæet skal afholdes lørdag den 22. april 2006. Det forventes at blive et dagsarrangement med slægtsforskertræf, udstillinger m.v. og afholdelse af årsmøde. Stedet er ikke fastlagt endnu. Men reserver allerede datoen i kalenderen 2006.

Brugerråd på Statens Arkiver

Der er nu oprettet følgende brugerråd ved Statens Arkiver.

Det første brugerråd blev oprettet i april 1999 på Landsarkivet for Sjælland m.v. Derefter fulgte Rigsarkivet (marts 2000), Landsarkivet for Sønderjylland (efteråret 2002), Landsarkivet for Fyn (foråret 2004), Landsarkivet for Nørrejylland (foråret 2005) samt Erhvervsarkivet (foråret 2005).

Der er imidlertid forskellig sammensætning af rådene på de enkelte arkiver, jfr. arkivernes hjemmesider, hvor du kan orientere dig om rådernes vedtægter og sammensætning samt læse mødereferaterne. Adresserne kan søges enten via den fælles hjemmeside: www.sa.dk eller det enkelte arkivs hjemmeside: www.sa.dk/ra,

www.sa.dk/lak , www.sa.dk/laa, www.sa.dk/lao, www.sa.dk/lav samt www.sa.dk/ea

Bestyrelsen har udpeget følgende repræsentanter for SSF: Landsarkivet for Nørrejylland (Holger Helbo, Viborgforeningen), Landsarkivet for Fyn (Jytte Skaaning, Odense) og Erhvervsarkivet (Tove Glud Rasmussen, Århus). Hvis I har spørgsmål eller kommentarer vedrørende Rigsarkivet, de enkelte landsarkiver eller Erhvervsarkivet kan disse stiles til rette vedkommende – se adresser m.v. under de respektive foreninger.

Nye websider

Siten www.hovedstadsarkiver.dk (et samarbejde mellem Københavns og Frederiksberg Stadsarkiver, Landsarkivet for Sjælland m.v. samt Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv) og www.daisy.sa.dk (førsteudgaven af Statens Arkivers elektroniske registratur) er omtalt i nyhedsbrevet marts 2005 se ovenfor under nyhedsbreve.

Arkivalier-online

I samarbejde med DIS-Danmark, Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie og SLA har SSF protesteret over hastighed og kvalitet af Arkivalier-online. Efterfølgende blev alle involverede inviteret til et møde den 29. november 2004 på LAV med landsarkivar Chr. Jansen. For SSF deltog Elsebeth Ib. På mødet blev der redegjort for økonomi og baggrund for scanningerne, ligesom det blev fremlagt, at et bladssystem var undervejs. For LAV havde valget stået mellem ca. halvdelen af kirkebøgerne indtil 1892 i en bedre kvalitet eller alle kirkebøger i den valgte kvalitet. Mødet blev afholdt i en god tone, og vi udtrykte en positiv indstilling til projektet.

Efterfølgende har Elsebeth Ib den 18. marts 2005 deltaget i et møde med rigsarkivar J.P.Noack, landsarkivar Chr. Jansen, Poul Erik Olsen, Brian Jessen, Erling Haagh, alle fra Statens Arkiver, Jens V. Olsen fra DIS-Danmark og Per Agerbæk fra AO-Hackers for i samarbejde at få løst en række spørgsmål, som brugen af Arkivalier-online har rejst. På mødet blev nedsat en arbejdsgruppe, der i fællesskab

skal undersøge mulighederne for inden for de økonomiske rammer at forbedre performance i relation til netværk og server. Der arbejdes endvidere med vedtægter for et brugerråd, der kan sikre et fremtidigt samarbejde mellem mødedeltagerne (de deltagende organisationer). Der planlægges et nyt møde, når arbejdsgruppen har undersøgt mulighederne, og når vedtægterne er udarbejdet – se nyhedsbrevet marts 2005 på hjemmesiden.

Navnebjælker/logoer

På et arbejds møde 12. marts 2005 mellem bestyrelsen, repræsentanter for SLÆGTEN og kursusudvalg blev bl.a. indhold og format af medlemsbladet SLÆGTEN drøftet - herunder også brugen af navnebjælker contra logoer. Redaktøren Birte Steffensen fremviste nogle sider med navnebjælker og redegjorde samtidig for både positive og negative reaktioner på hendes forslag i Slægten nr. 31 om at anvende navnebjælker i nr. 32.

Ideen med navnebjælker var god, og vi enedes om, at beslutningen om navnebjælker/logoer måtte tages på årsmødet. Derfor fremsatte bestyrelsen og SLÆGTEN følgende forslag:

1. At medlemsforeningernes logo fjernes fra medlemsbladet og erstattes af ensartede navnebjælker. Logoet kan i stedet bruges på SSF's hjemmeside
2. At det henstilles til medlemsforeningerne, at de forsøger at begrænse tekster i forbindelse med foredrag og arrangementer.

Begrundelse: Ændringerne vil give et mere ensartet præg og vil kunne skabe mere plads, beregnet ca. 3-4 sider, til artikler i bladet.

Efter arbejds mødet gjorde Birte Steffensen opmærksom på, at det var en fejl, at SLÆGTEN var medforslagsstiller, redaktionen var ikke enig i spørgsmålet.

På selve årsmødet trak SLÆGTEN (ved Birgit Øskov) sig igen som forslagsstiller. Herefter fulgte en længere diskussion, der endte med, at bestyrelsen trak sit forslag. Herefter vil alle foreninger få tilsendt et prøvetryk med navnebjælker, så de hver især kan tage stilling til, hvad de ønsker for deres forening, og for at tilbagemelde deres holdning, inden der træffes beslutning om enten navnebjælker eller logoer.

Slægtshistorisk forening af 2005 for Øster, Vester og Nørre Horne Herreder.

af Knud Møller Bargisen

Flere års kursusvirksomhed med slægtsforskning i Ølgod skabte interesse for at danne en forening, hvor tidligere kursusdeltagere og andre interesserede kunne være hverandre til gensidig hjælp og inspiration i deres videre slægtsforskning.

Som navnet siger, dækker foreningen et stort område omkring Varde, hvor der ikke tidligere har været en forening af denne art. Stiftende generalforsamling fandt sted 25. januar i KULTURHUSET i Ølgod. Der tegnedes fra starten et pænt antal medlemmer, og i øjeblikket er der et medlemstal på 27.

Fra redaktøren

Min frimodige påstand i SLÆGTEN nr. 31 om som et forsøg at erstatte foreningernes logoer med navnebjelker i dette nummer har jeg måttet sluge igen, selvom jeg har fået flest positive reaktioner på forslaget. På det netop afholdte årsmøde var der ikke – blandt de fremmødte foreninger – overvejende stemning for at gå med i det forsøg.

Heldigvis er der nogle fremsynede foreninger, som godt kan se "gevinsten" i forslaget, og de får så i dette blad deres logo erstattet af en navnebjelke. Det er jeg selvfølgelig glad for, at de vil, for derved kan alle SLÆGTENS læsere se, hvad det handler om.

Også i dette nummer af SLÆGTEN kan vi bringe dejligt mange indlæg, ikke bare "overligeren" om det uforudsete slægtstræf i Nebraska, men også et par historier om vore forfædres hverdag, og endelig – i dette H. C. Andersens jubilæumsår – et eventyr om en gravsten, som jeg er ret sikker på, at mange ikke kender. Det er synd, så SLÆGTEN gør noget – ved det!

Nogle indlæg, der har ventet længe på, at der

blev plads i bladet, er Bjarne Nørugaards beretninger om slægterne i Burholt, Røgelhede og Kalum. De er forbundet med hinanden og kommer her med alle tre.

De mange indlæg i dette nummer betyder, at jeg nu kan se bunden i "skuffen", så I er meget velkomne til at sende indlæg, det være sig pudsigheder, I finder i arkivalierne, oplysende artikler, eller "bare" en god historie.

Igen i år kan vi byde velkommen til en ny forening, Slægtshistorisk forening af 2005 for Øster, Vester og Nørre Horne Herreder, som allerede har fået "kælenavnet" foreningen med det lange navn.

"Nogen" har forlangt badenymfer i sommernummeret, når der er nisser i vinternummeret, se s. 21!

Redaktøren vil ønske alle SLÆGTENS læsere en rigtig dejlig sommer med vejr som i vores barndom, hvor solen altid skinnede, og det kun regnede om natten – næsten!

BS

Anmeldelser og småstykker

Slægtsforskning på internet

af Ulrich Alster Klug. Forlaget Libris. Udkommet december 2004. Hæfte 120 sider. Pris 79 kr.

Når man som jeg har været meget betænkelig ved at bruge internettet i min slægtsforskning, er denne bog som sendt fra himlen. Forfatteren er slægtsforsker og har undervist i mange år, og det bærer bogen tydeligt præg af. Den er let tilgængelig og viser os, der ikke har lang erfaring, alle de muligheder, internettet byder på.

Bogen indledes med et kort afsnit om slægtsforskning, og derefter er der en fyldig gennem-

gang af arkiver og biblioteker, søgedatabaser, billed databaser, Arkivalier Online, de forskellige slægtsdataprogrammer og deres indbyrdes "samspil", og alt er tydeligt illustreret med skærmbilleder og forklaring. Der er også en anvisning på, hvordan man via nettet kan reservere arkivalier før et arkivbesøg eller som fjernlån (kun for brugere uden for Sjælland).

Slægtsforskning på internet rummer meget, meget mere, man bliver virkelig "taget ved hånden" på en tur gennem internettets overflod af oplysninger.

BS

Flere anmeldelser på side 71.

Uægte børn og ugifte forældre – udstødte eller integrerede? Illegitimitetens sociale årsager og konsekvenser i tre jyske landsogne 1750-1830 Af Asbjørn Romvig Thomsen, arkivar på Rigsarkivet, udgivet 2005 af Landbohistorisk Selskab, 199 sider, ill., pris 198 kr.

Forfatteren analyserer godt 300 skæbner fra 1700- og 1800-tallets jyske landbosamfund, og resultatet af analysen er, at han kan aflive den gamle myte om, at ugifte mødre gennem historien altid er blevet udsat for forfølgelse og udstødelse af samfundet. Undersøgelsen af de mere end 300 livsforløb viser nemlig, at selvom der ikke er tvivl om, at de uægte børn og deres forældre generelt hørte til i samfundets laveste og allerfattigste lag, skyldtes det ikke først og fremmest forældrenes ægteskabelige status ved barnets fødsel. Det var snarere omvendt, da kvinden blev gravid, kunne parret ikke gifte sig, fordi de var for fattige til at skabe en familie.

Grundlaget for bogen er 117 uægte fødsler, der fandt sted i Junget, Torum og Selde Sogne i det nordlige Salling i årene 1750-1830, og forfatteren følger – så vidt det er muligt – alle 117 børn, deres forældre og bedsteforældre hele livet igennem. Det er især muligheden for at analysere de tre generationers livsforløb, der har gjort forfatteren i stand til at udtale sig om noget så u håndgribeligt som konsekvenserne af et aktivt, uægteskabeligt kønsliv.

En meget spændende bog, som skal læses med koncentration, og som vender op og ned på nogle gængse opfattelser. BS

Slesvig, Preussen, Danmark. Kilder til sønderjysk forvaltningshistorie. Redigeret af Erik Nørr og Jesper Thomasen, udgivet af Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie, 2004, 407 sider, pris 195 kr. indtil 1. august 2005, derefter 275 kr.

Denne præsentation af historiske kilder – også til gavn for slægtsforskere – knytter sig til Erik Nørr og Karl Peder Pedersens værk *På embeds vegne*, som blev udgivet 1998 af Kildeskriftselskabet i samarbejde med Jurist- og Økonomforbundets Forlag, og som fortalte om kilder til kongerigets indre historie 1750-1920. Heri blev en lang række kilder/kildetyper fra vore arkiver

afskrevet og kommenteret m.h.t. til f.eks. anvendelighed for lokal-, slægts- og personhistorien.

Fra de kongerigske forhold er vi nu nået til kilderne fra Hertugdømmet Slesvig/Sønderjylland. Det nu publicerede værk er en håndbog over kilder fra den sønderjyske forvaltning i perioden ca. 1500-1970, skrevet af fagfolk med stor erfaring. I alt beskrives 77 forskellige kilder, som alle på en eller anden måde er særlige for Sønderjylland og Slesvig. For hver kilde er der en forvaltningshistorisk redegørelse og et eksempel med transskription, kommentarer og ordforklaringer. Herefter følger afsnit med oplysninger om kildens lovgrundlag og anvendelsesmuligheder. Til slut henvises til relevant litteratur, og der angives, hvor i arkiverne kildetyperne kan findes.

Bogen er delt i fire dele: Den slesvigske forvaltning indtil 1864/67, den preussiske forvaltning 1864-1920, overgangsperioden 1918-20 og den særlige sønderjyske forvaltning efter 1920. For hver periode medtages kilder om f.eks. central- og lokalforvaltningen, rets- og skattevæsenet, kirken, erhvervslivet, social- og sundhedsvæsenet, ejendoms- og folkeregistrering m.m.

Dertil knytter sig en fyldig redegørelse for hovedlinjerne i den sønderjyske forvaltnings historie indtil 1970 med relevante litteraturlister, arkivvejledninger, guider, embedsstater m.m.

Denne fremragende serie til præsentation af vore arkivers indhold af dokumenter til belysning af vore forfædres liv og færden, der således nu omfatter kongeriget 1750-1920, Sønderjylland/Slesvig ca. 1500-1920, er planlagt til også at omfatte et bind om kongerigets dokumenter før 1750, et bind om tiden efter 1920 og et bind om Færøerne, Grønland, Island og Tropekolonierne.

Bøgerne (Slesvig, Preussen, Danmark til 195 kr. indtil 1. august 2005, derpå 275 kr., På embeds vegne, 463 sider, 275 kr.) kan bestilles ved Kildeskriftselskabet og Dansk Historisk Fællesråds fælles ekspedition, Rigsarkivet, Rigsdagsgården 9, 1218 København K, tlf. 33 14 34 14 (kun tirsdag eftermiddag og fredag formiddag), <http://www.sa.dk/lak/kilde/index.htm>. - Oftest ligger Slægtens ekspedition i Nørresundby og dens annekset i Viborg også inde med disse bøger, så forsendelsesomkostninger kan spares!

AB

Vesterlandets konge – Christen de Linde. En vestjysk matador og hans slægt. Af Esben Graugaard, Mogens Kragtig Jensen, Rigmor Lillelund og Jan Dalsten Sørensen. Udg. af Holstebro Museum, 2004, 322 sider, 285 kr.

17. oktober 1704 blev der udstedt adelsdiplom for den rige Holstebro-købmand Christen Linde, født 1626, død 1706; han samlede sig efterhånden ikke færre end 11 jyske herregårde! I anledning af 300-året for adlingen arrangerede det lokale museum en stor specialudstilling, der i sjælden grad var slægtshistorisk præget, og dertil kom udgivelsen af den interessante og flot illustrerede bog.

Flertallet af bogens sider optages af skildringen af købmanden, hans og hustruens, Dorteia Nielsdatter Soelgaards familie og nærmeste efterslægt. Men som for så mange andre familier forsvandt storheden og værdierne i løbet af det første århundrede efter samlerens død.

En beskrivelse af de 5 ældste generationer af efterslægten viser tydeligt dette forhold, fra jyske godsejere med navne som Jermiin, von Zytphen, de Leth, Obel, Jelstrup, de Friedenreich, Irminger og de Lichtenberg havner efterslægtens medlemmer i "stillinger" som husmand på Terpling Mark, gartnerkone i Jetsmark, smed i Fuglslev, almisselem i Guldager Sogn, husmand i Them Sogn, snedker i Toreby Sogn, daglejer i Nordby Sogn (Samsø), spillemand i Gedved og husmand i Korning samt som håndværkere og småkøbmand i en lang række jyske købstæder.

Et kapitel omhandler slægtsgrenen de adelige de Linde-Friedenreich'er, der på falske præmisser blev adlet 1810. Familiens stamfar, prokurator Jørgen Christian Linnet/de Linde, født 1760 i Kolding, død 1814, og hans søn, Hans Peter Linnet/de Linde-Friedenreich, 1789-1835, lod sig adle/genadle ud fra den falske forudsætning, at faderen var født i København 1750 som søn af Christen de Linde og Cecilie Harboe, hvis ægteskab er helt udokumenteret; i virkeligheden var han altså født 10 år senere i Kolding! – Jørgen Chr. Linnet blev forøvrigt gift 1789 med Charlotte Amalie Hjort og hørte hjemme på gården Klausholm i Levring Sogn ved Kjellerup og ikke på godset Clausholm ved Randers (som det fejlagtigt hævdes side 12 i Slægten nr. 30 i Ivan Jensens

artikel om Anders Fogh Rasmussens slægtskab med familien Hjort).

Den adlede Christen Lindes datter Maren, født 1672, død 1755, gift med sin norskfødte formentlige slægtning Niels Pedersen Leth/de Leth (adlet 1708) til Nørre Vosborg og Lindtorp, blev tipoldemor til købmandsdatteren Barbara Marie Lillelund fra Lemvig, 1791-1871, gift 1816 med Johannes Weibel, 1790-1846, bagermester i Lemvig. Dette par blev tipoldeforældre til forfatterinden Jane Aamund, der har skildret dele af Weibel-slægtens historie i romanen *Vesten for måne*, 2002. AB

Cirkus og gøgler-slægter. Miljø og stamtavler. Af Anders Enevig. Udg. af Wisby & Wilkens, 2004, 364 sider.

Forfatterens navn er velkendt i litteraturen om cirkus, artister, gøglere, tattere og rejsende. Men nu foreligger endelig de af slægtsforskere så længe ventede stamtavler over de til faget knyttede slægter. Værket viser, at de gamle danske cirkus er grundlagt af 13 "rejsende" familier. Hertil kommer 24 andre omrejsende familier, der har markeret sig i vort samfund som cirkusfolk og gøglere.

Disse 37 familier, der er behandlet i bogen, blev af befolkningen omtalt som sigøjnere, men var for manges vedkommende efterkommere af afdankede tidligere lejesoldater, der var blevet arbejdsløse, da den almindelige værnepligt blev indført; de ernærede sig derefter dels som skærslibere og børstenbindere dels altså før eller siden af optræden/underholdning af forskellig art. Beskrivelsen af de enkelte familier indledes af et fortællende stykke om familiens indsats fulgt af en efterslægtstavle, der viser sammenhængen mellem de forskellige generationer; disse slægtstavler er måske ikke opstillet efter et alt for overskueligt system, men da de ikke omfatter vældig mange generationer/personer, er sammenhængen til at finde ud af.

Listen over slægtsnavne omfatter altså ikke blot de velkendte cirkusnavne som Benneweis, Miede og Schumann, men også Altenburg, Bech-Olsen, Belli, Enoch, Gautier, Hertzberg, Meggele, Mundeling, Price, Reinsch, Renard, Samleben og Schenstrøm samt flere forholdsvis ukendte navne.

Fyrtårnet og Bivognen/Fy og Bi hed i virkeligheden Karl G.H. Schenstrøm (1881-1942) og Harald M.B. Madsen (1890-1949). Sidstnævnte var plejesøn af Louise og Heinrich Miehe, hvis yngste barn af 9 levedygtige var datteren Martha, som blev mor til skuespilleren Louis Miehe-Renard (1919-1997), hvis yngste datter og ældste sønnedatter er Isabella og Camilla Miehe-Renard, født henholdsvis 1967 og 1965.

Slægten Price, der kom fra England, har siden sidst i 1700-tallet opholdt sig her i landet, og har til stadighed fostret velkendte kunstnere. – Mindre kendt er det sikkert, at blokfløjtevirtuosen Michala Petri, født 1958, benytter moderens pigenavn og i virkeligheden er en Samleben med en stammor Schultz, hvis søstre blev stammor til slægterne Miehe, Enoch o.s.v. – De 37 familier, som Enevig kaster lys over, er virkelig vævet ind i hinanden i et lidet overskueligt netværk.

Vore dages Cirkus Arena er ikke knyttet til netværket med "regelrette blodets bånd". Arena er grundlagt 1955/57 af Arne Viktor Olsen, kaldet Berdino (1914-1976), der var søn af en typograf på Berlingske Tidende og helt uden cirkusmæssig baggrund, og hustru Dagny Lydia Lauritsen (1919-1990), der var fra Herning og stammede fra de jyske natmandsfolk (se Slægten nr. 24, Rakkerne og "Dyne-Larsen", af AB). Dette pars søn, Arenas nuværende direktør, Benny Arne Berdino-Olsen, født 1946, blev gift 1973 med artisten Hanne Thunø, kaldet Reinsch, født 1944; hun er også uden biologisk slægtsmæssig tilknytning til tidligere cirkus-dynastier, blot steddatter af artisten Alex Reinsch, som atter havde navnet fra sin stedfar, men dog stammede fra de gamle artistfamilier Steckel og Gautier. AB

Diplomatarium Hornumense, tingsvidner, breve og andre dokumenter fra Hornum herredsting, Nibe og Nørholm birketing 1216-1636. Af Ole Færch, 2004, bd.1-2, 2004, 1.050 s., + 1 CD ROM, 600 kr. + forsendelse 60 kr. (forfatteren, Under Lien 16, 9000 Aalborg, ☎ 98 18 41 80, E: oleferch@mail.dk

Hvad gør slægtsforskeren, når han i sin søgen efter oplysninger om forslægten allerede har gennemgået herredets ældst bevarede tingbog? – Ja, han går i gang med lensregnskaberne og landstingets domböger.

Ole Færch har gennemgået bilagene til lensregnskaberne og godsarkiverne, hvor han har fundet masser af originale tingsvidner, og andre steder i arkiverne har han fundet både originale og afskrevne tingsvidner m.m. til belysning af lokalhistorien i egnen syd for Aalborg. Af hans artikel i Personalthistorisk Tidsskrift 2003, hæfte 2, har han i artiklen *Fru Inger i Suldrup* vist, hvad sådanne undersøgelser kan føre til på de genealogiske jagtmarker i 15- og 1600-tallet.

Nu foreligger hans fremdragne kildemateriale smukt og solidt indbundet i to tykke bind til en overkommelig pris, hvad kan vi ønske mere? – Jo, at andre ville tage tråden op og foretage tilsvarende præstationer i andre herreder! Det publicerede er nemlig efterlignelsesværdigt, men det er et kæmpearbejde, så Færchs efterfølgere skal vide, at der skal bruges mange timer på arkiverne for at udføre noget lignende. På Rigsarkivet kan man f.eks. ikke "nøjes" med de filmede bilag til lensregnskaberne, hvor seglene med deres heraldiske eller bomærkemæssige prydelser er vigtige kilder, som nødvendigvis skal med i et sådant arbejde.

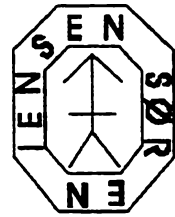
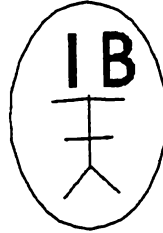
For at afprøve det foreliggende værk forsøgte jeg med de to ældst kendte generationer af slægten Bus (Buus, Bues, Busse) fra Hæsum, der dengang ofte stavedes Hersom; slægten er velkendt fra hæftet *Er du i familie med bryggerne? Slægterne bag bryggerne J.C. og Carl Jacobsen på Carlsberg*, udg. af Slægten, 1997, se linje M side 76.

Anvender man Færchs registre slavisk ses Jens Sørensen Bus nævnt i 14 dokumenter 1608-25 og Søren Jensen Bus i 12 dokumenter 1608-69. Men så enkelt er det desværre ikke. Man skal passe på, når dokumenter og registre beriges med forfatterens egen viden. En kritisk gennemgang af de meddelte dokumenter viser, at faderen Jens Bus aldrig ses nævnt med mellemnavnet Sørensen (men jeg tror da nok, han hed det, men det er en helt anden sag). Men det er meget værre med sønnen, som vi andetsteds fra ved, må være blevet gift ca. 1631. De 6 ældste dokumenter, hvor Færch lader ham være nævnt, nemlig fra årene 1608-19, må være en anden mand, Søren Jensen i Hæsum, men ikke en Bus! 1618 fremgår det, at han ca. 1588 tjente i Guldbæk, og så er han jo nærmest ældre end sin far! (Det er lige før man

kunne komme i tanke om, at han var identisk med sin egen farfar, men Bus-navnet ses aldrig nævnt i forbindelse med denne Søren Jensen, så det er nok for vild en teori.) – Den rigtige Søren Jensen Bus er korrekt nok nævnt i de 6 sidste dokumenter 1630-69.

De to generationers bomærker viser tydeligt, hvordan sønner ofte blot ændrede faderens bomærke en lille smule.

Disse problemer med Færchs registre er slet ikke alvorlige, fornuftige slægtsforskere vil altid kunne gennemskue sådanne ting og finde sandheden i dette fine værk, som vil komme mange slægtsforskere til gavn!

Til venstre ses faderen Jens Bus' segl fra 1609 og til højre sønnen Søren Jensen Bus' fra 1634!

AB

Om Viborg Tugthus

Af Kurt Kermit Nielsen, Møllevangs Alle 93, 8210 Århus V, ☎ 86 10 60 46. E: kkn@nypost.dk

”Fra A Dyssel, Viborg Tugthus. Bestemmelser om hvilke Arrestanter der modtages i Viborg Tugthus.

1) Alle gemene Folk udi Nørre Jylland, som ikke kan betale pådømte Bøder eller Mulcter indenfor den fastsatte tid, kan derfor sammen med Dømmen, indsættes i Viborg Tugt og Manufacturhus, indtil de efter Administratorens skøn har aftjent det de er skyldige, samt de påløbne omkostninger ved forsendelsen til Viborg.

2) Alle både af Mands og Kvindekøn, som ikke kan betale idømte Bøder for Lejermål, indsættes til arbejde, indtil de efter Administratorens skøn har aftjent det tildømte, samt omkostningerne ved forsendelsen til Viborg.

3) Alle utro og bevislig modvillige Tjenestefolk, alle fremmede løsgængere og indenlandske Betlere, der ikke kan fremvise deres bevilling eller Collectbog, til at indsamle penge eller begære almisse etc.

4) Børn som er ulydige og opsætsige imod forældrene, eller de ikke vil lade sig styre af dem, såvelsom de med Drikken, Banden og sværgeren, om forligelsesmål i deres ægteskab og anden sådan ukristelig opførsel etc.

5) Skulle nogen af de under no 3 og 4 nævnte, befindes eller vides, at være ejere af nogle penge, eller har arv i vente, eller Børnenes forældre har formue eller andre effecter, bør den arresterede deraf underholdes sålænge den er i Arresten.

6) Alle de under no 3 og 4 nævnte sager, som af Byfogederne, Herredsfogeden og Birkedommeren, såvel som Herreds Provsterne eller Præsterne, skal påkendes, er allernådigst tilladt, at føres og udstedes på slet Papir og uden betaling, item uden videre appellation, undtagen det der er angivet om Stiftamtmandens og Biskoppens godkendelse på Provsternes og Præsternes Domme.

Ingen dato 1741.”

Kilde:

Kurt Kermit Nielsens kildeuddrag nr. 816 af: Skanderborg Åkjær Amter 1661 - 1799

Indkomne Breve til Amtmanden m m vedr. Hjelmslev - Gern - Vor og Tyrsting Herreder samt Horsens og Skanderborg Købstæder. År 1741. (Landsarkivet i Viborg. B 5 C – 92.)

Ved gennemgangen af brevene til Amtmanden har jeg set tilfælde, hvor man fra Tugthusets side, har nægtet at modtage dømt, der ikke kunne arbejde, ligesom der også har været tilfælde, hvor sådanne af samme årsag, er blevet frigivet før tiden.

På et tidspunkt havde man oparbejdet et så stort lager af bl. a. tøj, at der ikke var midler til den daglig drift, hvorfor der sker henvendelse fra ledelsen, om hjælp til at få folk til at købe de fremstillede varer.

Burholt

af Bjarne Nørgaard Pedersen, Agernvej 95, 8330 Beder, ☎ 86 93 62 58. E: bnp@adr.dk

Var Karen Jensdatter i Øster Brønderslev præstegård og hendes bror Peder Jensen i Røgelhede børn af Jens Pedersen og Kirsten Hansdatter Mørk i Burholt ?

Carl Klitgaard har i flere artikler beskæftiget sig med slægterne i Burholt og Røgelhede, hvor han i sin artikel ”Røgelhede i Hellevad sogn” om Peder Jensen i Røgelhede skriver, at han utvivlsomt er søn af Jens Pedersen i Røgelhede. Der er dog intet egentligt bevis derfor, udover hans navn og at han efterfølger Jens Pedersen i gården ¹⁾.

Senere finder Klitgaard en sag i Viborg Landstings dombøger, hvoraf det fremgår, at Peder Jensen var bror til Karen Jensdatter, gift med præsten hr. Laurs Laursen den ældre i Øster Brønderslev, idet deres søn Jens Laursen 1612 i en trætte blev dræbt af sin morbrorsøn Hans Pedersen, søn af Peder Jensen i Røgelhede ²⁾.

Samme Karen Jensdatter skulle være datter af Jens Pedersen og Kirsten Hansdatter Mørk i Burholt, idet hun angives at eje halvparten af Vester Hebelstrup efter faderen, og havde i så fald følgende søskende: Niels Jensen, Anders Jensen rådmand i Ålborg, Christen Jensen i Burholt og Mette Jensdatter, og da Peder Jensen i Røgelhede altså også var hendes bror, så måtte han i lige måde være søn af Jens Pedersen i Burholt ³⁾.

Men man får dog bevis for en anden herkomst ved at gennemgå et par tingsvidner i Jerslev Herreds tingbog 1648, angående arv efter ovennævnte gammel hr. Laurs Laursen i Øster Brønderslev præstegård, hvor arvingerne efter hans søn, salig Oluf Laursen i Stade, 19. februar 1648 stævnedes Jens Andersen i Lem, og de søgte ham for 1 tønne byg årligt, siden gammel Laurs Laursen døde, hvilket skyldtes, at Jens Andersen da havde været børnenes værge.

Endvidere blev der stillet spørgsmål, om ikke salig Laurs Laursen havde solgt noget af deres farmor, salig Karen Jensdatters bondegods, og om der derfor skulle tages fyldest i købejord. Efter opsættelse til 23. marts 1648 fremlagde Jens Andersen i Lem derimod et tingsvidne,

hans far, salig Anders Jensen af Klokkeholm, 1579 havde forhvervet, at han lovbød på egne og hans fire halvsøskende Laurs Jensen (fejlskrevet Nielsen), Niels Jensen, Karen Jensdatter og Maren Jensdatter deres vegne, som han er værge for, sin egen lod og anpart og hans fire halvsøskende deres lod og anpart i Røgelhede og Røgelhede gods, Klokkeholm og Klokkeholms Mølle, som de kan være tilfaldet på fædrene eller mødrene.

Videre fremlagde Jens Andersen sit skriftlige svar, at da salig Oluf Laursen var gift af fællesboet, skulle han ingen yderligere arv have, og såfremt han skulle, kunne Jens Andersen ikke svare til værgemålet for den tid, Oluf Laursen eller hans morbror, salig Laurs Jensen af Øster Hjulskov, endnu levede. Derefter blev afsagt dom, at da samfrænder ikke har efterkommet forrige dom, kunne der ikke dømmes, før det skete.

Af ovennævnte tingsvidner ses, at Karen Jensdatter havde sit bondegods i Røgelhede, og hendes søskende var Anders Jensen i Klokkeholm, Laurs Jensen i Øster Hjulskov, Niels Jensen (i Røgelhede) og Maren Jensdatter, og ikke de søskende, hun angives at skulle have i Burholt. Man kan derfor konkludere, at Karen Jensdatter og Peder Jensen stammede fra Røgelhede, og ikke fra Burholt, og at de med deres søskende var børn af selvejer Jens Pedersen, som boede i Røgelhede 1550.

Da den ældste bror og halvbror Peder Jensen ikke er nævnt i omtalte lovbud, så skyldes det uden tvivl, at han ønskede at købe sine søskendes og halvsøskendes arvelodder, hvorfor de efter loven skulle lovbyde dem.

Eftersom Karen Jensdatter altså havde haft sit arvegods i Røgelhede, er det mere sandsynligt, at omtalte bondeje i Vester Hebelstrup tilhørte gammel hr. Laurs Laursen, som kan være kommet i besiddelse af det gennem arv, køb eller som udlæg for gæld. Imidlertid var det hans enke Karen Jensdatter, der forestod dette bondeje til sin død 1645, og først da blev det delt, hvilket kan have ført til den antagelse, at det var hendes arvegods.

Noter

1. Carl Klitgaard: Røgelhede i Hellevad sogn. Jyske Samlinger 1942, side 270.
2. Carl Klitgaard: En tragedie i Øster Brønder-

slev. Vendsyssel årbog 1950, side 369.

3. Carl Klitgaard: Kjørulfske studier side 308. Slægten Mørk fra Saltum. Vendsyssel årbog 1946, side 358.

Mere om Røgelhede

af Bjarne Nørgaard Pedersen, Agernvej 95, 8330 Beder, ☎ 86 93 62 58. E: bnp@adr.dk

En korrektion og tilføjelse til "Røgelhede i Hellevad sogn" af Carl Klitgaard.

Ifølge denne artikel i Jyske Samlinger 1942 levede i Røgelhede i 1.halvdel af 1600-tallet en Jens Nielsen. Ligesom for andre storbønder er hans begravelse indført i Hellevad kirkebog delvis på latin og indrammet, med følgende indhold: 1657 14. juli salig Jens Nielsen i Røgelhede begravet, født 1584, alder 73, 8 børn, gift 49 år. Af disse børn kendte Klitgaard Anders Jensen, som var hjemme i Røgelhede 1640, og Niels Jensen, der 1641 fæstede Kalsgård i Åsted sogn. Endvidere levede samtidig i Røgelhede en Jens Pedersen, søn af Peder Jensen Mørk og Gertrud Sørensdatter Kjørulf, og som var gift med Anne Andersdatter. De havde 5 børn, som er nævnt i skiftet efter broderen Christen, der døde barnløs, nemlig Anne Jensdatter i Kvisselholt, Niels Jensen Mørk i Skoven i Åsted, Maren Jensdatter i Kalum, Christen Jensen i Klokkeholm og Peder Jensen i Røgelhede.

Som det ses, er der i artiklen en uoverensstemmelse med hensyn til, hvem Niels Jensen i Åsted var søn af, idet han, da han fæstede Kalstedgård i Åsted sogn 1641, blev omtalt som Jens Niensens søn i Røgelhede, men i skiftet 1720 efter den barnløse Christen Jensen i Klokkeholm, som angives at være søn af Jens Pedersen i Røgelhede, og hvor hans søskende arver ham, nævnes Niels Jensen som Christen Jensens helbror og dermed også søn af Jens Pedersen.

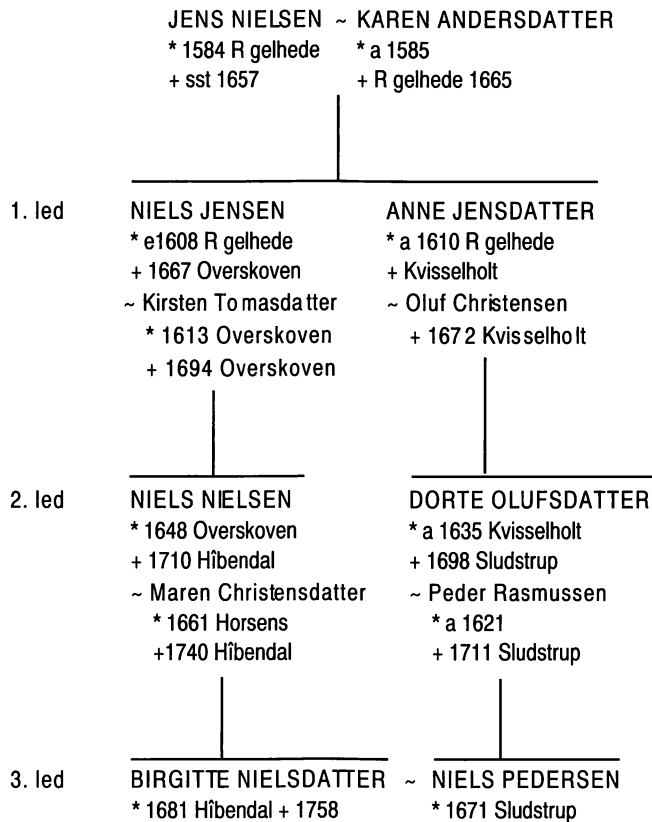
Hverken i Åstrup lens regnskaber eller i Jerslev herreds tingbøger nævnes nogen Jens Pedersen i Røgelhede i 1.halvdel af 1600-tallet, selvom han ifølge ovennævnte artikel skulle være begravet i Hellevad 25. februar 1661, men i kirkebogen fejlskrevet som Jens Christensen Mørk. Denne begravelse vedrører

dog formodentlig den Jens Christensen, som 1643 tjente i Røgelhede. (1)

Jens Pedersen, der efter navnet at dømme var ældste søn af Peder Jensen Mørk og Gertrud Sørensdatter Kjørulf i Røgelhede, ville vel ikke, som det ofte var tilfældet med andre ældste sønner, vente til hans far oplod gården for ham og søgte derfor sin lykke på andre steder. Imidlertid opholdt en Jens Pedersen sig 1611-1614 i Ormholt, måske som foged, for denne blev 1614 stævnet til Børglum herreds ting, og da stævnedes stævningsmændene ham i Røgelhede, hvor de havde talt med Peder Jensen. Årsagen var, at han 12. november 1611 havde ladet en af Otte Skeels tjenere fordele for KM skat. (2). Da mødte han og svarede, at han ikke var bosat i Børglum herred, og derfor ikke kunne dømmes der.

Der er ikke fundet noget tegn på, at der senere end 1611 boede nogen Jens Pedersen i Røgelhede, derimod boede der fra 1606 som inderste ovennævnte Jens Nielsen, der til kort før sin død 1657 besad den halve gård. Han er gennem hele perioden nævnt i Åstrup lens regnskaber og adskillige gange i de bevarede tingbøger for Jerslev herred fra den tid. Han var utvivlsomt søn af Niels Jensen, som var en af Jens Pedersens sønner i Røgelhede (3), hvis morfar var herredsfoged Clemend Hansen sst, og det var uden al tvivl Jens Nielsen, der var gift med Karen Andersdatter og havde de 5 børn, der i ovennævnte artikel er angivet at være Jens Pedersen og hendes børn, nemlig Anne, Niels, Maren, Christen og Peder samt endvidere omtalte Anders Jensen, der i så fald er opkaldt efter sin morfar.

Jens Nielsen i Røgelhede nævnes i Jerslev herreds tingbog sammen med to af sine sønner Peder Jensen og Anders Jensen (4), og i Vennebjerg herreds tingbog sammen med

signaturforklaring: a, antagelig e, efter

Niels Jensen, barnfødt i Røgelhede, da denne fæstede Kalsgårdsted i Åsted sogn (5), som hans tilkommende svigerfar Tomas Christensen oplod for ham og sin datter Kirsten Tomasdatter, og de gjorde kontrakt derom. Da havde Tomas Christensen på sin side sin søn Anders Tomasen i Håbendal og Peder Pallesen i Skoven, og Niels Jensen på sin side havde Jens Nielsen i Røgelhede og Oluf Christensen i Kvisselholt. Da det var nær slægt, som bistod ved sådanne lejligheder, må Jens Nielsen være Niels Jensens far, og Oluf Christensen var Jens Nielsens svigersøn, gift med hans datter Anne Jensdatter.

Da Christen Jensen i Klokkeholm og hans hustru var barnløse, og der blev skiftet efter dem 5. august 1720, var det deres søskende og søskendebørn der arvede dem. (6) Hans arvinger var:

Niels Jensen i Skoven i Åsted sogn hans børn.

Anne Jensdatter i Kvisselholt hendes arvinger.

Maren Jensdatter af Kalum i Serreslev sogn hendes arvinger.

Peder Jensen i Røgelhede hans børn.

Om Anne Jensdatter har man kun vidst, at hun var gift i Kvisselholt uden tvivl med Oluf Christensen. Af deres børn er Christen Olufsen i Kvisselholt kendt (7), og ved hjælp af et såkaldt kongebrev kan det bevises, at deres datter Dorte Olufsdatter var gift med foged på Eget, Peder Rasmussen i Sludstrup i Skærum sogn. Det var hans 2.ægteskab, og han havde fra 1.ægteskab to sønner Jens og Niels, og i hans

2.ægteskab fødtes fire sønner Rasmus, Niels, Gregers og Niels. At der var en slægtsmæssig forbindelse til Røgelhede ses af, at til den i 2.ægteskab ældste søns dåb 11. maj 1662 var Peder Jensens hustru i Røgelhede fadder. Til den næste søns dåb 29. januar 1665 var en af fadderne ovennævnte Anders Tomasen i Håbendal, som var svoger til Dorte Olufsdatters morbror Niels Jensen i Overskoven og måske mødt på hans vegne.

17. juni 1703 blev i Åsted kirke deres søn Niels Pedersen viet til Birgitte Nielsdatter af Håbendal, og da de var beslægtede i 3.led måtte de have dispensation til indgåelse af ægteskab i de forbudte led (8). På nedenstående tavle ses, hvordan Birgitte Nielsdatter (9) og Niels Pedersen var beslægtede.

Noter:

1. Jerslev herreds tingbog 18. maj 1643
2. LAV. Børglum herreds tingbog 15. februar 1614.
3. LAV. Jerslev herreds tingbog 23. marts 1648.
4. LAV Jerslev herreds tingbog 25. juni og 16. juli 1640.
5. LAV. Vennebjerg herreds tingbog 7. august 1641.
6. LAV Ålborg bispearkiv gejstlige skiftebreve pakke 9 nummer 5.
7. RA. Åstrup lens regnskaber.
8. LAV. Ålborg bispearkiv ægteskabsdispensationer 1. september 1702.
9. meddelt af Else Jørgensen Arden.

Slægten Mørk i Kalum, et supplement

af Bjarne Nørgaard Pedersen, Agernvej 95, 8330 Beder, ☎86 936 258. E: bnp@adr.dk

I en artikel i Vendsysselske årbøger 1946 om slægten Mørk fra Saltum med nogle optegnelser om slægten Mørk fra Kalum nævner Carl Klitgaard, at der sidst i 1600-tallet i Hjelmsled i Serridslev sogn boede en datter af Niels Jensen Mørk og Maren Jensdatter i Kalum, ejer af Kalum Nørgård, hvis navn var Karen Nielsdatter, som var gift med Jens Pedersen, og de døde i Hjelmsled 1702 næsten samtidigt, nemlig 9/5

og 3/5. Af deres børn kendte Klitgaard Maren Jensdatter døbt Serridslev 24/4 1701 men antog, at de også var forældre til Peder Jensen Mørk, som fortsatte slægten i Serridslev.

Ved ovennævnte barkedåb var en af fadderne Niels Pedersen i Mejling i Åsted sogn, og af kirkebogsindførsler fremgår, at Niels Pedersen og Jens Pedersen var brødre og sønner af Peder Rasmussen i Sludstrup i Skærum

sohn, begravet 30/4 1711. Jens Pedersen var søn af hans 1.ægteskab med ukendt hustru og Niels Pedersen søn af hans 2.ægteskab med Dorthe Olufsdatter, begravet 22/2 1698. Jens Pedersen var forpagter på Eget i Skærum sogn, og der fik han og Karen Nielsdatter to børn døbt nemlig Maren 17/11 1682 og Anne 11/11 1683, men 1685 forsvandt de derfra og flyttede til Hjelmsted, hvor de som ovenfor nævnt ses at have fået et barn døbt 1701, hvor kirkebogen begynder.

Der er ikke bevaret noget skifte efter forældrene, men i Viborg Landstings skøde og panteprotokol findes indført følgende lovbydelse: Viborg Landstings Skøde og Pantebog 103 fol 303b og 304a ”8. September 1703 No 5 Jens Sten i Wraa udi Dommer sted paa Børglum og Jerslef Herrids ting Peder Jensen Bieferschoff Itemb Skriver ibm Søren Steen i Wraa, og Niels Andersen i Koldbroe, gjør witterligt at aar Christi 1703 Torsdagen dn 1. februarij paa forne Herretzting war skichet Erlig og welagte mænd ThercheId Christensen Mads Nielsen og Jens Laursen alle i Hjelmsted, som møder for Retten og i dag det 4de ting lige som de 3 tingdage Næst forhen mødt hafende og opbød deris myndlingers Nafnl. Niels Jensen, Johanne Jensdatter og Maren Jensdatter den yngre deris arve Lodder som dennem efter deris Sal. Forældre Jens Pedersen og Karen Nielsdatter Mørch som boede og døde i Hjelmsted arwe ligen er tilfalden, og bemlt: mænd er som wærger for, og det udi Rede penge som er paa en broder Lod 157 Rd1 3 M 10 Sk paa en Søsterlod 83 Rdl. om nogen gotfolch bmt: Capita ler paa Rente mod Nøjagtig Forsickring wil antage, er de strax udi Rede penge at bekomme, og hertil nu en huer af forn Formynder sin Capital med sig her for Retten til stede, men ingen fremstillede sig som dennem i saa maade vilde antage, huor for bemt 3de Mænd i dag det 4de ting for retten war tingswidne beskrewen udi Eftter Ln. dommeren winde paaschr Som war forn Søren Steen, Jens Andersen, Christen Pedersen i under Aare, Jens Laursen i Aarup, Christen Christensen i øster brønders Ief, Palle Andersen i aare, Mogens Lauritsen paa Baden, og Niels tøgensen i wraa at saa for Retten pas-

serede widere woris forseglinger Actum ut supra Jens Sten (LS) Peder Jensen (LS).”

Dette lovbud oplyser altså navnene på endnu tre af deres børn, nemlig Niels, Johanne og Maren den yngre. Eftersom arven var lovbudt i landstinget kunne man antage, at skødet til Peder Jensen Mørk, da han i 1716 overtog selvejergården Kalum Nørgård, som hans mors forældre havde ejet, var tinglæst der, hvilket det også var og findes i skøde og pantebog nr. 36 fol. 43b, 44a og 44b og lyder: ”Skøde til Peder Jensen Mørk i Hjelmsted fra hans medarvinger. Anders Nielsen i Østbjerg med samptlige arvinger deres skøde til Peder Jensen i Hjelmsted. No 38 Kendes vi underkrevne samtlige og hermed for alle witterlig gør, nemlig jeg Anders Nielsen i Østbjerg på min salig hustrus Maren Nielsdatter Mørks vegne Niels Jensen Mørk af Ålborg på sin egen så vel som sine to umyndige søstres vegne navnlig Dorete Jensdatter og Maren Jensdatter, og så Hans Jensen i Hjelmsted på sin hustrus Maren Jensdatters vegne Just Jensen i Vodskov på sin hustrue Ane Jensdatters vegne Christen Tomasen i Try i Torslev sogn på sin hustru Johanne Jensdatters vegne, og vil tilsammen undertegned med dette tilstår at sælger skøder og afhænder til vor bror Peder Jensen i Hjelmsted i Serridslev sogn fra os samptlige og vores arvinger alle for een, og een for alle, til ham og hans arvinger den tilfaldne arvepart som vi på skiftet efter sal ---- mor navnlig Maren Jensdatter salig Niels Mørks i Kalum arveligt er tilfalden som består i jordegods beliggende i Åstrup Børglum og Sejlstrup amter i Jerslev herred i Serridslev sogn i Kalum by kaldet Nørgård beboes af Christen Anderssen er h.k: ny Matr. 4 Tdr 3 f l alb. skylder årlig 6 tdr byg 6 tdr havre arbejdspenge 6 sld. endnu et boel beboes af Mads Jensen Hk: 1 Tdr 3 Skp 2 f l alb skylder årligt 2 tdr byg arbejdspenge 3 d. endnu et gadehus beboes af Christen Ottessen hk: 3 f og 1 alb skylder årlig 2 Sld., endnu et gadehus på Bakken beboes af Jens Heilesen hk: 1 fk 1 alb. giver årligt 3 sld. så vidt som os samtlige tilfaldet er, beståendes de 2de parter af forne jordegods, og den tredie part tilhører mons. Anders Nielssen Kierulff forpagter på Hesselt

i Torslev sogn. til vitterlighed dette med vores signeter og egne hænder bekræftet, og venligt ombedet vores kære svoger Anders Nielsen Kierulf forpagter på Heiselt, så og Welaflagte Laurids Tomasen i Brødland i Hammer sogn dette med os til vitterlighed at underskrive og forsegle datum Hjelmsted by 1716 10de maj Niels Jenssen Mørch af Aalborg (ls) Anders ANS Nielsen i Østbjerg Hans Jenssen Østberg, Christen Tomasen Try Just Jensen (ls) Laurids Tomasen Brødland.”

Jens Pedersen og Karen Nielsdatter Mørk i Hjelmsted havde altså følgende børn:

Maren Jensdatter født 1682 på Eget, gift 23/11 1702 i Serridslev med Hans Jensen født o1658, død i Hjelmsted begr. 16/12 1742 i Serridslev. Maren død i Hjelmsted, begr. 21/3 1736 i Serridslev.

Anne Jensdatter født 1683 på Eget, gift med Just Jensen, født ca. 1660, død i Vodskov begr. 7/6 1721 i Hammer. Anne død i Vodskov, begr. 31/5 1748 i Hammer.

Peder Jensen Mørk født ca. 1685 i Hjelmsted, gift 17/9 1717 i Serridslev med Dorthe

Christensdatter, født ca. 1700 i Serridslev, begr. 10/4 1775 i Serridslev. Peder døde i Kalum Nørgård, begr. 30/03 1741 i Serridslev.

Niels Jensen Mørk født ca. 1686 i Hjelmsted, gift (1) 18/6 1722, i Teglgården Skørping med Maren Sørensdatter Wolf, født 1697, død i Teglgården, begr. 4/8 1727 i Skørping, gift (2) 14/12 1728 i Teglgården sst med Vibeke Andersdatter Himmerig. Niels døde i Teglgården, begr. 10/8 1741 i Skørping. Mens Niels Jensen Mørk endnu var i Ålborg, pantsatte Anders Nielsen Kjørulf i Hesselt ham 17/6 1720 hans hustrus part i Kalum Nørgård, hvilket ses af Viborg landstings skøde og panteprotokol no 39 fol 151

Dorthe Jensdatter født ca. 1695 i Hjelmsted, gift 7/11 1717 i Serridslev med Laurs Simonsen, født ca. 1674 i Gammelholm, (søn af Simon Jensen og NN) død i Tykskov, begr. 5/5 1748 i Tårs.

Johanne Jensdatter født ca. 1690 i Hjelmsted, gift med Christen Tomasen i Try i Torslev sogn.

Maren Jensdatter født 1701 i Hjelmsted.

Mandag 5. september

Besøg på Landsarkivet på Jagtvej. Traditionen tro åbner den utrættelige Jan Pedersen dørene for os, så vi kan suge viden til os fra disse overflødigshorn af tilgængelige arkivalier.

Lørdag 10. september

Efterårstur.

Selvom detaljerne ikke er på plads omkring årets udflugt, kan det alligevel godt betale sig at sætte kryds i kalenderen. I vil ikke fortryde!

Lørdag 24. september

Rundvisning i Højesteret.

Denne lørdag bliver en enestående chance for at se de spændende lokaler i landets øverste domstol. Vi mødes foran trappen i Prins Jørgens Gård mellem Thorvaldsens Museum og Christiansborg klokken 13.45, og klokken 14 går vi samlet ind i bygningen, som har været rammen om Højesteret siden 1919. Rundvisningen tager ca. en times tid, og da der max. kan være 25 deltagere, er det som sædvanligt efter først til mølle princippet. Der er en del trapper, så det vil være en god idé at have fornuftigt fodtøj på. Tilmelding til formand eller kasserer. Det er ikke tilladt at fotografere inde i Højesterets bygning, men alle vil få udleveret en velkomstfolder i farver med rettens historie.

Mandag 10. oktober

Besøg på Københavns Stadsarkiv.

Arkivar Peter Henningsen viser arkivet frem, og giver samtidig en kort gennemgang

af Stadsarkivets arkivalier og søgemidler. Det bliver muligt at stille generelle spørgsmål samt tid til lidt selvstudium. For at kende deltagerantallet er der tilmelding senest 1. oktober, til formanden eller kassereren. Vi mødes på bagsiden af Rådhuset, overfor Brandstationen, klokken 18.45, hvorefter Peter Henningsen fører os gennem kælderhvelvingerne op til selve arkivet. Besøget slutter klokken 21.

Mandag 7. november

Museumsinspektør Jakob Seerup, Orlogsmuseet:: Søofficeren Peter Schiønning.

J S fortæller om denne danske søofficer, for hvem slægtskabsforhold betød meget. Peter Schiønning's dagbogsoplysninger er en levende kilde til det daglige liv i København i 1700-tallet, hvor staden stadig var lukket inde bag sine volde. Byen var præget af soldater og søfolk, og selvfølgelig skrev Schiønning meget om dét samt det daglige liv på Holmen og dets faste stok. Der bliver mulighed for at stille spørgsmål.

Mandag 5. december

Julemøde. Ingen december uden julekomsammen, der igen vil handle om hygge, gløgg, hygge, småkager, hygge samt overraskelser.

Tid og sted

Ordinære møder er kl. 19 i mødelokalerne på Tårnby Hovedbibliotek, Kamillevej 10, 2770 Kastrup. Kaffe, øl og vand kan købes ved møderne.

Mandag 3. oktober kl. 19.30

Mejerigade 9

Lis Sørensen fortæller om, hvad vi har på hylderne. Bagefter snakker vi om, hvad hver især forsker i, og ser om vi har noget til fælles.

Foreningens program kan endvidere ses på hjemmesiden.

Tilmelding til ekskursioner, arkivbesøg, ture, o. lign. sker ved telefonisk henvendelse til formanden eller kassereren ved programmets udsendelse.

Kontingent

125 kr. pr. år. Par 200 kr. Betales pr. giro til kassereren i januar. Gæstebetaling 25 kr. pr. gang betales kontant.

Bestyrelse

Per Reichgrüber, fmd., Hadsten Allé 22, 2770 Kastrup, ☎ 40 93 92 07.

E: reichgruber2005@yahoo.dk

Karl-Gunner Petersen, nstfmd., Jægervej 23, 2791 Dragør, ☎ 32 53 14 30.

E: kg71177@stofanet.dk

Niels Gjermansen, kass. og sekr., Sirgræsvej 130, 2770 Kastrup, ☎ 32 52 34 03.

E: ng@nhlg.dk

Lizzi Jensen, Sydstrandsvej 25, 2791 Dragør, ☎ 32 53 89 41.

Jytte Dekov, Munkebjergvej 102, 2770 Kastrup, ☎ 32 50 45 67. E: jytte.dekov@mail.dk

Amager Slægtshistoriske Forenings

E: asf@nhlg.dk

Hjemmeside

www.nhlg.dk/asf-00.htm

Onsdag 2. november kl. 18.30

Menighedshuset

Lone Liljegren, arkivar ved Erhvervsarkivet i Århus, fortæller om personoplysninger i kommunernes sociale arkiver. Oplysninger om navn, ægteskabelig status, familierelationer, fødselsdato og fødested måske endda tidligere bopæl findes også i forskellige af kommunernes sociale arkiver, men hvilke? Lone Liljegren præsenterer et udvalg af disse arkivalier sammen med de oplysninger, som du kan finde i materialet.

Onsdag 30. november kl. 19.30

Menighedshuset
Julemøde. Program endnu ikke fastlagt.

Åbningstider:

Hver onsdag: Åbent hus kl. 13 – 17
Hver torsdag: Åbent hus kl. 19 – 22
Lukket helligdage.
Første åbningsdag efter sommerferien er 17. august.
Sidste åbningsdag før jul er 8. december.

Gotisk læsning - Studiekreds for medlemmer starter onsdag den 14. sept. kl. 9.30 – 11.30 i Mejerigade 9. Derefter hver onsdag samme tid til og med 30. november.

Kontingent:

100 kr. Par 150 kr.

Grindsted og Omegns Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Lørdag 13. august kl. 13

Udflugt til området omkring Filskov i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. Vi ser bl.a. den gamle viadukt på Birkemosevej, Vildkjær, Enstedgård, Marinebjerg, Lunden, Kulgravene og Filskov Sande. Medbring kaffe. Samkørsel. Start fra Grindsted Bibliotek.. Tilmelding til Judith Andersen Sørensen senest 8. august.

Torsdag 8. september kl. 13

Udflugt til Give Museum for at se H.C. Andersen udstillingen. Prisen for entré, guide og kaffe vil være ca. kr. 70. Samkørsel. Start fra Grindsted Bibliotek. Tilmelding til Judith Andersen Sørensen senest d. 3. september.

Tirsdag 27. september kl. 19.30

På Ungdomsgården.

Flemming Just, professor, Sydjysk Universitetscenter i Esbjerg: Andelsbevægelsen – i fortiden, nutiden og fremtiden.

Bestyrelse

Anders Sørensen, fmd., Hvilshøj Mark 125,
9700 Brønderslev, ☎ 98 81 14 49.

E: sternas@get2net.dk

Jytte Nielsen, nstfmd., Kjølsevej 7, Hallund,
9700 Brønderslev, ☎ 98 83 52 52.

E: 98835252@mail.dk

Jens Dybro, kass., Løkkenvej 452 Stenum,
9700 Brønderslev, ☎ 98 83 80 50.

E: kaerholt@worldonline.dk

Leif Olesen, sekr., Bundgårdsvej 13, 9700
Brønderslev, ☎ 98 82 58 21.

E: leifo@mail.dk

Arne Kristiansen, Niels Bohrs Plads 6, 9700
Brønderslev, ☎ 98 82 58 82.

E: arnec@mail.dk

Hjemmeside:

www.

slaegtshistoriskforeningforbroenderslevengnen.dk

Flemming Just blev i 1982 ansat ved Andels- og Landbrugsforskningen ved Sydjysk Universitetscenter (SUC), fra 1996 som forskningsleder og er virkelig en kapacitet på andelsområdet. Denne aften er der mulighed for at købe kaffe, pris kr. 45.

Tirsdag 25. oktober

Orla Duedahl, fhv. politimand Varde: Politiets historie.

Politiarbejdet har forandret sig meget fra middelalderen frem til i dag. I 1800-tallet kunne en politimand blive udsat for at skulle hugge brænde, løbe byærinder for embedsmændene og endda stå i kø efter teaterbilletter!

Dertil kom naturligvis opgaven med at opretholde lov og orden.

Tirsdag 22. november

Holger Villumsen, museumsinspektør, Grindsted: Vindmøller og vindenergi.

Vinden som energikilde blev kendt i Danmark allerede i 1200-årene. Stubmøllen er nævnt i gavebreve omkring år 1260. Den hollandske vindmølle opstod i 1500-tallet.

En af de danske pionerer indenfor udvikling af vindmøller var højskolemanden Poul la Cour, som opførte Forsøgsmøllen i Askov i 1891.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19.30 på Grindsted Bibliotek, hvis ikke andet er nævnt. Fri adgang for medlemmer. Ikke-medlemmer betaler 30 kr. Alle er velkomne. Medbring selv kaffe til møderne, hvis ikke andet er nævnt.

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Kursusvirksomhed

Gotisk håndskrift.

Har du lyst til at være med til at læse gotisk håndskrift?

Studiekredsen starter op igen til efteråret. Første mødedag er torsdag 6. oktober kl. 19 på Grindsted Bibliotek. Vi mødes hver 14. dag. Materialeudgifterne deler vi. Leder af studiekredsen er Jens Erik Starup.

Kurser i slægtsforskning.

Slægtsforskerkursus for begyndere starter mandag 5. september. Dette kursus er på 4 lektioner. Efter begynderkurset afholdes et *kursus for fortsættelse* på 8 lektioner. I sidstnævnte kursus får man indblik i anvendelsen af lidt mere eksotiske arkivalier som f.eks. dødsboopgørelser,

oplysninger om ejendomme, militærpersoner, embedsmænd og oplysninger fra retssalene. Leder af kurset er Karl Møller Bargisen fra Ølgod.

Tilmelding til Judith Andersen Sørensen senest 26. august.

Lokalhistoriske studiekredse.

Har du lyst til at være med til at belyse den lokale historie? Vi håber at komme i gang med en eller flere studiekredse om egnens andelsbevægelse i 1900-tallet.

Interesserede bedes kontakte Judith Andersen Sørensen senest 15. september.

Bestyrelse

Jens Erik Starup, fmd., Horsbølvej 13, 7200 Grindsted, ☎75 32 23 53.

E: Jens.Starup@post2.tele.dk

Judith Andersen Sørensen, næstfmd., Ravlundvej 9a, 7200 Grindsted, ☎75 34 82 60.

Bent Krogsgaard, kass., Dalsøvej 47, 7200 Grindsted, ☎75 32 19 01.

Børge Pedersen, sekr., Brombærvej 14, 7200 Grindsted, ☎75 32 48 15.

Haderslev Slægtsforsknings Forening

Mandag 5. september kl. 13-16

Åbent hus.

Onsdag 14. september kl. 19

Udflugt til Damgård Mølle og Rødekre
Lokalhistoriske Arkiv.

Mandag 3. oktober kl. 13-16

Åbent hus.

Onsdag 5. oktober

Vagtmester Leo Vinther Petersen, LAA:
Sønderjysk ejendomshistorie.

Onsdag 26. oktober

Aneaften med korte indlæg fra medlemmer.

Mandag 7. november kl. 13-16

Åbent hus.

Onsdag 16. november

Demonstration af slægtsforskningsprogram.

Mandag 5. december kl. 13-16

Åbent hus.

Onsdag 7. december

Juleafslutning.

Mandag 9. januar 2006 kl. 13-16

Åbent hus.

Tid og sted

Hvor intet andet er angivet, er tidspunktet kl. 19.30 og mødestedet Achelissalen på Haderslev Byhistoriske arkiv, Bispebroen 3, Haderslev.

Bestyrelse

Svend Aage Mikkelsen, fmd., Hørgård 18,
2.tv., 6200 Aabenraa, ☎ fax 74 62 15 75.

E: svmi@post3.tele.dk

Nancy Petersen, nstfmd., Kløvervej 64 D,
6100 Haderslev, ☎ 74 52 97 65.

E: nancy.petersen@compaqnet.dk

Hanne Franck, ☎ 74 53 08 19.

Connie Schmidt, sekr., Råværvej 25, 6100
Haderslev, ☎ 74 52 81 46.

E: schmidtraa25@mail.tele.dk

Ejvind Lund Hansen, ☎ 74 53 53 53.

HEDEBOEGNENS SLÆGTSFORSKER FORENING

Foreningen kom styrket ud af den foregående sæson. Voksene medlemstal og flotte mødeprocenter pressede foreningen til at holde ugentlige møder.

Sæsonen sluttede i april med en spændende ekskursion til Reerslev Kirke og en tredages tur til Landsarkivet i Viborg.

Det endelige program for vinteren vil kunne ses på foreningens hjemmeside.

Efteråret 2005 vil komme til at forløbe således:

På torsdage i de **lige** uger er der **formiddagsmøder**. Møderne varer fra kl. 10-13, og vi fortsætter med at behandle alle nyttige emner som kirkebøger, folketællinger, lægdsruller, skifter, aftægtskontrakter, fæstebreve osv. i den halve tid, men resten bruges til læsning af gotisk skrift, inden for samme områder.

På torsdage i de **ulige** uger er der **aftenmøder** fra kl. 19-21.30.

Aftenmøderne er delt imellem foredragsaftener med fremmed foredragsholder og klubaftener, hvor der er indlæg fra medlemmerne, ligesom vi i bred forstand udveksler erfaringer.

Foredragsaftenerne er torsdag 15. september, torsdag 13. oktober, torsdag 9. november og torsdag 8. december.

Tid og sted

Alle møder holdes i Medborgerhuset på Køgevej.

Kontingentet

150 kr. for enlige, 200 kr. for ægtepar.

Foreningen har taget kontakt til byens 2 lokalhistoriske foreninger, som står foran en fusion. Foreningen arbejder på et tæt samarbejde med disse, så vi kan komme til hinandens møder.

NB: I samarbejde ved Vestegnens slægtsforskere og Sydkystens Slægtshistoriske forening vil vi i efteråret arrangere et fælles Slægtsforskertræf.

Bestyrelse:

Ole Søndergaard, fmd., Stillidsvej 34, 2630 Taastrup, ☎ 43 99 19 14.

E: ole.soendergaard@webspeed.dk

Rita Olsen, kass., Lindevangshusene 109, st.tv., 2630 Taastrup, ☎ 43 71 68 92.

Mogens Linnemann Jakobsen, Højgårdstoftens 5, 2630 Taastrup, ☎ 43 99 93 79.

E: linnemann@mail.dk

Ole Byberg Jensen, Stillidsvej 29, 2630 Taastrup, ☎ 43 99 27 96.

E: olebyberg@webspeed.dk

Ole Rasch, Søndertoften 154, 2630 Taastrup, ☎ 43 99 37 00. E: o.rasch@mail.dk

Benny Blom-Jensen, webmaster, Ørnens Kvt. 21 B, 2620 Albertslund, ☎ 43 64 55 43.

E: b-j@net.dialog.dk

Hjemmeside

www.Hedeboslaegt.dk

Slægtshistorisk Forening for Herning

Mandag 19. september kl. 18.30

Besøg i Gjellerup kirke. En spændende rundvisning i Danmarks ældste daterede landsbykirke v/ provst Ørum Jørgensen. Vi mødes ved kirken kl. 18.30. Mangler du køreøjelighed, ring til Ingelise Nielsen.

Mandag 17. oktober

Museumsinspektør Søren Poulsen, Herning Museum.

Herning Museums dokumentation af den midtjyske tekstilindustri historie og mulighederne for at søge oplysninger om arkiver, billeder, erindringer og genstande på museet.

Overførslen af museets journaler til det elektroniske registreringsprogram Regin forbedrer befolkningens mulighed for at anvende museets vidensbank.

Mandag 21. november

Museumsinspektør Lone Hvass, Bymuseet i Helsingør: Købstadsborgere, embedsmændene, håndværkerne og især deres koner fra 1700 til begyndelsen af 1800-årene.

Brug af kirkebøger på en anden måde, om kvinder og mænds sygdomme, børnedødelighed og fødsler.

16. januar 2006

Foreningens generalforsamling

Tid og sted

Møderne holdes, hvor ikke andet er anført, kl. 19 i Aktivcentret, Brorsonsvej 12, 7400 Herning.

Kaffe/te og brød skal medbringes.

Kontingent

150 kr. årligt for foredrag og abonnement på SLÆGTEN. Ikke medlemmer kr. 30 pr. foredrag.

På utallige opfordringer: Årets badenymfe!

Kursusvirksomhed

Ingelise Nielsen: *Slægtsforskning for begyndere samt gotisk skriftlæsning*. 12 onsdage kl. 19.15-22 fra sidst i september måned. Ekspeditioner til Landsarkivet i Viborg.

Ingelise Nielsen: *Slægtsforskning på EDB*.

Her gives et grundigt kendskab til slægtsforskerprogrammerne Brothers Keeper og Winfam. Undervisningen foregår 30. september og 1. oktober 2005.

Ingelise Nielsen: *Slægtsforskning og Internet*. Undervisningen foregår 4. og 5. november 2005.

Alle kurser afvikles under FOF i Herning.

Bestyrelse

Ingelise L. Nielsen, fmd., Granly 1, 7451 Sunds, ☎ 97 14 16 32.

Finn Larsen, nstfmd., Ilskov Hovedgade 24B, 7451 Sunds, ☎ 97 14 54 16.

Helen Jensen, kass., Rugvænget 67, 7400 Herning, ☎ 97 12 95 71.

Anders Strøm, Snebjerg Hovedgade 27, 7400 Herning, ☎ 97 16 18 37.

Frej Holm, Grønnegade 7B, 1.sal, lej.2, 7400 Herning, ☎ 97 12 51 12.

Bjarne Eg, Østerbyvej 7, 7400 Herning, ☎ 97 14 77 27.

Henny Wedel, Ålholmvej 62, Tjørring, 7400 Herning, ☎ 97 26 73 06.

Eli Ottosen, Ravnsbjerg Mark 7, Gjellerup, 7400 Herning, ☎ 97 11 94 96.

Tirsdag 6. september

Ekskursion til Rubjerg Kirke.

Vi mødes ved kirketomten på Rubjerg gamle kirkegård 4 km. syd for Lønstrup. Her fortæller fhv. overlærer Aage K. Riber om kirkens flytning i 1904, hvorefter vi kører til den genopførte kirke 2½ km. længere mod syd. Den medbragte kaffe drikkes i præstegårdens konfirmandstue.

Tirsdag 13. september (FU)

Torben Grøngaard Jeppesen, chef for Odense Bys Museer: Danske immigranter og deres efterkommere i U.S.A. fra 1850 til i dag.

Etablering, integration, befolkningsforskydninger i U.S.A. og Danmark samt amerikanske arkivsystemer og tilgængeligheden på arkiver, biblioteker og museer.

Tirsdag 11. oktober (FU)

Birgitte Kragh, fhv. museumsleder, Aabenraa: Til jord skal du blive.

Dødens og begravelsens kulturhistorie. Foredragsholderen har i 2004 udgivet en bog med denne titel.

Tirsdag 25. oktober

Samarbejdsaften med temaet fotografier. Tag dine familie billeder med. Jan Rasmussen vil udvælge eksempler til diskussion af teknik, tidsfastsættelse og fortolkning suppleret med ejerens kendskab til de portrætterede.

Tirsdag 8. november

Hans Burchardt, fhv. bogtrykker, Korsør: En utraditionel slægtsberetning.

Om forældre, bedsteforældre og oldeforældre med optegnelser, erindringer og billeder mere end arkivforskning. Samlet i en indbydende bog til de beskrevnes efterkommere.

Onsdag 23. november

Ekskursion til Landsarkivet i Viborg.

Afgang kl. 17 fra RUTEBILSTATIONEN. Fast pris 150 kr. for 3 timers forskning/rundvisning. Tilmelding ved møderne eller til formanden.

Tirsdag 13. december

Karl Kr. Overmark, fhv. seminarielæktor, Hjørring: Hjørring Kalenderen 1895.

Indrammet af gløgg, julekage og knas causerer foredragsholderen over en af ham udarbejdet fortegnelse over fritidsaktiviteter og kulturelle arrangementer i Hjørring i kalenderåret 1895.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.30 i Rådhuskælderen. Kirkeekskursionen begynder kl. 19. Kørelighed via Asger Bruun. Husk kaffe og brød medbragt til møder og ekskursion.

Kontingent

150 kr.

Lange lørdage på Historisk arkiv i Hjørring Arkivet holder åbent kl. 10-16 følgende lørdage: 3/9, 1/10, 5/11, 3/12, hvor vores arkivlaug vil være til rådighed med hjælp på mikrofilmlæsesalen. Samme dage fortsætter studiekredsen i gotisk skriftlæsning kl. 13-15 ved Per Maack Andersen. Tidligere som nye deltagere er velkomne.

Kursus

Slægtsforskning for begyndere ved Hugo Kristensen, start mandag 19. september

Bestyrelse

Per Maack Andersen, fmd., Christiansgade 24, 9800 Hjørring, ☎ 98 92 70 75.

E: per.maack@andersen.mail.dk
Asger Bruun, sekr., Pileurtvej 1, 9800 Hjørring, ☎ 98 91 19 84.
E: bruun.asger@get2net.dk
Ole Grau, sekr./mødereferent, Nøddekrigevej 4, 9800 Hjørring, ☎ 23 95 48 81.
E: ojgrau@has.dk
Erik W. Christiansen, kass., Vestergade 3A,

9800 Hjørring, ☎ 98 90 96 40.
E: erik.w@christiansen.mail.dk
Jan Rasmussen, Stensgårdsvej 45, 9800 Hjørring, ☎ 98 92 24 77.
E: janrasmussen@c.dk

Hjemmeside
www.ssf.dk/04/

Egns- og Slægtshistorisk Forening Holstebro

Torsdag 22. september

Besøg i Borbjerg hos Ruth og Viktor Hede-
gaard i Borbjerg.

Vi mødes kl. 18.30 på parkeringspladsen
ved Borbjerg Kirke, ser kirke, kirkegård, og
Borbjerg Kirkebakke med den skønne udsigt
over Mølløsen.

Vi slutter af med kaffe hos Ruth og Viktor.
Her vil Viktor fortælle om Borbjerg sogn og
det lokalhistoriske arkiv.

Af hensyn til kaffen ønskes tilmelding til et af
bestyrelsesmedlemmerne senest 2 dage før.

Torsdag 27. oktober (FU)

Svend Erik Christiansen, Brabrand: Dansk
Demografisk Database og Arkivalieronline.
Aftenen vil lægge særlig vægt på sogne i
Ringkøbing amt.

Desuden orientering om relevante nyheder
fra nettet.

Torsdag 24. november (FU)

Genealog Anton Blaabjerg, Viborg: Slægts-
forskning før kirkebøgernes start.

Mange har klaret slægtsforskningen tilbage
til kirkebøgernes start, men hvad gør man
så? Det vil Anton prøve at forklare os noget
mere om.

Kursusvirksomhed

LOF-Holstebro starter kursus i *slægtsforskning
for begyndere* medio september 2005 på Lokal-
historisk Arkiv, Holstebro Museum.

Efter nytår forsøges opstartet et fortsæt-
terhold.

Forhør nærmere hos LOF-Holstebro, ☎
97 41 18 68 eller Hans Toudal, ☎ 97 42
31 40.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Holstebro Museum. Kaffe og
brød medbringes.

Kontingent

150 kr. pr. husstand. Gæster ved arrangemen-
ter 50 kr. pr. deltager.

Bestyrelse

Hans Toudal Pedersen, fmd., Asagården 1,
1. tv., 7500 Holstebro, ☎ 97 42 31 40.

E: hans-toudal@holstebro-slaegtsforening.dk
Kristian Øllgaard, kass., Østerled 2, Mejrup,
7500 Holstebro, ☎ 97 42 55 10.

E: K-oellgaard@holstebro-slaegtsforening.dk
Jytte Knudsen, sekr., Fabersvej 48, 7500
Holstebro, ☎ 97 42 69 86 / 97 49 51 00.

E: jytte-knudsen@holstebro-slaegtsforening.dk
Aase Klostergaard, ☎ 97 46 13 59.

Per Nørgaard Laugesen, ☎ 97 43 52 55.

Svend M. Jensen, ☎ 97 42 45 06.

Per Bak-Hansen, ☎ 97 42 3 603.

Hjemmeside

www.holstebro-slaegtsforening.dk

Horsensegnens Slægtshistoriske Forening

Tirsdag 13. september

Medlemsmøde. Fortrykt Testamente for slægtsforskerens arkivalier udleveres.

Torsdag 22. september (FU)

Horsens biblioteks foredragssal.

Anne Margrethe Krogh-Thomsen, Ølstykke: Computerteknisk billedbehandling.

Det demonstreres i praksis hvordan gamle, beskadigede fotos kan restaureres ved hjælp af computeren. Endvidere omtales digital fotografering samt indscanning af dias og negativer.

Tirsdag 11. oktober

Aftentur til Landsarkivet i Viborg. Tilmelding til formanden.

Torsdag 27. oktober (FU)

Horsens biblioteks foredragssal.

Lise Andersen, museumsinspektør, mag. art., Hadsund: Kilder til møllernes historie.

Møllerne havde en særstilling i landsbyerne, og deres historie kan ses fra bygnings- og teknologiske, personal- og landbrugshistoriske vinkler. Foredraget kommer ind på alle aspekter.

Tirsdag 8. november

Medlemsmøde.

Tirsdag 6. december

Medlemsmøde. Vi udveksler erfaringer/aner og julehygger.

Tid og sted

Alle møder begynder kl. 19, og hvor der ikke er anført et andet mødested, på "Kildebakken".

Kursusvirksomhed

Horsensegnens Slægtshistoriske Forening træffes i Lokalsamlingen på Horsens Bibliotek 5. og 19. september, 3. oktober, 7. og 21. november samt 5. december kl. 16-18.

FOF-Rosing Ræderske Aftenskole afholder følgende kurser, tilmelding ☎ 76 25 89 88

Karsten Bjerreskov: *Gotisk skriftlæsning* onsdag kl. 16.

Hanne Bjørn:

Slægtsforskning trin 1 onsdag kl. 19 og *Internet og EDB* mandag kl. 19.

Kontingent

175 kr. pr. husstand.

Bestyrelse

Knud Friis, fmd., Vænget 7, Vinten, 8700 Horsens, ☎ 75 65 41 79. E: elknud@stofanet.dk

Leif B. Hansen, kass., Askevej 31, 8700 Horsens, ☎ 75 62 01 47.

E: leifbhansen@stofanet.dk

Hanne Westergaard, sekr., Violvej 126b, 8700 Horsens, ☎ 75 64 10 86.

E: h.westergaard@stofanet.dk

Hanne Bjørn, kurser, Bregnevej 6, Torsted, 8700 Horsens, ☎ 75 64 78 17.

E: habj@stofanet.dk

Britt Petersen, Mosegårdsvej 9, 8700 Horsens, ☎ 75 68 23 20. E: fam.peter@stofanet.dk

Hjemmeside

www.home1.stofanet.dk/habj/slaegths.htm

Hvidovre Slægtsforskere

forening af slægtsforskere
oprettet den 1. august 1993

Tirsdag 6. september

Opstart og tilrettelægning (husk 100 kr. til kontingent).

Tirsdag 13. september

Folketælling på Cd-rom og i-net.

Tirsdag 20. september
Din slægtsbog på DVD ?

Tirsdag 27. september
Billeder fra dit fotoalbum til slægtsbog.

Tirsdag 4. oktober
Kirkebogs nyheder.

Tirsdag 11. oktober kl. 9
Besøg på landsarkivet, Jagtvej 10.

Tirsdag 18. oktober
Isoler enkeltpersoner fra familiebilleder til brug i slægtsbogen.

Tirsdag 5. oktober kl. 9
Besøg på Københavns rådhusarkiv (udstilling på Rytterskolen).

Tirsdag 1. november kl. 9
Besøg på Rigsarkivet (udstilling på Rytterskolen).

Tirsdag 8. november
Slægtsbog på Cd-rom eller på DVD.

Tirsdag 15. november
Slægten og lokalhistorien.

Tirsdag 22. november
Nyheder fra BK6DK.

Tirsdag 29. november
Folkeminder fra folkemindesamlingen.

Tirsdag 6. december
Forslag til ny sæson ?

Tirsdag 13. december
Juleafslutning.

Alle tirsdage tager vi BK6DK på storskærm, når tiden tillader det (husk at medtage spørgsmål).

Tid og sted
Kl. 14 på Hvidovre Rytterskole, Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre.

Forslag om andre tiltag modtages gerne. Vi tager forbehold for ændringer, der i så fald bliver fortalt senest tirsdagen før ændringen, da vi evt. må afgive Rytterskolen til udstillinger.

Alle mandage er Rytterskolen åben fra kl. 13 – 15, hvor medlemmerne kan komme og få undervisning i diverse programmer én time ad gangen, når de har noteret sig i vor kalenderdagbog. Der kan også brændes CD-rom og DVD med familiebilleder og meget andet.

Bemærk vor hjemmeside, der opdateres med nyheder om slægtsforskning.

Kontingent
100 kr. pr. halvår og for nye medlemmer ekstra 100 kr. i indskud første gang.

Bestyrelse
Dan Olsen, fmd., Spurvehøjvej 17.st.tv., 2650 Hvidovre, ☎ 36 78 86 42. E: davao@tdcadsl.dk
Ivar Poulsen, nstfmd.
Grethe Sperling, kass.
Jens-Chr. Nielsen, rev.

Hjemmeside
www.sitecenter.dk/genealogi123/hjemmeside

Tirsdag 6. september (FU)
Rolf Dorset, cand.mag., forfatter og journalist, Odense: Skomagerdreng eller kongesøn.

På baggrund af *Paradisbarnet* – en bog om H.C. Andersens herkomst, som udkom i 2004, uddyber forfatteren begrundelsen for, at eventyrdigteren ikke kan være søn af skomagerparret i Odense, men at hans biologiske forældre var komtesse Elise Ahlefeldt-Laurvig til Tranekær på Langeland og prins Christian Frederik,

den senere kong Christian VIII. Foredraget vil også beskæftige sig med årsagerne til den voldsomme, næsten aggressive modstand mod teorien om, at H.C. Andersen var kongesøn.

Tirsdag 4. oktober

Jane Cohr Jensen, fhv. kordegn, Sjølund: Fødsel, dåb og navngivning i 1600-tallet.

Jane C. Jensen fortæller om skik og brug i hjemmene – under og efter fødslen, om folks angst for Djævlen. Og om hvorfor et nyfødt barn skulle døbes inden 8 dage og endelig om den gamle danske navneskik og navnenes oprindelse.

Tirsdag 1. november (FU)

Birgitte Kragh, fhv. museumsleder, mag.art., Aabenraa: Til jord skal du blive. Dødens og begravelsens kulturhistorie.

Forholdet til døden er et vigtigt vindue til indsigt i helt fundamentale træk i kultur og samfund – uanset om det gælder en nutidig statsleder eller en sønderjysk bonde i 1700-tallet. Ved livets afslutning gør man regnskabet op og giver i en slags rollespil udtryk for, hvem den afdøde var, og hvor han hørte til både religiøst og samfundsmæssigt. BK har skrevet og udgivet bogen med samme titel i 2004.

Tirsdag 6. december (FU)

Charlotte S.H. Jensen, mag art., København: Julens historie

Hvor stammer nutidens jul fra? Foredraget følger nogle af de mange elementer, som vi i dag forbinder med julen, fx juletræ, nisser, gaver m.m. Passer det, at julen oprindeligt var en solhvervsfest? Og hvad har Jesus betydet for julen?

Tid og sted

Kl. 19.30 – 22 i Kirkesalen, Sct. Jørgens Gård, Hospitalsgade 4, 6000 Kolding.

Studieture til Landsarkivet i Viborg

Tirsdag 13. september, onsdag 12. oktober og torsdag 10. november.

Fælleskørsel i private biler. Afgang kl. 7.15 fra Banegårdspladsen i Kolding.

Hjemkomst ca. kl. 18. Pris kr. 90. Tilmelding nødvendig.

Studietur til Landsarkivet og Kort- og Matrikelstyrelsen i Åbenrå

Tirsdag 20. september og onsdag 16. november.

Fælleskørsel i private biler. Afgang kl. 8 fra banegårdspladsen i Kolding.

Hjemkomst ca. kl. 17. Pris 60 kr. Tilmelding nødvendig.

Digitalfoto, billedbehandling og billedarkivering

Tirsdag 15. november 2005 og tirsdag 17. januar 2006 kl. 19.30 i Kirkesalen.

Se omtalen i ”Min slægt – Din slægt” i oktober.

Kontingent

200 kr., par 300 kr., gæster 50 kr.

Bestyrelse

Per Thornberg, fmd., ”Duedal”, Tandholtvej 5, 6000 Kolding, ☎ 75 52 43 70.

E: per.thornberg@mail.tele.dk

Henning Haugaard, nstfmd., Brændkjærgade 46, 6000 Kolding, ☎ 75 50 43 39.

E: haugaardkolding@mail.tele.dk

Birte Wienecke, kass., A. D. Burcharthsvej 15, st.tv., 6000 Kolding, ☎ 75 54 11 34.

E: bwienecke@stofanet.dk

Lillian Krag, red., Kildeparken 46, 6000 Kolding, ☎ 27 13 11 96. E: L_Krag@Yahoo.dk

Steffen Riis, sekr., Mazantigade 18, 1.tv., 6000 Kolding, ☎ 64 71 35 75.

E: steffen.riis@mobilixnet.dk

Elke Pringal, suppl., Egevangen 19, 6051 Almind, ☎ 75 56 15 04.

E: elke.gunnar@stofanet.dk

Hjemmeside

<http://Kolding.bynet.dk/forening/koldinghus>

Torsdag 1. september

Alm. mødeaften.

Torsdag 15. september

Alm. mødeaften.

Torsdag 29. september

Foredrag. Hans Burchardt, Korsør: "At formidle og præsentere sin slægtshistorie". Første halvdel af foredraget handler om at få defineret, hvad man vil præsentere til andre, hvordan det gribes an, og hvad det må koste. Anden del fortæller om sproget, skrifter, illustrationer, farvevalg og papir m.v.

Torsdag 13. oktober

Alm. mødeaften.

Torsdag 27. oktober

Alm. mødeaften.

Torsdag 10. november

Alm. mødeaften.

Torsdag 24. november

Foredrag. Genealog Erik Kann: "Skifter". Gennemgang af de vigtigste grupper af skifter og praktiske anvisninger på, hvordan man arbejder med skiftearkivalier.

Kontingent

200 kr., par: 300 kr., gæster pr. foredrag: 25 kr.

Tid og sted

Biblioteket i Korsør kl. 19.

Bestyrelse

Karin Vedel, fmd., Højen 21, 4220 Korsør, ☎ 58 37 11 19.

Kirsten Christensen, kass., Kjærsvej 10, 4220 Korsør, ☎ 58 37 32 63.

E: sheba@christensen.mail.dk

Birgit Johansen, Bragesvej 132, 4220 Korsør, ☎ 58 37 67 23.

Anni Iversen, Rønne Allé 7, 4220 Korsør, ☎ 58 37 48 03.

Gerda Christiansen, Elme Allé 32, 4220 Korsør, ☎ 58 37 48 03.

Slægts- og lokalhistorisk forening for Løgstør og Omegn

Klubafntnerne for foreningens medlemmer, fortsætter.

Ved klubafntnerne vil der være fælles kaffe og brød. Klubafntnerne slutter kl. 21.30.

Som et nyt tiltag, vil der til de enkelte klubafntner være en oplægsholder, som tager udgangspunkt i et bestemt emne.

Der er fastlagt følgende klubafntner – med start kl. 19 på Lokalhistorisk Arkiv/Sund By Butikken, Torvegade 6, Løgstør. (Vær dog opmærksom på, at klubafntnen 24. november afholdes på Løgstør Bibliotek kl.19.)

Torsdag 1. september, oplæg John Nielsen: Lokalhistoriske videofilm.

Torsdag 13. oktober, oplæg Claes Jacobsen: Arbejds-møde vedrørende Bjulfudstillingen i uge 42.

Torsdag 3. november, oplæg Anna Esbech: Øster Ørbæk Ejerlav.

Torsdag 24. november, oplæg Hans Peter Erichsen, tidligere landbrugsleder på Vitskøl: Vitskøl.

Torsdag 1. december, oplæg Ole Bang: Livø.

Torsdag 18. august

I samarbejde med menighedsrådet besøger vi Løgstør Kirkegård sammen med Jørgen Østergaard. Efterfølgende er der kaffebord i "Christiansminde", hvor Jørgen Østergaard holder lysbilledforedrag med titlen : "Pudsigheder på gravsten".

Vi mødes kl. 19 ved kirkegårdskontoret .

Torsdag 8. september

Kirkebesøgene i vore lokale kirker fortsætter, og denne aften skal vi besøge Oudrup Kirke, hvor tidligere graver ved kirken, Jakob Larsen, viser rundt og beretter. Derefter går turen til Kornum Kirke, hvor sognepræst Anne Margrethe Christensen vil vise rundt og fortælle. Efterfølgende er der kaffebord i konfirmandstuen i Salling. Afgang fra HP's Plads kl. 18.30. Samkørsel og tilmelding.

Torsdag 22. september

Birgit Øskov og Finn Jelstrup: *Kursus i slægtsforskning på Internettet.*

Et detaljeret program vil blive offentliggjort senere.

Mandag 17. oktober - lørdag 22. oktober

(Uge 42- skolernes efterårsferie)

I samarbejde med Løgstør Kommune afholdes: Kunststilling med malerier af kunstmaler S.C. Bjulf, født i Løgstør 1890, død i Roskilde 1958.

Udstillingen finder sted på Løgstør Rådhus, Torvegade 15, Løgstør.

Fernisering mandag 17. oktober kl. 14.

Udstillingen er åben mandag kl. 9-15, tirsdag & onsdag kl. 9-16, torsdag kl. 9-17, fredag kl. 9- 12.30 og lørdag kl.10-13.

Mandag 24. oktober

Sammen med Aalborg-foreningen arrangeres en aftentur til Landsarkivet i Viborg.

Afgang fra HP's Plads kl. 18. Samkørsel og tilmelding

Lørdag den 12. november 2005

Tur til Landsarkivet i Viborg.

Afgang fra HP's Plads kl. 7.30. Samkørsel og tilmelding

Alle arrangementerne undtagen klubafterne bliver forudgående bekendtgjort i Vesthimmerlands Folkeblad, og heraf fremgår, når tilmelding er nødvendig, og til hvem tilmelding skal ske.

Til nogle arrangementer vil der være en entre samt eventuelt egenbetaling til fortæring og transport.

Lokalhistorisk Arkiv, Torvegade 6, Løgstør.

Åbent torsdage kl. 15 – 19.

Foreningens kontaktperson til arkivet:

Bent Grundtvig Sørensen, Østeralle 9, 9670

Løgstør, ☎ 98 67 16 18.

Lokalhistorisk Tidsskrift "Krejl"

"Krejl" udkommer 4 gange årligt med 16 sider pr. nummer.

Årsabonnement: 100 kr.

Redaktion: N. H. Lindhard, ekspedition: Balles Boghandel, Østerbrogade 25, 9670 Løgstør,

☎98 67 15 66,

E: balle.dk@cyberservices.com

Kontingent

Årligt kr. 100 for enkeltpersoner og kr. 150 for husstandsmedlemskab.

Bestyrelse

John Nielsen, fmd., Østeralle 20, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 12 34. E: john@privatpost.dk

Carsten Holm Nielsen, nstfmd., Vestervang Alle 57, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 12 50.

Poul Carstensen, kass., Livøvej 103, Rønbjerg, 9681 Ranum, ☎98 67 69 30.

E: pcfogh@post9.tele.dk

Ole Bang Nielsen, sekr., Norgesvej 10, 9670 Løgstør, ☎ 20 82 45 26.

E: obang41@hotmail.com

Bent Andersen, Sverigesvej 14 A, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 31 90.

Henning Jensen, arbejdende suppleant, Tværvej 9, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 17 85.

Programudvalg

Anna Esbech, Fischershøve 16, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 34 04.

Bodil Klitgaard, Haugaardsvej 46, 9670 Løg-

stør, ☎ 98 68 13 91, E: bodil46@privat.dk
Inge Lise Nielsen, Øster Ørbækvej 12, 9670
Løgstør, ☎ 98 67 33 12.
E: in@superbruger.dk
John Nielsen, Poul Carstensen og Ole Bang
Nielsen.

Hjemmeside

www.logstor.lokalarkiver.dk
- Slægts- og Lokalhistorisk Forening.

Morsø Slægtshistoriske Forening

Tirsdag 11. oktober
Arkivaften

Tirsdag 25. oktober
Arkivaften

Tirsdag 8. november
Arkivaften

Tirsdag 22. november
Arkivaften

Tirsdag 6. december
Arkivaften

Tirsdag 20. december
Arkivaften

Tid og sted

Møderne – for medlemmer og interesserede
– foregår på Lokalhistorisk Arkiv, Due-
holmgade 7, Nykøbing Mors med start kl.
19.30.

Kontingent

Kr. 100.

Bestyrelse

Gunhild Olesen Møller, fmd., Strædet 38,
7990 Øster Assels, ☎ 97 76 42 77/23 32 92
10. E: armgom@vibamt.dk

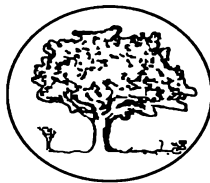
Bjarne Nielsen, kass., Ranunkelvej 16, Ny-
købing M.

Jørgen Kibsgaard, sekr., Agertoften 9, Vod-
strup, 7900 Nykøbing M.

Inge Langballe, Kirkebyen 5, Solbjerg, 7950
Erslev.

Hans Jørgen Jensen, Bakkevænget 42, Sdr.
Draaby, 7900 Nykøbing M.

Nordsjællands Slægtshistoriske Forening

Tirsdag 6. september
Frivillighedscentret, er flyttet til Station SYD,
Holtvej i Græsted.

Mandag 12. september
Biblioteket, Allerød.

Mandag 26. september
Frivillighedscentret, Græsted.

Mandag 10. oktober
Frivillighedscentret, Græsted.

Mandag 17. oktober
Biblioteket, Allerød.

Mandag 31. oktober
Frivillighedscentret, Græsted.

Mandag 7. november
Frivillighedscentret, Græsted.

Mandag 14. november
Biblioteket, Allerød.

Mandag 28. november
Frivillighedscentret, Græsted.

Mandag 5. december
Biblioteket, Allerød.

Mandag 12. december
Frivillighedscentret, Græsted.

Tid og sted

Alle arrangementer begynder kl. 19. Begge mødesteder er handicapvenlige m.h.t. adgang og toiletforhold.

Møderne i Græsted holdes i lokaler, hvor der er adgang til fotokopimaskine, som kan benyttes til foreningsrelevant kopiering mod en ringe kontant betaling! Ligeledes forefindes en overheadfremviser, og her står vort mikro-kortlæseapparat, og her har vi gratis adgang til internettet.

Møderne i Græsted er arbejdsmøder, møderne i Allerød er foredragsmøder.

Kontingent

175 kr. for enlige, 250 kr. for par.

Bestyrelse

Knud Werchmeister, fmd., Kongensgavevej 1 B, 3200 Helsinge, ☎48 79 60 99.
E: khw_rmw@mail.tele.dk

Bitten Mølgaard, kass., Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted, ☎22 55 93 38.
E: bitten.viggo@mail.tele.dk

Girokonto: 004 8321

Birthe Nielsen, sekr., Mejsevang 6, 3450 Allerød, ☎48 17 40 57.

E: birthe.e.nielsen@mailme.dk

Maren Søndergaard Pedersen, Holmevej 38, Tulstrup, 3400 Hillerød, ☎48 28 55 53.

E: dsl65124b@post.cybercity.dk

Anna Elberg, suppl., Kystvej 37, 3630 Jægerspris. E: efs10082@vip.cybercity.dk

Viggo Poulsen, suppl., se under bladet, ☎48 71 57 00.

Per Egelund, bilagskontr., Ndr. Strandvej 277, Ellekilde, 3140 Ålsgårde.

E: p-e-lund@get2net.dk

Bladet

Ansvarshavende: Bestyrelsen. Layout / redaktion og forsendelse:

Viggo Poulsen, Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted, ☎21 81 00 92. E: viggo.bitten@mail.tele.dk

Foreningens eget blad udsendes normalt 4 gange årligt i ugerne 11, 27, 41 og 52, gratis til foreningens medlemmer.

Pris i løssalg 30 kr., årsabonnement 100 kr.

Slægtshistorisk Forening Odense

Onsdag 28. september (FU)

Erik Kann, cand. mag., Statens Øjenklinik: Det er sikkert og vist. Der er langt flere, der taler om at lave en slægtsbog, end der er slægtsforskere, der rent faktisk laver én.

Hvorfor forholder det sig sådan, og hvad kan man gøre ved det?

Foredraget giver en række praktiske anvisning på, hvordan man kan gribe arbejdet med slægtsbogen an, hvordan man kan disponere stoffet, hvordan man behandler billederne, hvordan man laver den mest indbydende op-sætning etc.

Onsdag 26. oktober (FU)

Lone Liljegren, arkivar ved Erhvervsarkivet, Århus: Personoplysninger i kommunernes "sociale arkivalier"

Der er ikke grund til fortvivlelse, fordi noget materiale er gået tabt eller fordi folketællingen ikke bidrager med oplysninger, som du har brug for. Oplysninger om navn, ægteskabelig status, familierelationer, fødselsdato og fødested, måske endda tidligere bopæl, de findes også i forskellige af kommunernes sociale arkivalier, men hvilke? Der præsenteres et udvalg af disse arkivalier sammen med de oplysninger, som du kan støde på i materialet.

Onsdag 2. november

Studiebesøg på Landsarkivet for Fyn, Jernbaneanegade 36A, 5000 Odense C.

Læsesalen er åben for medlemmer i tiden kl. 19-22 mod betaling af et mindre gebyr. Der vil blive mulighed for vejledning og hjælp af bestyrelsesmedlemmer under besøget. Tilmelding og evt. bestilling af arkivalier, der skal hentes fra magasinerne, til Jytte Skaaning senest mandag 31. oktober – antal læsesalspladser 52 – Kaffe/the og brød medbringes.

Onsdag 30. november

Arne Christiansen og Jytte Skaaning, medlemmer: Slægtsforskning på Internettet.

Mødested: OBH – Gruppen. Rådg. Ingeniørerv A/S, Agerhatten 25, 5220 Odense SØ.
Kaffe/the og brød medbringes.

Onsdag 14. december

Jørgen Thomsen, arkivchef, Odense Stadsarkiv: Odense, da H.C. Andersen var barn.

Onsdag 25. januar 2006

Generalforsamling. Se SLÆGTEN nr. 33

Tid og sted

Bemærk! Studiebesøg på Landsarkivet for Fyn 2.11. og novembermødet på Agerhatten

Foredragene – september, oktober, december samt generalforsamling holdes i Sct. Knud Salen, Klosterbakken. Alle møder begynder kl. 19.15, hvis ikke andet er nævnt. Kaffe/the kan medbringes eller købes ved de almindelige møder.

Nyt! Der afholdes spørgecentral ½ time før hvert møde – undtagen studiebesøget på Landsarkivet for Fyn. Bestyrelsesmedlemmer vil være tilstede og hjælpe med ”de krøllede bogstaver” og arkivspørgsmål m.v.

Kontingent

125 kr. for foreningens tilbud og SLÆGTEN.

Kursusvirksomhed

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for begyndere*. 13 torsdage kl. 19.15-21.35 fra 22/9.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for begyndere*. 9 mandage kl. 19.15-21.35 fra 26/9. (minus 24/10, 21/11 og 12/12)

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for lidt øvede*. 10 torsdage kl. 10.00-12.20 fra 22/9.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for lidt øvede*. 10 torsdage kl. 13.30-15.50 fra 22/9.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for øvede*. 10 tirsdage kl. 19.15-21.35 fra 20/9.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for videregående*. 10 mandage kl. 16.30-18.50 fra 19/9.

Alle kurser (undtagen gotisk skriftlæsning - lidt øvede og øvede) afvikles på AOF-Centret, Vestre Stationsvej 8-10, Odense C. Derimod afholdes kurserne: gotisk skriftlæsning – lidt øvede på AOF-Centret, Hunderupvej 103, 5230 Odense M., medens gotisk skriftlæsning for øvede afholdes på Hunderupskolen, Solfaldsvej 11, 5000 Odense C.

Nærmere oplysning hos JS. Tilmelding til AOF, Odense, ☎ 63 11 99 00.

Jytte Skaaning og Svend-Erik Christiansen: *Slægtsforskning og informationsteknologi* forventes tilbudt i foråret 2006.

Bestyrelse

Jytte Skaaning, fmd., Vinkældervej 6A, 5000 Odense C, ☎ 66 14 88 77.

E: skaaning@email.dk

Jytte Hammerich Faueryby, nstfmd. og foreningens repræsentant i Byhistorisk Udvalg, J. L. Heibergs Vej 97, 5230 Odense M, ☎ 66 12 80 02. E: jyhafa@get2net.dk

Inge Skipper, kass., Krogløkkeparken 24, 5240 Odense NØ, ☎ 66 10 90 52.

E: pls@sedennet.dk

Lisbet Kinttof, sekr., Istedvænget 5, 3 tv., 5000 Odense C, ☎ 66 11 15 23.

E: kinttof@mail.dk

Arne Christiansen, webmaster, Langelinie 34 c, 5230 Odense M, ☎ 66 13 31 34.

E: arne@ejlby.dk

Hjemmeside: www.ejlby.dk

Elise Reil, Moltkesvej 6, 5230 Odense M,

☎ 65 91 70 27. E: reilsundahl@mail.dk

Hjemmeside:

www.odenseslaegt.dk

Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

Tirsdag 6. september

(i samarbejde med DIS-Danmark)
Svend-Erik Christiansen, cand.mag., Brabrand:
Slægtsforskningsprogrammer.

En overordnet gennemgang af forskellige slægtsprogrammernes muligheder, fordele og problemer. Foredraget vil komme ind på udvekslingsformatet GEDCOM.

Tirsdag 27. september (FU)

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Skolearkivalier, hvor finder vi vores forfædre?

Skolearkivalierne er en overset arkivgruppe, hvor man finder meget interessante billeder af sine forfædre. I foredraget vil en række muligheder blive skitseret.

Tirsdag 4. oktober

(i samarbejde med DIS-Danmark og FU)
Peter Korsgaard: Kort- og Matrikelstyrelsen.

Præsentation af styrelsens samlinger. Hvilke muligheder ligger der i elektronisk behandling af kortmaterialer, og hvad kan vi finde på internettet?

Tirsdag 25. oktober

Foreningsaften.

Gotisk skrift vil være temaet for denne aften. Hvis du har et par ord i en tekst eller et helt dokument, du har svært ved at tyde, så tag det med og lad os hjælpe hinanden med at finde ud af det.

Tirsdag 8. november (FU)

Anton Blaabjerg, genealog, Viborg: Hvordan kan man følge en ejendom fra 1920'erne og bagud.

Roskildeegnens Slægtsforskerforening

Tirsdag 13. september (FU)

Karsten Skjold Pedersen, museumsinspektør, Tøjhusmuseet, København: Geworbne krigskarle.

Hvilke oplysninger kan det give os om personer, gårde, skøder, matrikler, fæster, bo og skifter m.m. - og hvor finder vi det?

Tirsdag 6. december.

Julemødet er i år erstattet af et besøg på juleudstillingen på Nielstrup Museum. Vi mødes ved museet, Stengaden 17, Nielstrup, 8370 Hadsten, kl. 19 og får en rundvisning. Entré, kaffe og kage: 20 kr.

Tid og sted

Hvis ikke andet er nævnt, holdes møderne i lokale 3, Kulturhuset, Stemannsgade 2, Randers, kl. 19.

Kontingent

160 kr. pr. år (arrangementer og SLÆGTEN)

Bestyrelse

Bøggild Christensen, fmd., Bjarkesvej 9, 8900 Randers, ☎ 86 43 57 66.

E: boegg@webspeed.dk

Poul Høj, kass., Niels Steensensvej 1, 8900 Randers, ☎ 86 43 17 16.

E: poul.hoj@myinternet.dk

Inger Marie Linnemann, Ammelhedevej 4, Tammestrup, 8900 Randers, ☎ 86 49 48 40.

E: mie3mie@worldonline.dk

Tina Sørensen, Virring Mosevej 7, Virring, 8900 Randers, ☎ 86 49 54 38.

E: luber@mail.tele.dk

Kathrine Tobiasen, sekr., Korsagervej 13, Haslund, 8900 Randers, ☎ 86 44 56 89.

E: tobiasen@adslhome.dk

Hjemmeside

<http://www.slægtranders.dk>

I 1700-tallet bestod den danske hær dels af værnepligtig landmiliti og dels af en hvervet hær. Det var den hvervede hær, borgerne så til daglig. KSP har skrevet en større afhandling om de geworbne krigskarle 1774-1803 og vil dels fremlægge de vigtigste pointer fra afhandlingen og dels fortælle om livet i

garnisonsbyerne. Derudover vil de vigtigste kildegrupper af interesse for slægtsforskere blive gennemgået.

Tirsdag 11. oktober

Erik Kann, genealog, Statens Øjenklinik: Ud af øje ude af sind.

Om glemte og oversete kilder i Rigsarkivet og landsarkiverne.

Tirsdag 8. november (FU)

Gerda Bonderup, lektor, Århus Universitet: Koppepidemier og vaccinationens indførelse i Danmark.

Før mikrobernes opdagelse var læger stort set magtesløse mht. forebyggelse og bekæmpelse af epidemier. Koppevaccinationen var en undtagelse; men var befolkningen overhovedet interesseret?

Tirsdag 6. december

Julemøde.

Som sædvanlig vil vi hygge os over et glas gløgg og æbleskiver. Af hensyn til traktementet bedes man tilmelde sig hos sekretæren senest dagen før mødet.

Tirsdag 10. januar 2006

Medlemsmøde. Se SLÆGTEN nr. 33.

Ry Slægtshistorisk Forening

Onsdag 7. september kl. 19.30

Foreningscentralen på Låsby Skole.

Almindelig samarbejdsaften med et indlæg om slægtshistorie af et medlem.

Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode idéer fra andre.

Efter kaffen træner vi i gotisk skriftlæsning.

Medbring evt. egne tekster, som du gerne vil have læst.

Onsdag 28. september kl. 19

Computerlokalet på Låsby skole.

Computeraften. Vi har åbent for internet, og der er en maskine til hver.

Har du problemer med din PC, så spørg de andre. Der plejer at være gode forslag.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Kildegården, lokale 2, Helligkorsvej 5, Roskilde. Medbring selv kaffe/te.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 150 kr., par 200 kr. inkl. Slægten og foreningens årsskrift. Gæster 20 kr. pr. møde.

Bestyrelse

Kit Bisgård, fmd., Aastofte 14, Svogerslev, 4000 Roskilde, ☎ 46 38 35 14.

E: Kit@roskildeslaegt.dk

Flemming Molin, kass., Dronning Ingeborgs Vej 1, 4000 Roskilde, ☎ 46 35 31 18.

E: Molin@roskildeslaegt.dk

Karna Hansen, sekr., Æblehaven 106, st.th., 4000 Roskilde, ☎ 46 36 10 56.

E: Karna@roskildeslaegt.dk

Niels-Bjarne Kristensen, Dronning Sofiesvej 22, 4000 Roskilde, ☎ 46 35 37 73.

E: Niels-Bjarne@roskildeslaegt.dk

Leif Hjetting, Hyldevænget 4, 4060 Kirke Såby, ☎ 49 49 22 48.

E: Hjetting@roskildeslaegt.dk

Hjemmeside

<http://roskildeslaegt.dk>

Tirsdag 4. oktober kl. 19.30

Egnsarkivet i Ry. NB: Mødested.

Almindelig samarbejdsaften med et indlæg om slægtshistorie af et medlem.

Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode idéer fra andre.

Efter kaffen træner vi i gotisk skriftlæsning.

Medbring evt. egne tekster, som du gerne vil have læst.

Tirsdag 1. november kl. 19.30

Egnsarkivet i Ry. NB: Mødested.

Almindelig samarbejdsaften med et indlæg om slægtshistorie af et medlem.

Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode idéer fra andre.

Efter kaffen træner vi i gotisk skriftlæsning.

Medbring evt. egne tekster, som du gerne vil have læst.

Onsdag 7. december kl. 19.30

Foreningscentralen på Låsby Skole.

Julemøde. Vi regner med, at vi efter et lille fagligt indlæg hygger os lidt.

Bestyrelse

Kaj Ahlburg, fmd. og sekr., Kildebakken 36, 8680 Ry, ☎ 86 89 14 63.

E: kahlburg@post5.tele.dk

Birthe Lund Dalsgaard, kass., Egevej 48, 8680 Ry, ☎ 86 89 28 45. E: bld@mail.dk

Knud Aagaard, Kirkevej 73, 8670 Låsby, ☎ 86 95 15 86 E: knuds@knudaagaard.dk

Harry Sylvest Christensen, Anemonevej 11, 8680 Ry, ☎ 86 89 35 80

E: ahc@newmail.dk

Hjemmeside

<http://www.rootsweb.com/~dnkrsf/>

Slægtsforskerne i Silkeborg

Tirsdag 6. september

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 20. september (FU)

Rolf Dorset, forfatter og journalist: Skomagerdreng eller kongesøn?

På baggrund af Paradisbarnet – en bog om H. C. Andersens herkomst, som udkom i foråret 2004, uddyber forfatteren begrundelsen for, at eventyrdigteren ikke kan være søn af skomagerparret i Odense, men at hans biologiske forældre var komtesse Elise Ahlefeldt-Laurvig til Tranekær på Langeland og prins Christian Frederik, den senere Christian VIII. Foredraget vil også beskæftige sig med årsagerne til den voldsomme, næsten aggressive modstand mod teorien om, at H. C. Andersen var kongesøn.

Tirsdag 4. oktober

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 11. oktober (FU)

Hans Jørgen Marker, universitetslektor: DDA og Slægtsforskerne.

Dansk Data Arkiv har indsamlet historiske forskningsmaterialer siden 1973. Senest er der i forbindelse med kildeindtastningsprojektet også opbygget en stor samling af persondata. Disse er tilgængelige såvel på cd-rom som på internettet.

Vi ser det på internet ved hjælp af projektor.

Tirsdag 25. oktober

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 1. november

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 15. november (FU)

Erik Kann, genealog, fuldmægtig ved Statens Øjenklinik: Flytninger i Danmark. Hvor blev min oldefar af?

Et spørgsmål, vi alle har prøvet at sidde tilbage med efter forgæves gennemgang af et antal kirkebøger og folketællinger. Der gives en gennemgang af de væsentligste kilder, der kan benyttes til at følge ganske almindelige menneskers flytninger ca. 1700-1924.

Tirsdag 29. november

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 13. december

Julemøde, alle er meget velkommen til at få ordet, især hvis man har oplevet noget spændende med sin forskning.

Tid og sted

Kl. 19.00 i Silkeborg Medborgerhus, Søvej 3.

Kontingent

150 kr. – par 250 kr. pr. år.

Bestyrelse

Bent Nymand, fmd., Teglgårdsparken 42, 8882 Fårvang, ☎ 86 87 18 44.

E: ingeogbentnymand@mail.tdcadsl.dk

Jette Pedersen, nstfmd., Sejlingsvinget 17,
8600 Silkeborg, ☎ 86 85 53 69.

E: jette.eiersted@get2net.dk

Karl Kristensen, kass., Tingvejen 4, 8600
Silkeborg, ☎ 86 81 63 30.

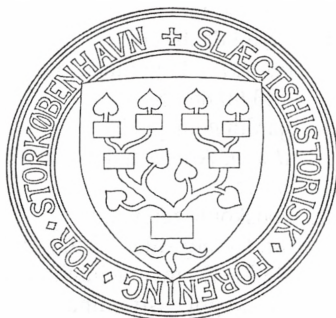
E: karlgeo@tiscali.dk

Birgit Pedersen, sekr., Rudbølvej 27, 8600
Silkeborg, ☎ 86 81 02 58.

E: birgitp@oncable.dk

Ole Jensen, Skægkær Banevej 23, 8600
Silkeborg, ☎ 86 85 62 66.

E: alole@oncable.dk

Onsdag 8. september

Genealog og fuldmægtig ved Statens Øjenklinik, Erik Kann: Hvad hed bondens ko?

Om fæstebønder. Størsteparten af slægtsforskerne har bønder i deres slægt. Indtil midten af 1800-tallet er den overvejende del af disse fæstebønder. Aftenens foredrag ser nærmere på denne befolkningsgruppe og forsøger at komme så tæt som muligt på den: Hvad bestod det daglige arbejde i, kan vi finde ud af, hvor de boede, om de fulgte skolegang etc., etc. Disse og mange flere spørgsmål vil blive belyst i aftenens foredrag.

Onsdag 12. oktober

Frank Allan Rasmussen, København: Søetatens arkiver.

Holmen København udviklede sig i perioden mellem 1500-tallets midte og frem til midten af 1850'erne til en by i byen. Det havde sin egen jurisdiktion, hospitaler og skoler. Det havde eget fængsel samt kirke og kirkegård. Søetaten var i det hele taget i stand til at forsyne sine ansatte med alle livsfornödenheder: arbejde, uddannelse, bolig, mad, brændsel og klæder. Med udgangspunkt i denne historie vil jeg fortælle om Søetatens rige og spændende arkiver og om mit mangeårige arbejde med Søetaten, Holmen og Holmens faste stok. Det

bliver en spændende rejse gennem mere end 300 år historie med byens største arbejdsplads som centrum, og med hovedvægten lagt på officer, matros, håndværker, boliger, bygningerne, skibsbyggeri samt værksteder og værktøj.

Lørdag 22. oktober Kl. 8.45-17

Slægtsforskerdagen i Valby Medborgerhus, Valgårdsvej 4, 2500 Valby. Årets tema: Sundhed og sygdom gennem tiderne. Dette er emner som har berørt alle vore forfædre. Vore 4 foredragsholdere vil fortælle om ting, der alle berører dette emne. De vil inddrage relevant kildemateriale til belysning af disse emner og fortælle om, hvor kilderne findes og om hvordan de kan benyttes. Se forrige nr. af Slægt og Stavn. Tilmelding på vor hjemmeside.

Onsdag 9. november

Peter Birkelund, arkivar og seniorforsker på Rigsarkivet: "Holger Danskegruppen".

Modstandsorganisationen "Holger Danske" var den største sabotageorganisation i Danmark, med sit primære arbejdsområde i København. Den blev startet i foråret 1943 af Tom Søndergaard som en lille 5-mandsgruppe og trods arrestationer og flere organisatoriske rekonstruktioner, kunne "Holger Danske" ved befrielsen mønstre flere hundrede mand. Foredraget vil belyse "Holger Danskes" organisation, ledende enkeltpersoner og den illegale indsats med mange hundrede sabotager, likvideringer og andre aktioner.

Onsdag 7. december

Henriette L. Idestrup, Odense: Slægtsforskning i Tyskland.

Foredraget henvender sig til slægtsforskere, der ønsker at efterforske deres slægt i Tyskland, men endnu ikke er kommet i gang. Foredraget omhandler: Hvilke kildetyper bruger man ty-

pisk, når man begynder at forske i Tyskland? Brugen af trykte kilder, samt søgemuligheder via CD og internettet. Råd og vejledning angående besøg på tyske kirkebogsarkiver, samt brug af brevskabeloner fra internettet for dem, der ikke selv behersker tysk. Henvisning til litteratur om emnet, for dem, der gerne vil vide mere.

Tid og sted

Hvis ikke andet er nævnt kl. 19 i Mormonkirkenes venlige lokaler i Ballerup-Centret. Lokalerne ligger i den samme bygning, hvor S-toget holder. Lige oven over billetkontoret. Man kan gå lige fra tog og bus op til lokalet. Til og fra Ballerup S-station er der gode busforbindelser samt fine parkeringsforhold.

Kontingent

Enkelt 225 kr., 2 samboende 275 kr. - Gæster 25 kr. pr. foredrag..

Bestyrelse

Anna Margrethe Krogh-Thomsen, fmd., Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke, ☎ 47 17 92 51.
E: krogh@get2net.dk

Gyda Mølsted, sekr., Ajax Alle 18, 2650 Hvidovre, ☎ 36 49 28 78.

E: harald-gyda@adr.dk

Bent Jensen, kass., Konkylievej 23, 2650 Hvidovre, ☎ 36 78 87 75.

E: Bentjensen@mobilixnet.dk

Gitte Bergendorff Høstbo, redaktør, Obovej 14, 2730 Herlev, ☎ 44 84 91 31.

E: janhb@mail.danbbs.dk

Erling Dujardin, Digehuset 5, st.1., 2670 Greve, ☎ 43 90 86 25.

E: fam.dujardin@image.dk

Peter Wodskou, Arnesvej 44, 2700 Brønshøj, ☎ 38 28 94 75.

E: peter.wodskou@get2net.dk

Merete Witt, Lyshøj Alle 7, 2 th., 2500 Valby, ☎ 36 46 43 71. E: mwitt@jubiiimail.dk

Ruth Elsøe, suppl., Strandhaven 15, 3060 Espergærde, ☎ 49 13 20 12.

E: ruth-e@mail.tele.dk

Hjemmesider

<http://www.genealogi-kbh.dk/>

<http://www.anetavlen..dk/>

Slægtshistorisk
Forening
for
Storstrøms Amt

Lørdag 10. september

Hvordan fører man en bondeslægt tilbage til 1400-tallet?

Når man arbejder med slægtshistorie før kirkebøgernes tid, dvs. før 1650, må man bruge genealogiske og lokalhistoriske metoder. Knud Prange, mag. art., fører os gennem kilder og vejledninger.

Lørdag 29. oktober

Vort medlem Jette Stoltenberg vil fortælle træk fra egen slægtsforskning samt orientere om det at slægtsforske i al almindelighed – hvordan man kommer i gang – samt hvilke arkivalier, man bør benytte.

Lørdag 12. november

De drev ud over Noret på taget!

”11 mennesker drev om på et tag, der gyngede rundt på bølgerne. Hvert øjeblik truede taget med at bryde sammen. Først sent nåede man at frelse dem med både”. Således lyder beretningen fra stormfloden, der ramte vor landsdel 13. november 1872. Det var en katastrofe, der på mange måder stadig mindes og har sat sine spor i vort kulturlandskab.

Ove H. Nielsen, tidligere museumsinspektør ved Lolland-Falsters Stiftsmuseum, fortæller med billeder om stormflodens opståen og dens virkninger.

Bagefter holder vi julehygge.

Tid og sted

Foredragene afholdes, hvis ikke andet er anført, lørdage kl. 13.00 på "Det Gamle Bibliotek", Rosenvænget 17, Nykøbing F.

Kontingent

Kr. 160,00 for enkeltpersoner, kr. 210,00 for ægtepar, kr. 75,00 for biblioteker/arkiver og kr. 30,00 for gæstekort.

Foredragene er åbne for alle interesserede. Medbring selv drikkevarer til pausen.

Husk! Navneskilt ved møderne. "Bøde" på kr. 5,00 opkræves.

Lørdag 14. januar 2006 kl. 13

Møde i Slægtsforskerrummet. Se SLÆGTEN nr. 33

Bestyrelse

Susanne Poulsen, fmd., Thorsensvej 30, 4800 Nykøbing F., ☎ 54 85 98 85.

E: spp@privat.dk

Nanna Nielsen nstfmd., Grønlandsvej 9, 4800 Nykøbing F., ☎ 54 85 24 19.

Erik Dyrborg, sekr., Gøgeurtevej 11, Marielyst, 4873 Væggerløse, ☎ 54 13 64 01.

E: erik.dyrborg@mail.tele.dk

Børge Antonsen, kass., Nykøbingvej 65, 4863 Eskilstrup, ☎ 54 43 64 28.

E: inboge@mail.tele.dk

Kjeld Boesen, Egevænget 13, 4800 Nykøbing F., ☎ 54 85 25 28. E: tk.boesen@adr.dk

Jette Stoltenberg, Hallingparken 7, 6., 2660 Brøndby Strand, ☎ 43 73 04 02.

E: jetestoltenberg@brnet.dk

Karin Stevens, Langgade 7, 4800 Nykøbing F., ☎: 54 85 37 66.

Tove Boesen, Egevænget 13, 4800 Nykøbing F., ☎ 54 85 25 28. E: tk.boesen@adr.dk

Grethe Bruun Jensen, suppl., Sølet 5, 4871 Horbelev, ☎ 54 44 52 87.

E:: skafte@image.dk

Arne Heyn, rev., Hamborgskovvej 32, Sundby, 4800 Nykøbing F., ☎ 54 86 10 29.

Karen M. Larsen, rev. suppl., Fjelde Byevej 3, 4990 Sakskøbing, ☎ 54 77 94 03.

Foreningens kontaktperson

Ina Antonsen, Nykøbingvej 65, 4863 Eskilstrup, ☎ 54 43 64 28.

E: inboge@mail.tele.dk

Mandag 5. september

Foredrag v/ Karl Peder Pedersen:
Navne og navnelovgivning.

Mandag 12. september

Gotisk læsning v/ Birgit Heigren.

Mandag 19. september

Tema v/ Vivi B. Jørgensen:
Bybrande i København.

Mandag 26. september

Hygge/bytte/lytte.

Mandag 3. oktober

Foredrag v/ Julie Fryd Johansen: Fotografiet fortæller.

Om hvad billeder kan fortælle og hvordan man lokker oplysningerne frem.

Mandag 10. oktober

Gotisk læsning v/ Birgit Heigren.

Mandag 17. oktober

Tema v/ Jørgen Seide Petersen:
Hvorfor bor man på Karup mark?

Mandag 24. oktober

Hygge/bytte/lytte.

Mandag 31. oktober

Hygge/bytte/lytte.

Mandag 7. november

Foredrag v/ Peter Buntzen:
Brug af lægds-/søroller.

Mandag 14. november
Gotisk læsning v/ Ingrid Bonde Nielsen.

Mandag 21. november
Tema v/ Lisbet Larsen: Hekseforfølgelser.

Mandag 28. november
Hygge/bytte/lytte.

Mandag 5. december
Udflugt og foredrag v/ Anette Eklund-Hansen på arbejdermuseet, Rømersgade 22:

Hvordan kan vi bruge arbejderbevægelsens arkiv og bibliotek.
Vi mødes kl. 17.45 i Rømersgade 22.

Mandag 12. december
Juleafslutning: Foreningen er vært ved æbleskiver/gløgg – derefter det traditionelle lotteri.

Herefter juleferie til
mandag 2. januar 2006.

Tid og sted
Alle møderne afholdes kl. 19 – 21 i Hyggeklubben, Gersagerparken 22-24 parterre, 2670 Greve.

Kontingent
Enlige 150 kr., samboende 200 kr.
Gæster 20 kr. pr. gang.

Bestyrelse
Jørgen Seide Petersen, ☎40 58 54 86.
Arne Jensen, ☎43 60 06 25.
Ingrid Bonde Nielsen, ☎43 90 80 60.
Lisbet Larsen, ☎46 15 05 71.
Kirsten Hansen, ☎43 90 33 17.

Hjemmeside
<http://sydslaegt.homepage.dk>

Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland

Onsdag 14. september
Martin Christiansen, København: Postkort, også noget slægtsforskere kan bruge.

Onsdag 5. oktober (FU)
Anna Margrethe Krogh-Thomsen: Computerteknisk billedbehandling.
Praktisk demonstration på storskærm af de muligheder, billedbehandlingsprogrammerne giver os.

Lørdag 29. oktober (DIS og FU) kl. 10- 16
Handelsskolen, Jernbanegade 12, Næstved
Slægtsforskerdag om programmer, internet og etik.

Henriette Idestrup. 2 foredrag. "Ellis Island m.m." og "Etik i slægtsforskning".
3 programmer. Family Tree Maker, Brothers Keeper og Legacy demonstreres.

Onsdag 9. november
Medlemsmøde :
Orientering om LAK v/ Finn Nørregård.
Orientering om andre forhold som har interesse for os (alle deltager).
Gotisk skrift v/ Ole Pilegaard. Udveksling af data og hjælpemidler.
Focus på digital kameraer og resultaterne fra dem, husk at tage jeres ting med.

Onsdag 7. december. 19.30
Grønnegade Kaserne, pejsestuen.
Julemøde: Gløg og æbleskiver.
Anders Henriksen: Soldaterbilleder og identifikation af disse.

Kontingent
Enkeltmedlemmer 100 kr. – par 160 kr.
Gæster 30 kr. pr møde.

Tid og sted
Kl. 19.30 og hvor ikke andet er anført, på Grønnegades Kaserne, lokale 117.

Kursusvirksomhed
LOF afholder kurser i slægtsforskning under ledelse af Ole Pilegaard Hansen.

SSF – Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger

indbyder slægtsforskere fra hele Danmark til

Slægtshistorisk weekend på

Nørgaards Højskole, 8850 Bjerringbro

14. – 16. oktober 2005 med temaet

”Med uniform eller emblem”

Kurset arrangeres i samarbejde med Folkeuniversitetet og har følgende program:

Fredag 14.oktober

15.00-16.45 Ankomst, indkvartering, kaffe.

17.00 SSFs formand Elsebeth Ib åbner kurset.

Kursuslederne Tove Glud Rasmussen introducerer kurset.

Lederen af *spørgcentralen*, Anton Blaabjerg, introducerer denne.

18.00-19.00 Middag

19.30-21.00 *Vagn Våhlin, mag.art., docent ved Århus Universitet*

”De folkelige organisationer – i uniform”

De folkelige religiøse, kulturelle og politiske bevægelser opstod tidligt i 1800-tallet, men blev først til masseorganisationer fra 1880'erne. Uniformeringen i sådanne frivillige bevægelser kunne antage mange skikkelser fra spejderuniformer, samling under de røde faner, foreningsemblemer eller logebrødrenes selskabspåkledning. For slægtsforskere er det vigtigt at forstå hvem forfædrene og –mødrene frivilligt sluttede sig sammen med og dermed delte livsholdning og skæbne med. ”Sig mig hvem du omgås . . .!” Det rige foreningsliv og organisationssamfund har afkastet et kæmpemateriale, som i stort omfang er gemt og registreret i over 800 lokalarkiver.

21.00 Aftenkaffe/the

Lørdag 15.oktober

08.00-09.00 Morgenmad

09.00-10.30 *Frans Løvschall, pens.lærer, Årup Overord.medl. af Våbenhist.Selskab*

”Den danske hærs organisation 1614-1788 og mulige hjælpemidler til fremskaffelse af militære personoplysninger”

De fleste af vore mandlige aner har på en eller anden måde haft kontakt med forsvaret og er dette sket efter 1788, vil der være forholdsvis mange forskellige og rimeligt let tilgængelige muligheder for at skaffe sig oplysninger herom – hvorfor jeg langt hellere ville have drøftet denne periode – men før 1788 stiller sagen sig langt vanskeligere. Med udgangspunkt i egne bestræbelser på at finde oplysninger om slægtens foreløbige stamfæder vil der blive givet en orientering om de arkivmæssige muligheder for at fremdrage personoplysninger med rødder i det militære system og at give et indtryk af hærens organisatoriske forhold for om muligt at berede deltagernes vej i den militære jungle.

10.30 Formiddagskaffe

10.45-11.45 *Anton Blaabjerg og Birgit Øskov: Spørgcentralen.*

Computerrummet med internetadgang åbent

12.00-12.45 Frokost

13.30-15.00 *Mette Havsteen-Mikkelsen, mag.art., etnolog, Æraskøbing*

”På højskole – Om at indkredse højskolekultur og livshistorier”

Mette Havsteen fortæller om hvorledes man med kildetyper som vandrebøger, stilehæfter, albums, interviews og mere materielle levn på etnologisk vis kan undersøge og beskrive højskolekultur og livshistorier.

15.00-15.30 Kaffe / the

15.30-17.00 **Aja Høy-Nielsen**, fhv. forstanderinde, Esbjerg
"Piger i hvidt" Sygeplejersker med emblem – og så de andre.
Foredraget handler om de forskellige sygeplejerskegrupperinger, vi havde indtil 1934, og hvordan vi kan efterspore dem i arkiverne.

18.00-19.00 Middag

20.30 Aftenkaffe / the

Søndag 16.oktober

08.00-09.00 Morgenmad

09.00-10.30 **Jørgen Elklit**, dr.scient.pol., professor, Inst. f. Statskundskab, Århus Universitet
"På valglisten – og hvad så?"

For at kunne deltage i valg til Folketing, Landsting, kommunalbestyrelser osv. har det her i landet altid været en forudsætning, at man (dvs. de indbyggere, der opfyldte de til en hver tid gældende valgretsbestemmelser) var optaget på den relevante valgliste. I et vist omfang er disse lister bevaret, og for perioden før indførelse af hemmelig afstemning (dvs. før folketingsvalget i 1901) giver listerne derfor spændende – og vistnok underudnyttede – muligheder for at følge enkeltpersoners politiske stillingtagen.

I foredraget fokuserer professor Jørgen Elklit blandt andet på folketingsvalglisterne og belyser deres potentiale, såvel i personalhistorisk sammenhæng som med henblik på lokalhistoriske, men også mere landsdækkende studier i den politiske udvikling i det 19. århundredes anden halvdel.

10.30 Formiddagskaffe

10.45-11.45 **Anton Blaabjerg og Birgit Øskov: Spørgecentralen.**

Computerrummet med internetadgang åbent

12.00-12.45 Frokost

13.15-14.45 **Christian Larsen**, arkivar, Rigsarkivet, København
"Jernbanens folk"

I de gode gamle dage var DSB en af landets største arbejdspladser med 25-30.000 ansatte, og hertil kom personalet ved de mange lokalbaner. I Rigsarkivet findes DSB's arkiv, som fylder over 2 km, og hvor der er rige muligheder for at finde oplysninger om de mange ansatte, både dem der sad i Generaldirektoratet i Sølvgade og dem som gjorde tjeneste som baneassistent ved en jysk station. Især i de mange pakker personalesager kan der findes et væld af oplysninger. Alle personalesager frem til 1931 er bevaret fuldstændigt. I de efterfølgende afleveringer er bevaret sager om personale i lønramme 35 og derover samt sager om personale født den første i en måned.

Foredraget vil præsentere de vigtigste kilder fra personalekontoret og fra økonomikontoret og vise, hvordan man bruger dem i sin slægtsforskning. I foredraget vil også arkiverne fra lokalbaner blive præsenteret.

14.45 SSFs formand Elsebeth Ib afslutter kurset

15.00 Kaffe/the og farvel til hinanden. Afrejse

*Jesper Ratjen
faglig kursuseder*

Spørgecentral, salgs- og bytteborde

Her forsøger genealog Anton Blaabjerg, Viborg, og lærer Birgit Øskov, Nørresundby, at hjælpe både med spørgsmål om slægtsforskning i almindelighed, og med problemer omkring enkelte slægter.

- Der er også mulighed for at studere en del af den litteratur, som foredragsholderne henviser til, hvis den har kunnet skaffes. Her kan deltagere og foreninger, som har relevant materiale til salg eller bytte, fremlægge dette. Det sker på den enkeltes ansvar, og SSF påtager sig ikke ansvar for evt. bortkomne bøger m.v.

Kontaktkatalog v/ Elsebeth Ib

Deltagerlister

Foreløbige lister indeholdende deltagerens navne, adresser og telefonnumre udsendes ca. 1. august. På kurset udleveres den endelige liste.

Indkvartering

Denne sker på dobbeltværelse. Der er mulighed for at få enkeltværelse mod ekstra betaling. Der er toilet og bad til alle værelser. Sengelinned og håndklæde er indbefattet i prisen, men ønsker man at benytte svømmesalen, vil det være en god ide at tage ekstra håndklæder med.

Priser

Priserne er følgende: Pr. person ved overnatning i dobbeltværelse 1.600 kr., pr. person ved overnatning i enkeltværelse 1.800 og pr. person med fuld forplejning uden overnatning 1.300 kr. Indbefattet i disse priser er foredragsgebyret, der udgør 650 kr.

Kursister, som kun ønsker at overvære foredragene mod at betale de 650 kr., kan bestille måltider ved afkrydsning på tilmeldingsblanketten. Frokost koster 125 kr., middag (aften) koster 150 kr., morgenmad og kaffe koster 40 kr. pr. gang. Betaling herfor erlægges forud sammen med foredragsgebyret og betragtes som bindende. Det er ikke tilladt at spise medbragt mad på skolens område.

Eventuelle ønsker om diætkost/diabetikerkost bedes meddelt ved tilmeldingen.

For kursister, der ikke er medlem af en slægtshistorisk forening, eller er medlem af en forening, der ikke er medlem af SSF, erlægges et ekstragebyr på 250 kr. Det bedes derfor oplyst, hvilken slægtshistorisk forening, man er medlem af.

Der vil blive arrangeret buskørsel fra Langå St. til skolen. Det koster 50 kr. hver vej. Bussen vil afgå fra Langå, så den er på højskolen fredag ca. kl. 15.00 og fra Højskolen søndag ca. kl. 15.45. *Bustiderne oplyses senere.* Bestilling og betaling af bus skal ske samtidig med den øvrige betaling.

✂ _____

Tilmeldingsblanket

Tilmelding til SSFs weekendkursus den 14. - 16. oktober 2005 på

Nørgaards Højskole, 8850 Bjerringbro

Navn (som det ønskes på navneskilt)

Adresse

Postnr. By

Telefon nr. E-mail

Medlem af slægtshistorisk forening - hvilken? Jeg ønsker diætkost/diabetikerkost

Adresser

Højskolen:

Nørgaards Højskole, Vestre Ringvej 9, 8850 Bjerringbro, ☎ 86 68 23 00, men forespørgsler vedr. kurset bedes rettet til kursusudvalget

Kursusudvalget:

Tove Glud Rasmussen, praktisk kursusleder og kasserer, Nøddevej 2, 8260 Viby J, ☎ 86 14 43 11 (bedst om morgenen) E: toveglud@maill.stofanet.dk

Jesper Ratjen, faglig kursusleder, Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding, ☎ 75 51 80 63 E: j.ratjen@stofanet.dk

Tilmelding og betaling

Tilmelding kan ske hele året, dog senest 1. september (ønskes optagelse i kontaktkataloget dog 1. august). Tidligt tilmeldte skal have betalt senest 15. juli ellers bortfalder forhåndstilmeldingen. Tilmeldte efter 1. juli skal betale samtidig med tilmeldingen og optages i den rækkefølge, betalingerne indgår.

Ved overtegning bliver indbetalt gebyr tilbagebetalt fuldt ud, mens der ved afmelding forbeholdes ret til at tilbageholde 250 kr. Der ydes ingen tilbagebetaling ved afmelding efter 1. september.

✂

Tilmeldingsblanket fortsat

Dobbeltværelse inkl. fuld pension	1.600	
Enkeltværelse inkl. fuld pension	800	
Fuld pension uden overnatning	1.300	
Deltager kun i foredrag (foredragsgebyr) - evt. løse måltider - se nedenfor	650	
Ønsker måltider iflg. afkrydsning (opsummeret se nedenfor) frokost 125 kr., aften 150 kr., morgenmad 40 kr., kaffe 40 kr.		
Ekstragebyr for ikke medlemmer	250	

Foredragsgebyret er indregnet i pensionspriserne

Ekstra måltider:

Dag	Morgenmad	Kaffe	Frokost	Kaffe	Aftensmad	Kaffe
Fredag	-----	-----	-----			
Lørdag						
Søndag					-----	-----

Bus 50 kr. pr. tur - sæt kryds | Fredag: | Søndag:

Betaling i alt kr. _____, kan ske pr. check eller på girokonto (BG Bank) Reg. nr. 1551, konto nr. 16 86 34 08 til Tove Glud Rasmussen - se adresseliste

De, der ønsker at deltage, bedes holde øje med annoncering i pressen samt LOF's "blå kursushæfte".

Bestyrelse

Knud Rahbek Frederiksen, fmd., Fællesejervej 14, 4700 Næstved, ☎ 55 72 55 08.

E: aogkfr@mail1.stofanet.dk

Ole Pilegaard Hansen, kass., Fyrrevej 7, Fensmark, 4684 Holmegård, ☎ 55 54 64 05.

E: pilbach@teliamail.dk

Anny Mørch, sekr., Skovbrynet 26, 2. tv, 4700 Næstved, ☎ 55 72 77 91.

E: morch.andersen@stofanet.dk

Karin Mørck, Kildebakken 14, 4700 Næstved, ☎ 55 72 74 74.

E: karin.morck@mail1.stofanet.dk

Jørgen Petersen, Pinjevej 10, Fensmark, 4684 Holmegård, ☎ 55 54 77 08.

E: swerburg@mail.dk

Hjemmeside

ssf.dk/25/

Sæby Kommunes Historiske Forening

Lørdag 27. august

Besøg på husmandsmuseet i Mosbjerg.

Vi mødes kl. 13 ved rutebilstationen i Sæby, og kører sammen til Mosbjerg. Pris 25 kr.

Medbring kaffe som vi drikker ved museet.

Den 17. og 18. september

Algade 3 Sæby.

Gårdbilleder. Atter i år udstilles der gårdbillede i Algade.

Lørdag 1. oktober kl. 15

Besøg på Knudseje, vi har fået lov til at se denne flotte gård.

Tilmelding til formanden inden 20. september.

Onsdag 16. november kl. 19

Albæk kirke, sognepræsten Helge Pedersen viser denne gamle og smukke kirke.

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland

Torsdag 8. september kl. 19

Vagtmester Leo Vinther Pedersen, Landsarkivet i Aabenraa, fortæller om "Ejendomshistorie i Sønderjylland" kan give mulighed for at finde supplerende oplysninger om slægten, som ikke kan findes andre steder.

Landsarkivet, Aabenraa.

Efter rundvisningen er der kaffe i kirkehuset, som koster 25 kr.

Sammen med Bevaringsforeningen vil der i juni blive lavet en tur til Birkelse, se annoncering.

Bestyrelse

Ninna Olsen, fmd., Kløvermarken 7, 9300 Sæby, ☎ 98 46 33 68.

Rita Brix Gregersen, nstfmd., P. Mønstedsvvej 25, 9300 Sæby, ☎ 98 46 19 92.

Thorkild Søndergaard, kass., Keldgaardsparken 41, 9300 Sæby, ☎ 98 46 19 16.

E: v-t@os.dk

Hans-Jørgen Ottosen, sekr., Snorgaardsvej 21, Lyngsaa, 9300 Sæby, ☎ 98 29 20 24.

E: ottosen@get2net.dk

Bent Nedergaard Andersen, Åhavevej 26, Voersaa, 9300 Sæby, ☎ 98 46 05 06.

Jørgen Bruun Nielsen, Flaunskjoldsvej 17, 9392 Dybvad.

Aase Hansen, Parallelvej 3, 9300 Sæby, ☎ 98 46 30 56. E: aasekohsel@mail.dk

Torsdag 15. september kl. 14-17

Margit Hansen starter "Slægtsforskningsværkstedet". Dagens emne er Mit Livs Historie hjælp til selvhjælp til skrivning af selvbiografi.

Sønderborg bibliotek, grupperum 7.

Torsdag 29. september kl. 14-17

"Slægtsforskningsværkstedet" over emnet Slægtsbogen, hvordan finder vi ud af det, og

hvordan kommer vi i gang med at skrive den ved hjælp af computeren.

Sønderborg Bibliotek, grupperum 7.

Torsdag 6. oktober kl. 19

Ole H. Jensen indleder mødet med at fortælle om en af hans forfædre, der var en særdeles spændende person. Derefter er der samarbejds- og kontaktmøde.

Sønderborg Bibliotek, grupperum 8.

Torsdag 13. oktober kl. 14-17

"Slægtsforskningsværkstedet" – vi fortsætter med emnet gotisk skriftlæsning og en snak om slægtsforskningsværkstedets fremtid. 1. del. Sønderborg Bibliotek grupperum 3-4.

Torsdag den 27. oktober kl. 14-17

2. del.

Sønderborg Bibliotek grupperum 7.

Torsdag 3. november kl. 19

Arkivar Leif Hansen Nielsen holder foredrag om "Landsarkiver": Hvad finder man i disse arkiver i relation til slægtsforskning, udvandringer eller forsvundne personer?

Landsarkivet Aabenraa.

Torsdag 24. november kl. 19

Repræsentanter for lokalarkiverne Bov, Rødekro og Tinglev fortæller om de arkivalier de respektive arkiver råder over, der kan hjælpe

slægtsforskere, f.eks. personarkiver, gårdarkiver, anetavler, billeder m.v. samt om måden man journaliserer og registrerer afleveringer.

Der kan købes kaffe for 30,- kr. pr. person. Tinglev Midt 2, Tinglev, Borgersalen. Indgang til Biblioteket.

Torsdag den 12. januar 2006

Samarbejds- og kontaktmøde. Se SLÆGTEN nr. 33

Kontingent

150 kr. pr. husstand.

Bestyrelse

Nicolai Johannsen, fmd., Kystvej 9, 6320 Egersund, ☎ 74 44 23 83.

E: nic@egersund.dk

Ole Jensen, ☎ 74 45 02 35.

Margit Hansen, kass., ☎ 74 45 81 84.

Giro 150 4088.

Hanne C. Christensen, sekr., Stenbjergparken 6A, 2.tv., 6400 Sønderborg, ☎ 74 42 21 13.

E: slaegt-soenderjylland@stofanet.dk

Ingeborg Kraft, ☎ 74 42 44 66.

Bent Pawlowski, ☎ 74 64 45 51.

Tage Lahn Sloth, ☎ 74 40 74 25.

Hjemmeside

home3.inet.tele.dk/svmi/sfs.htm

Slægthistorisk
Forening for Thy

Torsdag 15. september(FU)

Arkivar, cand. mag. Bente Jensen, Aalborg Stadsarkiv: Opbevaring af slægtens historie. Hvad med slægtsforskernes materialer, hvor skal de opbevares og hvor skal de "ende". Hvad kan man gøre for korrekt opbevaring og sikring for fremtiden/eftertiden?

Torsdag 22. september(FU)

kl. 19.30 på Thisted Museum

Ph. d. Jens B. Skriver, Aarhus: Hoveri i praksis, foredrag fælles med Historisk Samfund for Thy og V. Han Herred. Hvad var hoveri? Hvordan fungerede det. Hvad betød det for bønderne – vore aner – og godsets ejer.

Torsdag 13. oktober

Medlemsmøde. Hvad gør vi? Hvad kan vi hjælpe hinanden med? Find gamle papirer frem fra kommodeskuffen. Tag dem med, lad os se på dem – måske kan vi hjælpe.

Torsdag 10. november(FU)

Lektor Søren Toft Hansen, Aalborg Universitet: Brugen af aviser i slægts- og lokalhistorie.

Lokal- og slægtshistoriske oplysninger og de kritiske overvejelser over, hvad man kan bruge af personhistorie herfra.

Torsdag 1. december

Mødet indledes af redaktør Leif Damsgaard Jensen, Thisted, der causerer over "begrebet slægt" med lokale, familiære islæt. Bagefter kan vi så drøfte medlemmernes evt. problemer, og måske give forslag til løsning.

Kursusvirksomhed

Grundkursus i slægtsforskning og i gotisk skriftlæsning starter i september og løber over 30 lektioner. Bindende tilmeldingsskema udsendes og skal være retur senest 1. august hos Jens Eg, af hensyn til det videre. Se nærmere i den lokale folder.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt - kl.19.30 i Plantagehuset, Thisted.

Fast studie aften kl. 19 på lokal historisk arkiv, I.P.Jacobsens hus, Thisted, for medlemmer, følgende onsdage i 2005: 7/9 – 21/9 – 5/10 – 19/10 – 2/11 – 16/11 – 7/12.

Arkivar Orla Poulsen er til stede.

Lørdag 27. august

Sensommerudflugt til Krenkerup gods med Hørvævmuseum og Skoda-museum.

Vi får omvisninger og kaffe/te med kringler.

Afg. Med bus fra Fredericia kl.12.00; fra Middelfart kl.12.20. Hjemkomst ca. kl.18.

Kontingent (for tiden)

160 kr. for enkelt medlemskab, 200 kr. for par incl. "SLÆGTEN".

Ved indmeldelse efter 1. juli er det 80 kr. mindre og excl. "SLÆGTEN".

Bestyrelse

Jens Eg, fmd., Enghavevej 17, 7700 Thisted.

E: jenseg@worldonline.dk

Peter Norre Christensen, kass., Klosterengen 53, 7700 Thisted, ☎ 97 98 54 03.

Ole Sixhøj Jensen, sekr., Gyvelvej 5, 7700 Thisted, ☎ 97 92 04 01.

E: ole.sixhoej@jensen.tdcadsl.dk

Erik Kaas Mortensen, webmaster, Ribesvej 28, 7700 Thisted, ☎ 97 92 46 60,

E:ekaasm@get2net.dk

Anne Grethe Søndergaard, Skinnerup Skråvej 18, Hillerslev, 7700 Thisted.

☎ 97 98 15 27. E:annegrethe@sol.dk

Ingrid Herling, suppl., Dragsbækvej 50, 7700 Thisted, ☎ 97 92 00 61.

E: ingrid.herling@mail.dk

Signe Nymann Kristensen, rev., Digevænget 2, Sjørring, 7700 Thisted.

Hjemmeside

www.thistedmuseum.dk

"Thyslægt"

Pris (alt inklusive): 125 kr. Gæster er meget velkomne!

Tilmelding til Leif Horsmark eller Jesper Ratjen senest søndag den 21.august.

Mandag 12. september (FU)

Karl Peder Pedersen, arkivar, Landsarkivet for Sjælland m.fl., København: Amtsarkiverne, - en vanskelig guldgrube.

På landsarkiverne befinder der sig mange hyldekilometer arkivalier fra landets mange amter, men de mange papirer bliver imidlertid ikke udnyttet i det omfang, de fortjener. Det skyldes ikke mindst, at amtsarkiverne kan virke meget utilnærmelige, og de kan være svære at

hitte rundt i. I foredraget tegnes et rids af amsarkivernes over 300 år lange udviklingshistorie, og derudover præsenteres nogle af amsarkivernes vigtige slægtshistoriske kilder.

Mandag 10. oktober (FU)

Jytte Skaaning, cand.mag., faglærer, Odense: Begravelsesprotokoller og stolestaderegistre.

Arkivalier, som kan bruges som supplement til kirkebøger, især hvor disse mangler. Hvor findes arkivalierne, og hvordan kan de bruges af slægtsforskere? Der vil blive givet et eksempel fra et landsogn og et bysogn på Fyn.

Tirsdagene 25. oktober, 1., 8., 15. og 22. november: Slægtstema-aftener.

Medlemmerne indbydes til 5 aftenmøder, hvor vi efter et oplæg om en udvalgt kilde, læser dokumenter med gotisk skrift og snakker slægtsforskning. Se nærmere i "Slægts-Tidende (udkommer 12. september).

Mandag 14. november (FU)

Helle Bundesen, arkivbetjent på Landsarkivet for Fyn, Odense: Retsbetjentens arbejde, fra løssagte kvinder til mordsager.

En gennemgang af retsbetjentens arbejde i lokalsamfundet, med beskrivelse af de forskellige typer: byfoged, herredsfoged, birkedommer og kort noget om sognefogden. Desuden vil Helle Bundesen gennemgå nogle forskellige sager såsom forretningsgangen i en faderskabs-sag/alimentationssag, et tyveri og en mordsag. Der vil også blive en gennemgang af retsbetjentarkivernes opbygning.

Mandag 12. december (FU)

Erik Kann, Genealog ved Kennedy Institutet, Statens Øjenklinik, København: Pension fra det offentlige eller privat forsikringsordning?

Gennemgang af offentlige og private forsikrings- og understøttelsesordninger fra ca. 1700-ca. 1900.

Den almindelige enkekasse er kendt af mange. Men der findes faktisk arkivmateriale fra en lang række andre pensionsordninger. For dem alle gælder det, at der heri rummes et væsentligt og spændende arkivmateriale til belysning af vores forfædres historie.

Tid og sted

Møder afholdes den 2. mandag i månederne september-april. De begynder kl. 19.15 og afholdes på Lokalhistorisk Arkiv, Frederik III's Vej 6, Fredericia. (5 min. fra Banegården).

Mødelokalet er åbent fra kl. 18.30, - således at der er lejlighed til slægtsnak og til at benytte foreningens bibliotek. Udlån sker i forbindelse med møderne.

Møderne indledes med "medlemmernes 10 minutter", hvor der kan fortælles om gode oplevelser, givtige kilder, læses op, gives tips osv. I forbindelse med møderne vil der altid være hjælp at hente til tyding af gotisk skrift eller ideer til at komme videre.

Kaffe/te "ad libitum": 5 kr.

Gæster er velkomne (Gæstebillet á 35 kr. pr. foredrag).

Kontingent

(incl. abonnement på vores blad "Slægts-Tidende" samt SSFs "SLÆGTEN") pr.år: 180 kr. - Par: 240 kr. Medlemskab tegnes ved møderne eller ved henvendelse til et bestyrelsesmedlem.

Bestyrelse

Lilian Brahe, ass. moccamester, Lillenæs 79, 7000 Fredericia, ☎ 75 94 50 25.

E: brahe@tdcads1.dk

Ruth Buhl, moccamester, Fuglsangparken 41, 7000 Fredericia, ☎ 75 92 92 56.

E: rk.buhl@mail.dk

Kjeld Buhl, nstfmd., red., web-master, Fuglsangparken 41, 7000 Fredericia,

☎ 75 92 92 56 E: rk.buhl@mail.dk

Tommy Hansen, kass., Islandsvej 1, 5500 Middelfart, ☎ 64 41 49 77.

Leif Horsmark, sekretær, Tunøvænget 13, 5500 Middelfart, ☎ 64 41 44 56.

E: Leif.Horsmark@stofanet.dk

Inger Madsen, bibl. & kontor, Dronningensgade 33, 7000 Fredericia., ☎ 75 92 73 04.

Jesper Ratjen, fmd., Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding, ☎ 75 51 80 63.

E: j.ratjen@stofanet.dk

Karsten Thomsen, bladmand & lay-out ass., Egeskovvej 33, 7000 Fredericia,

☎ 75 93 45 90. E: e-k.thomsen@get2net.dk

Vejleegnens slægts- historiske Forening

Tirsdag 6. september

Medlemsmøde: Forberedelse af besøg på Landsarkivet i Viborg.
Derefter – vi hjælper hinanden.

Tirsdag 4. oktober

Højskoleforstander Steen Espensen: Natmænd og kjæltringe.

Tirsdag 1. november

Sognepræst Birgitte Arffman fortæller om kirkernes historie i Vejle.

Tirsdag 6. december

Foredrag ved Poul Ulrich Jensen: Sygdom og sundhed i Dansk-Vestindien i 1800-tallet.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt, holdes møderne kl. 19.15 på Vejle Byhistoriske Arkiv, Enghavevej 2, 7100 Vejle.

Vestegnen

Tirsdag 27. september

Anton Blaabjerg: Fra købmand i Køge til konge i Sverige.

Mobilitet på den sociale rangstige resultater i uventede afstammingsforhold. Nogle slægtslinier viser social fremgang, men andre det modsatte: Fra russisk Zar til dansk postbud på 4 generationer.

Tirsdag 25. oktober

Lars Peter Jørgensen fra Københavns Stadsarkiv kommer og viser eksempler på de mest benyttede arkivalier samt forskellige grupper med gode registre bl.a. borgerskab, fattigvæ-

Eventuelle programændringer vil blive meddelt på foreningens hjemmeside.

Kontingent

110 kr. pr. år, par 165 kr., gæster 35 kr.

Bestyrelse

Hans-Jørgen Hjort, fmd., Stampesvej 51, 7100 Vejle, ☎ 75 84 00 40.

E: gohhjort@hotmail.com

Kai Jensen, kass., Apollovej 6, 7100 Vejle, ☎ 75 82 87 31. E: gerka@tunet.dk

Inger Solberg Lund, sekr., Venusvej 28, 7100 Vejle, ☎ 75 82 88 98. E: ilund@tunet.dk

Steen Vindelev Hansen, Skovgårdsparken 58, Brejning, 7080 Børkop, ☎ 75 72 49 72. E: birteogsteen@mail.dk

Asbjørn Hellum, Vejle Byhistoriske Arkiv/ Stadsarkiv, Enghavevej 2, 7100 Vejle,

☎ 75 83 47 44. E: ash@vejle.dk

Peder Udesen, webmaster, ☎ 75 84 10 50. E: peder.udesen@ofir.dk

Hjemmeside:

www.lokalarkiver.dk/vejle/vsf

senet, begravelser, politiets personregister, viselser, lysning, kopulation og separation.

Tirsdag 22. november

Jan Pedersen fra Landsarkivet kommer og fortæller om godsarkiverne og hvad man kan finde, f.eks. skifteprotokoller, fæsteprotokoller og aftægtskontrakter.

Tirsdag 13. december

Charlotte S. H. Jensen fortæller om juletraditioner.

For mange er julen en af de mest traditionsmættede begivenheder. Julens historie går mange århundreder tilbage og forskellige historiske perioder og samfundslag har haft deres syn på julen og den måde, man burde fejre den på.

Øvrige tirsdage vil veksle mellem temaaftener og klubaftener, hvor vi hjælper hinanden.

På nogle af temaaftenerne vil vi forsøge at arrangere lokaludflugter til f.eks. Tåstrup Lokalhistorisk Arkiv, Mormonkirkens slægtshistorisk center og Politihistorisk Museum.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført afholdes vore møder hver tirsdag i Dagcentret, i Glostrup Fritidscenter på Christiansvej 2, 2600 Glostrup fra kl. 19 til kl. 22. I centret har vi mulighed for at benytte internettet.

Ret til ændringer forbeholdes.

Kontingent

150 kr. Ægtepar 250 kr.

Gæstebetaling ved foredragene 30 kr.

Torsdag 8. september

Besøg på Nysted lokalhistoriske Arkiv. Den gamle stationsbygning, Jernbanegade 24, Nysted.

Vi mødes i Jernbanegade 8, Nakskov kl. 18, hvor der vil være mulighed for samkørsel.

Torsdag 13. oktober

Lokalhistoriker og slægtsforsker Tom Stryhn, Ringsted, som stammer fra Birket, vil fortælle om:

Indbyrdes slægtsforskning i kendte slægter i Nørre Herred.

Torsdag 17. november

Kurt Lund, Nykøbing F: "Har du svenske aner?"

KL fortæller om disse indvandrere. Især svenske piger kom der mange af for at arbejde i de danske roemarker.

Bestyrelse

Yrsa Kristensen, fmd., Poppelhusene 33, 2600 Glostrup, ☎ 43 44 97 41.

E: flyr@mail.tele.dk

Holger Schmidt-Sørensen, nstfmd., Dalgangsvej 6, st. th., 2600 Glostrup,

☎ 43 45 74 04. E: holger.s-s@mail.tele.dk

Inge Havkrog, kass., Leddet 16, st. tv., 2600 Glostrup, ☎ 43 96 11 66.

E: inge.havkrog@a.cirque.tv

Jan Wibrand, sekr., Birke Alle 10, 2600 Glostrup, ☎ 43 45 10 13. E: jan@wibrand.dk

Bent Møbius, Vestergårdsvej 37, 2. tv., 2600 Glostrup, ☎ 43 96 00 76.

E: bjm.elm@stofanet.dk

Tirsdag 6. december BEMÆRK

Julemøde. Traditionen tro med hyggeligt samvær og hvad dertil hører.

Tid og sted

Foredrag og møder holdes, hvis ikke andet er anført, i Nakskov lokalhistoriske Arkivs avis-sal, Jernbanegade 8, 4900 Nakskov, kl. 19.

HUSK at medbringe kop eller krus, da der kan købes kaffe/te ad libitum for 5,00 kr.

Kontingent

75 kr. pr. person – 125 kr. pr. par.

Bestyrelsen

Helge Rasmussen, fmd., Havebyen 17, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 09 61.

Margrethe Nellemann, nstfmd., Østergade 8, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 83 29.

Lone Rasmussen, sekr., Hoskiersvej 40, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 71 54.

Gunner Larsen, kass., Hardenbergvej 17, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 37 84.

Erling J. Hansen, Pederstrupvej 20, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 20 11.

Jytte Jensen, Maglehøjvej 70, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 13 71.

Onsdag 28. september

Peter Korsgaard, leder af Kort- og matrikelstyrelsen: Matrikel og matrikelkorts brug ved slægtsforskning.

Peter Korsgaard er kendt for sin viden om matriklerne. Alle slægtsforskere får med tiden brug for at kunne håndtere og udnytte matriklerne, så benyt chancen til at høre om, hvordan det gøres, og hvad man kan finde af gode oplysninger. Der er kaffe og kage for 20 kr. Tilmelding til formanden.

Lørdag 29. oktober kl. 10-15

Stenlille Hallen, Idrætsvej 4, Stenlille.

Vi afholder den sædvanlige Stenlilledag med to meget interessante emner. Hvis man ikke kender retsbetjentarkivet, vil jeg anbefale at bladre lidt i "registraturbindene" på landsarkivet, når man næste gang er derinde, så man har en fornemmelse af indholdet i retsbetjentarkivet. Vi har atter i år været så heldige at få tilsagn fra den meget vidende slægtsforsker Erik Kann og kan varmt anbefale foredragene, der som vanligt vil blive belyst med overheads og udleveret materiale.

Formiddag: Retsbetjentarkivernes specielle del.

De danske retsbetjente har i kraft af deres administrative virke efterladt sig én af de største og allervigtigste samlinger af arkivalier for slægts- og lokalhistorikere. De fleste er bekendt med retsbetjentens virke som tinglysningsdommer og som skifteforvalter. Men der er mange, mange andre ting, og formiddagens foredrag vil tage fat i nogen af de mere ukendte sider af retsbetjentens virksomhed: Arbejdet som

kongelig foged, som notarialembudsmand, som den, der tildeler næringsbeviser, fører tilsyn med udstedelse af markedspas etc. etc.

Eftermiddag: Amtsarkiverne.

Amtmanden fungerede fra 1660 som kongemagtens umiddelbare repræsentant i lokalsamfundet. Han havde særdeles væsentlige opgaver at udføre, og amtmandens arkiver anses med god grund for nogle af de allervigtigste for slægtsforskere: Her kan man finde oplysninger om selvejernes skifter, om skilsmisser, adoptioner, eftersøgninger, bøder etc. etc. Eftermiddagen byder således på en gennemgang af arkivalier efter denne meget betydningsfulde embedsmand. (incl. kaffe og kage).

Bemærk: Betaling 100 kr. for møde, fortæring m.m. sker ved ankomsten til foreningens repræsentant.

Der kan som sædvanligt købes drikkevarer, hvis man ønsker det, til foredragene. Tilmelding til formanden.

Onsdag 16. november

Arkivar Karl Peder Pedersen: Politiarkiver og slægtsforskning.

På landsarkiverne opbevares i dag politiets arkiver frem til ca. 1970, og her finder man en række kilder, der har stor interesse for slægtsforskere. I foredraget præsenteres de klassiske politiarkivalier: anholdelses- og anmeldelsesprotokoller samt strafferegistre, og dernæst gennemgås en række arkivalier med stor slægtshistorisk interesse. Der drejer sig om navneforandringsprotokoller, skilsmisse- og separationsmæglingsprotokoller, nærings- og handelsregistre, alimentationsprotokoller, faderskabsprotokoller. Er der tid til det, sluttet af med et par af de særlige slægtshistoriske kilder, som kun findes hos Københavns Politi (udvandrerregistre og politimandat). Der er kaffe og kage for 20 kr. til mødet. Tilmelding til formanden.

Tid og sted

Kl. 19 på Holbæk Bibliotek, Nygade 9-11, hvor ikke andet er anført.

Kontingent

Kr. 155 pr husstand, kr. 125 for pensionisthusstande.

Bestyrelse

Kaj Cedersted, fmd., Ebbedalen 7, 4470 Svebølle, ☎ 59 29 36 77.

Jens Erik Jensen, nstfmd., Vollerup Overdrev 56, 4400 Kalundborg, ☎ 59 50 22 85.

Kamma Rasmussen, kass., Mosevangen 67, 4400 Kalundborg, ☎ 59 51 17 34.

Jytte Rasmussen, sekr., Vollerup Overdrev 56, 4400 Kalundborg, ☎ 59 50 22 85.

Kirsten Larsen, Strandbakken 110, 4400 Kalundborg, ☎ 59 51 11 03.

Birthe Skjerning, suppl., Baggesens Have 62, 4300 Holbæk, ☎ 59 43 32 46.

Kaare Grodal, suppl., Øvejen 16, Hagested, 4532 Gislinge, ☎ 59 46 31 10.

Arne Olsen, rev., Elmkjær 99, 4534 Hørve

Arne Nielsen, rev. suppl., Lerchenborgvej 5, 4400 Kalundborg, ☎ 59 51 20 11.

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR VIBORG OG OMEGN

Torsdag 1. september (FU)

Chris Gade Oxholm Sørensen: Billedbehandling.

Scanner, digitalkamera, foto fil typer, billeder til tryk, printer eller en hjemmeside. Demonstration af et professionelt fotobehandlingsprogram Adobe Photo Shop er blot nogle af emnerne denne aften.

Lørdag 3. september

Sommerudflugt starter kl. 12.30 på P-pladsen bag Landsarkivet.

Turen går til Hessel, hvor formanden vil være guide rundt i gården. Derefter eftermiddagskaffe. Så kører vi til Vesterbølle, hvor Anton Blaabjerg vil være guide i kirken og landsbyen.

Pris alt incl. 60 kr. Tilmelding til bestyrelsen er absolut nødvendig, da der kun er plads til 50, og det går efter princippet: Først til mølle. Forventet hjemkomst inden kl. 18.

Torsdag 22. september (FU)

Johnny Wøllekær, arkivar, Odense Stadsarkiv: Da Maren kom på fattiggården.

Gennem 1800-tallet oplevede det danske samfund en forvandlingsproces, der på godt og ondt forandrede hverdagen. Økonomisk gik det fremad, men for de fattige på landet var det hårde tider, da gårdmændene så fattigfolk som en byrde. Derfor blev der oprettet fattiggårde, som man kendte det fra byerne.

Torsdag 13. oktober (FU)

Palle Ove Christiansen, direktør Dansk Folkemindesamling: Kan man rekonstruere fortidigt liv?

Om to forskellige måder at leve på i 1700-tallets danske landsby. POC er forfatter til bogen Lykkemagerne, der behandler dette emne i et sjællandsk sogn. Denne giver stof til megen eftertanke for os slægtsforskere.

Torsdag 10. november (FU)

Projektforsker Else Marie Kofod, Dansk Folkemindesamling: Traditionsændringer igennem 200 år særlig i bondesamfundet.

Tiderne ændrer sig og dermed også traditionerne. Vi vil denne aften få et godt indblik i mange af disse ændringer, og det vil ganske givet ændre noget på vores opfattelse af vore forfædres liv og levned.

Lørdag 26. november (FU)

Pastor Anne Kirstine Langkjer, Kolind: Præsten, degnen og så "mi oldefær".

Om degne i gamle dage og deres samarbejde med præsten. Hendes egen oldefar var degn i Tobøl i Sønderjylland 1884-1918, og denne har selv skrevet om kampen for det daglige brød. Og så var der konen, hvor bjærger man hende?

Bemærk: starter kl. 11 og det foregår på Paletten, Vesterbrogade 10, da vi denne dag også fejrer foreningens 30-års jubilæum.

Efter foredraget er der en let frokost for foreningens medlemmer, derefter musikalsk underholdning og kaffe. Forventet afslutning ca. 16.30.

Se udførligt program på vedlagte seddel.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Viborg Centralbibliotek, Vesterbrogade 15 (den gamle indgang). Dog ikke 26. November. Medbring selv kaffe og brød.

Kontingent

160 kr. pr. husstand for foredrag og HVEM FORSKER HVAD. Gæster ved foredragene 20 kr.

Bestyrelse

Holger Helbo, fmd., N. Bødkersvej 6, Hvornum, 9500 Hobro, ☎98 54 70 15.

E: holger.h@get2net.dk

Anton Blaabjerg, nstfmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎86 61 04 36.

E: blaabjerg@privat.dk

Gerhardt Hørdum, kass., Hedevej 28, Frederiks, 7470 Karup, ☎86 66 13 17.

E: gihordum@tiscali.dk

Tove Krog, sekr., Møllevvej 11A, 8800 Viborg, ☎86 67 10 99. E: tove-krog@jubiiimail.dk

Grete Pedersen, pr., Topmejsvej 2, 8800 Viborg, ☎86 61 08 68.

E: gpvib@12move.dk

Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Østdjursland

Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Østdjursland har 25-års jubilæum 24. november 2005. Efterårsprogrammet vil være præget af denne begivenhed og hele programmet kalder vi Sæson 25-års Jubilæum

Fredag d. 3. juni

Vi deltager i Open by night på Museet i Grenaa.

Lørdag 17. september

Vi præsenter foreningen på Grenaa Bibliotek mellem kl. 10-13. Alle er velkomne til at besøge os.

Tirsdag 20. september

Klubaften. Bent Klim Johansen holder en kort opfølgning af anelisteprojektet, som der arbejdes videre med efter den positive modtagelse fra medlemmerne. Efter Bents oplæg er der åben drøftelse af emner efter deltagernes eget ønske.

Tirsdag 4. oktober

I skrivende stund er denne aften's foredrag ikke færdigforhandlet. Vi håber på et fællesarrangement med Grenaa Bibliotek. Alle relevante oplysninger vil fremgå af programmet, som udsendes med næste nyhedsbrev.

Tirsdag 18. oktober

Klubaften. Niels Kjeldsen fortæller om, hvordan man opbevarer sit slægtsforskningsmateriale.

Torsdag 3. november

I samarbejde med Grenaa Bibliotek, Grenaa Museum og Slægts- og Lokalhistorisk Forening præsenteres: Foredrag v/ historiker Claus Bryld: "Hvad kan vi bruge besættelsestiden til i dag?" Undertitel: "Hvad ville jeg have gjort under besættelsen og befrielsen?" Bemærk venligst, at foredraget finder sted på Grenaa Bibliotek, N.P. Josiassensvej 17, 8500 Grenaa, kl. 19-21! Entrépris oplyses senere.

Torsdag 24. november

Reception på Grenaa Egnarkiv i anledningen af 25-års jubilæum. Vi vil bl.a. lave en lille udstilling og invitere gæster til at fortælle om foreningens historie. Alle er velkomne.

Lørdag 10. december

Juleudflugt til Thorsager Rundkirke. Vi mødes ved kirken kl. 13 med kirkesanger Jørgen Rasmussen, som viser rundt. Bagefter drikker vi kaffe. Stedet bestemmes senere og oplyses i programmet sammen med næste nyhedsbrev.

Tid og sted

Alle klubaftener afholdes på Grenaa Egnarkiv kl.19-21. I efteråret har vi ingen foredrag i center "Posthaven", hvilket skyldes det særlig program vi har lavet i anledningen af jubilæet. Særligt henleder vi opmærksomheden på, at flere af aktiviteterne finder sted på andre ugedage end de sædvanlige tirsdage.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 125 kr., par 200 kr. inkl. SLÆGTEN.

Bestyrelse

Suzana Navarra, fmd., Storegade 32, Grenaa, ☎ 40 43 80 35. E: uzavar2003@yahoo.dk
Bent Johansen, nstfmd., Nellikevej 50, Grenaa, ☎ 86 30 93 87.
Hanne Andersen, sekr., Fasanvej 6 b, Grenaa, ☎ 86 30 03 65.
Vinnie Press Hansen, kass., Rosenbakken 5, Grenaa, ☎ 86 32 14 32.
Niels Kjeldsen, Bellisvej 10, Grenaa, ☎ 86 32 00 93.

Slægtshistorisk Forening af 2005 for Øster, Vester og Nørre Horne Herreder

Mandag 29. august

Arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv: Vigtige kilder til slægtsforskning.

Torsdage 1., 8., 15. og 22. september

Kursus i slægtsforskning: *Lær at slægtsforske på EDB*. Hurtigt og let ved brug af Websider.

Leder: Karl Møller Bargisen.

Studiekreds i læsning af gotisk skrift, Start: uge 40 og derefter hver anden uge.

Sted : Lokalhistorisk Arkiv, Skovlund. Vi læser sammen i deltageres eget medbragte materiale.

Leder: Niels Winther Christensen.

Tur til Landsarkivet i Viborg

En aften i oktober/ november. Samkørsel i bus i samarbejde med Esbjerg. Pris 150 kr. til bus og arkiv. "Stop" på hjemvejen ved en kro: 40 kr.

Tid og sted

Kl. 19 og, hvis ikke andet er anført, i Kulturhuset, Ølgod.

Kontingent

150 kr. pr. år.

Bestyrelse

Karl Møller Bargisen, fmd., Grindstedvej 18, 6870 Ølgod, ☎ 75 24 30 53.
E: kmb@direkte.org
Erling Hansen, nstfmd., Græsvangen 11, 6855 Outrup, ☎ 75 25 14 97.
Lissi Møller Kristensen, kass., Skrænten 29, 6870 Ølgod, ☎ 75 24 43 00.
E: fmk@mail.dk
Kurt Andersen, sekr., Krusbjergvej 27, 6870 Ølgod, ☎ 75 24 30 98.
E: kurnan@andersen.mail.dk
Tove Jørgensen, Skovalle 19, 6870 Ølgod, ☎ 75 24 52 77. E: tovebj@webspeed.dk
Søren Danielsen, suppl., Elmevej 29, 6880 Tarm, ☎ 97 37 15 37.
Niels Winther Christensen, suppl., Bjælkager 8, 6823 Ansager, ☎ 76 98 00 15.

Mandag 5. september (FU)

Knud Prange, tidl. Lokalhistorisk Institut: Hvordan fører man en bondeslægt tilbage til 1400-tallet?

Når de almindelige kilder såsom folketæl-

linger, skifter og kirkebøger ”tørre ud”, stopper de fleste slægtsforskere. Det er der ikke altid grund til. Ved at benytte lidt mere utraditionelle kilder vil det ikke helt sjældent være muligt at føre selv bondeslægter længere tilbage i tiden - undertiden helt til 1400-tallet. Foredraget fortæller om, hvorfor man kan være så heldig og demonstrerer med et konkret eksempel, hvordan man kan bære sig ad.

Mandag 19. september kl. 19.30

Selvkører-/medkørertur til Lokalhistoriske Arkiv for Sejlflod Kommune beliggende bag Asylgården, Aagade 26 i Gudumholm. I forbindelse med kommunesammenlægningen kommer dette arkiv i Aalborg Kommune. Vi får en rundvisning, og der bliver tid til at forske selv, inden vi drikker kaffen derude. Tilmelding til Jørgen Laustsen senest 18. september.

Mandag 3. oktober

Møde med bl.a. ”køb/salg-afdeling” i konfirmandstuen/læsesalen i Arkivet. Hvem holder ”10 minutter”? Meld dig som foredragsholder til BØ i god tid forinden. Aftenens emne er i øvrigt: Hvilke muligheder er der på Stadsarkivet for at finde materiale om bondeslægter?

Mandag 24. oktober

Aftentur til landsarkivet i Viborg. Bus afgår kl. 17.45 fra Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14. Læsesalen er åben for os kl. 19-22. Pris pr. person 60 kr. Tilmelding og aflevering af bestillingssedler til Ingrid Gade senest 18. oktober. Der må højst afleveres 3 bestillingssedler pr. deltager, og de skal være forsynet med arkiv- og løbenummer. Der er selvfølgelig mulighed for at forske uden, at man på forhånd har afleveret bestillingssedler. Tilmelding er bindende med mindre, der sendes afbud senest 22.oktober.

Mandag 7. november (FU)

Lars Møller, journalist: Man er vel en slægtsfortæller...

Om at gøre slægten levende – og stadig tro mod kilderne. Forfatteren bag ”Man er vel hardbo... 600 års familiekronike fra Nordvest-

jylland”, Lars Møller, demonstrerer, hvordan han og hans far fortæller slægtshistorie ved at flette slægtsforskningens data sammen med kultur- og danmarkshistorie. Se mere på www.MoellerJensen.net

Mandag 21. november kl. 19

Finn Jelstrup og Birgit Øskov: Begynd på internettet – arrangement på biblioteket på Skansevejens Skole i Nørresundby kl. 19-21.30 for nybegyndere på nettet. Tilmelding til BØ senest 18.november.

Mandag 5. december

Julemøde med bl.a. ”køb/salg-afdeling” i konfirmandstuen/læsesalen i Arkivet. Hvem holder ”10 minutter”? Meld dig som foredragsholder til BØ i god tid forinden. Aftenens emne er i øvrigt: Hvad findes der på Stadsarkivet af slægtsbøger, slægtsoptegnelser og ”gode historier”?

Lørdag 7. januar 2006

Emnedag kl. 10-16 i foredragssalen i Haraldslund Nærmere program følger. Se også SLÆGTEN nr. 33

Tid og sted

Foredragene – september og november (og januar) – holdes i foredragssalen i Haraldslund Bibliotek, Kastetvej 83, Aalborg. Vore medlemsmøder som altid i Arkivet, Arkivstræde 1 – ved Vor Frue Kirke i Aalborg. Alle møder starter kl. 19.30 – hvis ikke andet er nævnt.

Studiekreds på Stadsarkivet

Studiekredsen fortsætter i skolelokalet på Stadsarkivet kl. 9.30-11.30 1. onsdag i september, oktober, november, januar, februar, marts og april måned. Studiekredsen er først og fremmest tænkt som en hjælp til selvhjælp med slægtsforskning - specielt gotisk skriftlæsning. Både erfarne og nybegyndere er meget velkomne. Deltagelse er gratis og uforpligtende. Fra bestyrelsen deltager Elisabeth Strandbygaard og Ingrid Gade.

Kontingent

150 kr. pr. husstand for alle foreningens tilbud samt HVEM FORSKER HVAD. Ved møderne kan der købes kaffe/the - pris 5 kr.

Kursusvirksomhed

Finn Jelstrup: *Brug af internet for slægtsforskere*. Der arbejdes med søgning i de mange muligheder, primærkilder, private tabeller mm. og behandling af de indhentede oplysninger. Der arbejdes med at fremstille egne, simple hjemmesider til forskellige formål. Kendskab til generel brug af Windows er en forudsætning. 4 onsdage kl. 16-18.45, start 21. september.

Finn Jelstrup: *Billedbehandling og tekstgenkendelse for slægtsforskere*. Simpel billedbehandling af forskelligt materiale, som en slægtsforsker vil bruge i sit arbejde med at samle materiale til en eventuel udgivelse. Der arbejdes også med OCR-behandling af trykt materiale, så man kan tekstbehandle indholdet og derved undgå ny indtastning. Kendskab til generel brug af Windows er en forudsætning. 3 onsdage kl. 16-18.45, start 26. oktober.

Finn Jelstrup: *Hvilket slægtsforskningsprogram skal jeg vælge?* Over 3 aftener introduceres og arbejdes med et antal populære og i Danmark udbredte programmer. Kendskab til generel brug af Windows er en forudsætning. 3 onsdage kl. 16-18.45, start 16. november.

Nærmere oplysninger om ovenstående kurser hos FJ, ☎ 98 14 44 96 eller E: Finn@fgj.dk

Erik Laursen: *Slægtsforskning for begyndere - Find dine rødder og få "kød" på dine forfædre*. Kurset indeholder en grundig introduktion af de grundlæggende begreber indenfor slægtsforskning. Lær at få bearbejdet og nedskrevet de fundne oplysninger om slægten. Kursus under FOF-Aalborg 10 torsdage kl. 19-21.45, start 29. september. Nærmere oplysninger hos EL, ☎ 98 15 96 15 eller E: gjesing@stofanet.dk

Finns og Eriks kurser foregår på Kjellerupsgades Skole i Aalborg, og tilmelding skal ske til FOF, ☎ 98 13 82 33.

Anton Blaabjerg: *Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier. For begyndere og fortsættere (FU)*. 8

gange fra tirsdag 20. september kl. 19-21. Vi går i gang med arkivalierne gotiske skrift og opnår derved læsefærdighed. Samtidig præsenteres typiske slægts- og lokalhistoriske aktstykker fra 1800-tallet og tilbage til 1600-tallet, og vi snakker om, hvor disse arkivalier findes i arkiverne. Folkeuniversitetet, Strandvejen 12-14. Pris 650 kr. (ved 10 deltagere). Nærmere oplysninger hos AB, ☎ 86 61 04 36 /tilmelding til FU, ☎ 98 16 75 00.

Jens Aaberg: *Begynderkursus i slægtsforskning m/ gennemgang af grundbegreber, kursusaften på landsarkivet i Viborg, gotisk læsning og evt. indføring i WinFam*. 8 torsdage med start 29. september på Dronninglund Skole. Nærmere oplysninger hos JAa, ☎ 98 84 18 90 – tilmelding til LOF-Dronninglund v/ Lars Peter Petersen, ☎ 98 28 28 28.

I samarbejde med **Stadsarkivet, Aalborg** - fejrer vi igen i år "Arkivernes Dag". Reserver lørdag 12. november kl. 10-15. Dette års fællesnordiske tema er "Identitet - Hvem er jeg?" Alle kan finde noget om deres identitet i arkiverne. De arrangementer, der i de kommende måneder planlægges på arkiverne, kan både handle om: slægten – den biologiske identitet, som jo bringer slægtsforskningen på banen - og den identitet, der er knyttet til et sted, et kvarter eller en by. I denne tid er gammelkendte enheder under afvikling, amterne nedlægges, Aalborg Kommune lægges sammen med tre andre kommuner. Flere kan huske strukturreformen i 1970 og de diskussioner, der var den gang.

Bestyrelse

Birgit Øskov, fmd./kass., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby, ☎ 98 17 63 76.

E: bojen@daks.dk

Ingrid Wisborg Gade, nstfmd., Anthon Bachs Vej 6, 9000 Aalborg, ☎ 98 12 65 15.

E: iw@stofanet.dk

Hanne Gjesing Laursen, sekr., Fredrik Bajers Vej 146, 9220 Aalborg Øst, ☎ 98 15 96 15. E: gjesing@stofanet.dk

Jørgen Laustsen, Thorvaldsensvej 2, 9000 Aalborg, ☎ 98 13 53 39.

E: j.laustsen@mail1.stofanet.dk

Elisabeth Strandbygaard, Kapelvej 9, 9400 Nørresundby, ☎ 98 17 80 35.

E: elisabeth@mail1.stofanet.dk

Rasmus Lund Jensen, Gertrud Rasks Vej 42, 9210 Aalborg SØ, ☎ 98 14 66 44.

E: rlj@bt.aau.dk

Knud Møller Andersen, Muhlesvej 15, Box 273, 9800 Hjørring, ☎ 98 90 27 90.

E: knudma@stofanet.dk

Torben Nyhuus, suppl., Suensonsgade 13, 9000 Aalborg, ☎ 98 10 10 82.

E: 2nys@mail1.stofanet.dk

Jens Aaberg, suppl., Bøgevangen 28, 9330 Dronninglund, ☎ 98 84 18 90.

E: aaberg_drlund@stofanet.dk

Finn Hejlesen Jakobsen, rev., Kvisten 27, 9260 Gistrup, ☎ 98 32 32 07.

E: hejlesen@mail1.stofanet.dk

Kirsten Bovin, rev., Tinesvej 52, 9380 Vestbjerg, ☎ 98 29 68 30.

E: bovin@mail1.stofanet.dk

Hjemmeside

www.slaegtshistoriskforeningforaalborgegenen.dk

ÅRHUS

Mandag 12. september (FU)

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Skolearkivalier - hvor finder vi vore forfædre?

Skolearkivalier er en overset arkivgruppe, hvor man finder meget interessante "billeder" af sine forfædre. I foredraget vil en række muligheder blive skitseret.

Lørdag 8. oktober

Østjyske vandringer 3 – se separat indbydelse.

Mandag 10. oktober (FU)

Søren Bitsch Christensen, leder af Dansk Center for byhistorie: Andegård eller Kongens Stad? Købstæderne på H.C. Andersens tid.

H.C. Andersen skrev selv, at hans liv først begyndte, da han en dag i 1819 trådte ind i København gennem Vesterport og lagde livet i købstaden Odense bag sig. Købstæderne tager sig ellers så romantiske ud, og man må spørge sig selv, hvordan det for nogle kunne føles som en befrielse at komme væk fra købstadslivet, mens andre i stort tal vandrede ind fra land til by. Foredraget vil belyse livet

i købstæderne og i København og fortælle om købstædernes udvikling i 1800-tallet.

Mandag 31. oktober

Aftenbesøg på Erhvervsarkivet med introduktion til Landhusholdningsselskabets arkiv – se separat information.

Mandag 14. november (FU)

Erik Kann, genealog, Statens Øjenklinik, København: Uægte børn – udlagt barnefader – hvad så?

Før eller siden støder vi alle på begrebet "uægte" børn i vores slægtsforskning. Ud fra konkrete eksempler byder EK på en gennemgang af de vigtigste kilder, der kan anvendes ved eftersøgning og identifikation af fædre til børn født uden for ægteskab.

Mandag 28. november

Aftenbesøg på Erhvervsarkivet med introduktion til Personalhistorisk indeks og Sejrs sedler – se separat information.

Mandag 12. december (FU)

Henning Bender, stadsarkivar i Aalborg og leder af Det danske Udvandrerarkiv: Udvandringen fra Danmark.

Danmark var i forhold til sit befolkningstal det fjerdestørste udvandringsland i verden i årene 1868-1914. Men det var ikke udvandrere, der var presset af sult, nød eller forfølgelse. Danskerne hørte til og er stadig blandt de etniske grupper i USA, der har den højeste gennemsnitsindkomst. De rejste for at

få det endnu bedre. HB fortæller om, hvordan vi kan vide så meget om disse udvandrere. Om hvorfra de kom, hvor gamle de var, deres arbejde og uddannelse, og hvortil de tog, hvorfor og hvordan de rejste, og hvordan det hele så ud der, hvor de nåede frem. Samt hvordan vi finder dem, når vi dyrker slægtsforskning.

Tid og sted

Foredragene: Kl. 19 i auditorium F, Matematisk Institut, Århus Universitet, indgang 530, Ny Munkegade (lokalevejledning findes ved indgangen).

Betaling

30 kr. inkl. kaffe med brød.

Kontingent

210 kr. omfattende foredragene, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN.

Bestyrelse

Tove Glud Rasmussen, fmd., Nøddevej 2, 8260 Viby J, ☎ 86 14 43 11.

E: toveglud@stofanet.dk

Erik Bjerre Fisker, nstfmd., Holbergsgade 23, 1., 8000 Århus C, ☎ 86 12 20 30.

E: ebf68@hotmail

Flemming Christensen, kass., Visbjerg Hegn 238, 8320 Mårslet, ☎ 86 29 86 33.

E: flemming.christensen@oncable.dk

Janni Christensen, sekr., Tornskadevej 12, 8210 Århus V, ☎ 87 39 10 16.

E: christensenjanni@hotmail.com

Jytte Kristensen, Junovej 25, 8270 Højbjerg, ☎ 84 14 35 44. E: juno@post11.tele.dk

Hjemmeside:

www.slaegt-aarhus.dk

(bemærk ny adresse)

Hermansen-brødrene fra Gredsted; Om brødre udvandret til Amerika og deres rod i Gredsted

af Magne Juhl, Rævehøjen 2, 8800 Viborg, ☎ 86 67 13 15. E-mail: magnejuhl@dadlnet.dk

En eftermiddag i eftersommeren 2000 arrangerede Antikvarisk Selskab i Ribe en bustur til Jernved Sogn, hvor Andreas Aagaard var guide. Da bussen kom til Gredsted, fortalte han om tidligere ejere af Øllgaards gård og om, hvorledes et par søskende var kommet fra Grimstrup og havde giftet sig til gårde i Gredsted. Deres efterkommere var siden rejst til Amerika.

En deltager i udflugten, Benna Larsen, fortalte derpå, at hun fortsat havde kontakt til efterkommere af samme familie i Amerika, hvorpå forfatteren til dette kunne fortælle, hvorledes han lige havde læst en bog om danske i Nebraska, hvor der til bogen hørte et særtryk af en dansk avis, dog på engelsk med titlen *The Dannebrog News*, fra Dannebrog i Nebraska fra avisens 50 års jubilæum i 1936, hvor en af avisens historier var om "the Hermansen brothers", altså om brødrene Hermansen fra Gredsted. I det efterfølgende

kan fortælles mere udførligt om denne families historie:

3 søskende fra Grimstrup

Maren Hermansdatter blev i maj 1832 som 21-årig gift med den 36-årige ungkarl Hans Gregersen, der var gårdejer i Gredsted. Det blev imidlertid et særdeles kortvarigt ægteskab, idet manden døde allerede dagen efter. Omstændighederne ved dødsfaldet er uoplyste.

Hun blev gift igen november samme år med ungkarl Hans Jensen fra Mosegård i Gredsted, og han, der ofte blev kaldt Hans Jensen Mose, overtog gården. Maren døde allerede i juni 1835, hvorefter manden igen blev gift. I dette ægteskab, der varede i 2½ år, var en søn, der var opkaldt efter Marens første mand, Hans Gregersen Hansen, og en søn af denne udvandrede i 1881 sammen med familien Hermansen til Nebraska.

Marens broder, Thomas Hermansen, var lidt

ynge. Han fødtes i Grimstrup i 1819 og optræder først i Gredsted i kirkebogens tilgangsliste som 20 år gammel og skolelærer fra Grimstrup. Tilsvarende var han skolelærer i vinteren 1841 og 1842, hvorefter han ved vinterens udløb i 1843 blev i sognet, idet han da som 23-årig blev gift med den 42 år gamle enke, Mette Mikkelsdatter, der tidligere havde været gift med gårdejer Peder Christensen Pedersen. Ved dette ægteskab, der også blev kort (og barnløst), idet Mette døde i oktober 1844, kom Thomas Hermansen i besiddelse af gården, der siden kom i familien Øllgaards eje.

Thomas Hermansen blev gift igen i november 1845 med en pige fra Gredsted, nemlig den 6 år yngre Sophie Frederikke Jeppesen, med hvem han fik 8 sønner og 1 datter.

Thomas Hermansen er omtalt flere steder i "Bidrag til Jernved Sogns Historie", hvor det i bind II nævnes, at han var sognefoged fra 1846 til 55. Han nævnes også som en af dem, der efter den tids driftsmåde havde givet gode bidrag til udnyttelse af deres marker. Han var en livlig, velagtet mand og var medlem af sogneforstanderskabet fra 1850 til 56. Hele familien udvandrede i 1881 til Amerika.

Det skal dog tilføjes, at han selv døde i 1877. Af de 9 børn døde datteren og to sønner som børn i Gredsted, medens de øvrige 6 sønner alle rejste til Amerika.

Allerede i 1873 overtog den ældste søn, Herman Peder Hermansen, gården efter forældrene, og den solgte han i 1881. Han var gift med en datter fra Dybmosegaard, Johanne Marie Nissen Lautrup.

Ved folketællingen i Gredsted i 1845 nævnes Mette Hermansen som tjenestepige hos enkemand Thomas Hermansen. Hun var en søster til Thomas og Maren. Hendes videre skæbne er ukendt.

Udvandring

Som nævnt udvandrede hele familien i 1881. I udvandrerdata-basen kan man finde oplysninger om en del udvandrede. Kun 2 af de 6 sønner er nævnt i databasen. Det var den yngste, Therkel Poul Martin Hermansen, og den ældste, Herman Peder Hermansen, der den 12. april 1881 rejste fra København til Nebraska sammen med

fætteren Martin Hansen. Thomas Hermansens enke var også med foruden den ældste søns hustru og 5 børn.

De fire øvrige brødre synes at være rejst forinden.

De 6 Hermansen-brødre i Dannebrog, Nebraska

Om brødrenes skæbne kan læses i en artikel i The Dannebrog News fra 8. oktober 1936 med overskriften "The Hermansen Brothers", og artiklen lyder i oversættelse: Denne gruppe af ambitiøse, veluddannede brødre ydede en væsentlig rolle i koloniens udvikling. Der var seks brødre, og de kom fra Gredsted nær den historiske by Ribe i Danmark. De var alle veluddannede i folkehøjskolen derhjemme, så de blev naturligvis hovedsponsorer for den i Nysted. Martin ankom så tidligt som 1873 og drev landbrug i hele sit liv.

Peter havde været skolelærer i hele sin tidlige karriere i sit hjemland, så han kunne ikke umiddelbart vænne sig til de nye forhold her.

Niels, som havde undervist på skole i Esbjerg i få år, ankom i 1879, og han var beskæftiget med både landbrug og handel hele sit liv. Han var medlem af den lovgivende forsamling og var medlem af den nationale bestyrelse for den danske evangelisk lutherske kirke.

Carl ankom på cirka samme tid som Niels. Han drev landbrug hele sit liv.

Therkild, den yngste af dem alle, kom sammen med Niels. Han var en ung mand med gode evner. Han kom hurtigt ind i forretningslivet og var i 20 år stenograf i distriktsretten. Siden blev han bankmand i Benson og Dannebrog. Han bor nu i Omaha som den sidst overlevende af de 6 Hermansen-brødre.

Herman, den ældste af brødrene, medbragte en betydelig kapital til dette land, hvilken han investerede i land og kooperative foretagender. Midt i 90'erne flyttede han til Dannevang, den danske koloni i Texas.

I samme avissærtryk findes enkelte andre spredte oplysninger om brødrene. Enkelte af de citerede oplysninger skal kommenteres: Formuen, som Herman medbragte, skyldes utvivlsomt penge fra salget af gården i Gredsted.

Kun for den ene er fundet nogen dokumenta-

tion for kontakt til folkehøjskolen. Det er ikke uventet for Peter, den næstældste, der var døbt Jeppe Peder Hermansen. Han blev uddannet som lærer på seminariet i Jelling i 1872 efter først at have været vinterlærer i Gredsted, som hans far også havde været. Fra 1872 til 73 var han lærer i Røgind ved Hammel, og det må have været på Røgind Højskole. Det var en højskole, der ikke fik større betydning og kun en kort levetid, nemlig fra 1868-77. Han var derpå lærer ved det kommunale skolevæsen i Esbjerg fra starten af 1877 og til han rejste til Nebraska.

Broderen Niels er ikke nævnt under lærere ved skolevæsenet i Esbjerg, men det udelukker ikke, at han har været vinterlærer der i en periode i byens allerførste tid.

Efterkommere i Amerika

Her i maj 2001 er modtaget et brev fra Ruth Larsen, født Hermansen. Hun skriver bl.a.: Mange tak for informationerne, som Benna Larsen bragte os ved deres besøg hos os her i april i år. Hvilken tilfældighed, at I begge var med på besøget i Jernved, og at I kendte til mine forfædre. Jeg er et barnebarn af Niels Hermansen. Min far var Thomas N. Hermansen. Hvor ofte bruges ikke navnet Thomas i familien? Jeg voksede op i Nysted. Jeg husker ham som en vidunderlig bedstefar, der læste meget og sang så godt. Hans yngste datter, Elisa (Olsen) skrev om familien, og dine data passer med hendes. De besøgte og boede i Danmark i en periode.

Her i juli holder vi et Hermansen-træf i Aurora, Nebraska. Vi skal synge mange danske sange (oversatte) og lære hinanden at kende. En dag vil der være busudflugt til Nysted 50 miles fra træfstedet. Der skal vi besøge kirkegården, hvor mange fra familien er begravet. I "familiekirken" skal vi holde gudstjeneste, da vi har to præster i gruppen. Jeg vil bringe dine oplysninger til træffet, hvor Hermansener vil komme fra mange stater som Texas, California, Alaska, Vermont, North Carolina, Minnesota, Wyoming, Montana, Arizona, Oregon, Nebraska med flere. Vore tre sønner kommer ikke, da de ikke kan få ferie. En af sønnerne hedder Thomas.

Jeg taler dansk, men at læse og skrive er svært. Vi talte dansk i mit hjem, men taler det nu sjældent, undtagen når min mands familie kommer herover. Vi har været i Danmark 5 gange og vi er glade for, at vi nåede det, da vi nu begge bliver 80 i år.

Venlig hilsen Ruth (Hermansen) Larsen, Lake Havasu City, Az.

The Hermansen familyreunion år 2004

Ovenstående er skrevet i 2001. Det gav naturligvis lyst til at besøge Nysted og Dannebrog i Nebraska, da jeg og min kone var på kombineret sommerferie og familiebesøg i USA her i juli 2004, hvor vi besøgte min mors kusiner og deres familie i henholdsvis Florida og Wisconsin. De er efterkommere af Anders Beck, der udvandrede fra Høgsbro i Hvidding lige før 1. verdenskrig, og lidt om hjemmet i Høgsbro er omtalt i Fra Ribe Amt i 1996 side 53--. Turen rundt i USA foregik i en lejet autocamper, hvor vi så besøgte det danske immigrationsmuseum i Elk Horn i Iowa, hvorpå vi kørte til Nysted. Da vi kom dertil, så vi, at der var mange folk ved kirken, men de var ved at køre derfra. Heldigvis nåede vi at tale med folkene i den sidste bil, og stor var da glæden over, at det var Hermansen-efterkommere. De afholder deres familietræf hver 3. år, og nu skete det lige den 20. juli 2004, hvor vi kom til Nysted. Det kan man kalde et sammentræf af tilfældigheder.

Vi blev straks inviteret med til den efterfølgende picnic i parken i Dannebrog, der ligger få mil fra Nysted, og efter at vi havde set kirken i Nysted og kirkegården samt fotograferet teksten på en række gravsten, mødte vi hele flokken af Hermansen-efterkommere. Der var dog ikke nogen med efternavnet Larsen. Til gengæld blev knyttet nye kontakter, og en række spørgsmål om forholdene i Gredsted og Jernved Sogn i øvrigt blev søgt besvaret.

Efterskrift

Det skal tilføjes, at der på sognearkivet i Jernved og hos forfatteren er flere slægtshistoriske oplysninger om personerne fra Gredsted. Bogen om Nebraska er "Peter S. Petersens erindringer - en kilde til den danske bosættelse

i Dannebrog”, Nebraska 1871-1895. Udgivet ved Karsten Kjer Michaelsen og Bithe Kjer Michaelsen. Odense 1999.

I P.S. Vigs bøger ”Danske i Amerika” bind 1 og 2 er også omtale af flere af Hermansenbrødrene både under oplysninger om højskolen i Nysted i Nebraska og under den danske menighed i Dannevang i Texas.

Apropos ”Personer i Jernved Sogn, Gørding Herred, Ribe Amt”

I 1995 afleveredes til landsarkivet i Viborg og til det lokale arkiv i Jernved resultaterne af bearbejdelsen af kirkebøgerne frem til 1859. Siden da har jeg arbejdet videre med sognet og dets mange beboere ”fundet” i et utal af kilder, så derfor foreligger nu en bearbejdelse af alle tilgængelige kirkebøger fra Jernved Sogn, nemlig frem til 1945. Desuden er indføjjet oplysningerne fra pastor Raaes kirkebogsuddrag til Lengnick. Oplysninger fra folketællingerne fra 1787 til 1850 samt 1860 og 1880 er medtaget.

Data for de omhandlede personer er samtidig med afskrift af kilderne indføjjet i et alfabetisk ordnet personkartotek for beboerne i hver af de 4 landsbyer i sognet: Gredsted, Jernved, Jernvedlund og Plougstrup. Desuden er oplysninger om personer, hvor deres tilknytning til en bestemt del af sognet er uoplyst, eller hvor de som beboere i et nabosogn har benyttet kirken i Jernved, nævnt i et afsnit benævnt ”uafklarede/diverse”. Dette personkartotek indeholder samtidig oplysninger fra en lang række andre kilder, der er søgt indføjjet i teksten. Skulle nogen mene, at de med fordel kan bruge materialet, findes det bl.a. på landsarkivet i Viborg og på det lokalhistoriske arkiv i Jernved – og man er desuden meget velkommen til at kontakte mig vedr. personer i Jernved Sogn. Indsamlingen af data vil også fremover fortsætte med deraf følgende udbygning af databasen.

Om afskrift og kilder

Ved afskriften af kirkebøgerne er faddere kun helt undtagelsesvist medtaget, og ligeledes er tilgang og afgang samt jævnførelsesregistre ikke afskrevet. Til gengæld er der, hver gang en person er nævnt i den afskrevne del af

kirkebogen, blevet indføjjet et notat i den alfabetiske fortegnelse over personerne i Jernved sogn. Dog er fødte børn af pladshensyn oftest kun nævnt under faderen og ikke under moderen. Hvis der er tale om ”uægte” børn, er de nævnt under moderen, hvor barnets far, især hvis vedkommende ikke er fra sognet, også er nævnt under barnets moder.

Hvor der er usikkerhed om tydingen af teksten er sat et spørgsmålstegn.

Man må være opmærksom på, at navnene ofte skifter. Selv om en person ved dåben får skrevet sit navn med C, kan det godt senere skrives med K, f.eks. Christensen og Kristensen. Der skiftes også mellem f.eks. Christensdatter og Christensen, så en person kan findes flere steder. Der er her tilstræbt, at de kun nævnes et sted, og man må så kigge efter under f.eks. K, hvis personen ikke findes under C. Fornavnene kan også skifte eller bruges i flæng, f.eks. Anne/Ane/Anna og Hanne/Johanne.

Kilder er søgt anført. Forkortelser som f.eks. B9-1222 er de på landsarkivet i Viborg anførte arkivsignaturer. Ellers er forkortelser søgt undgået.

”Matr.” betyder i teksten oplysninger fra matrikelfortegnelsen anført i Jernved sogns historie 2. halvbind. Oplysninger direkte fra Real- og navneregister for Jernved sogn er anført ved dette eller matriklen (B85-Sp110). Oplysninger om stolestader er fra Jernved sogns historie 1. halvbind. Fra Jernved sogns historie 2. halvbind stammer oplysninger om tiendeydelser i 1651, matrikel 1664, markbogen 1683, matrikel 1688 samt kop- og kvægskat 1682.

Furuden kirkebøgerne fra 1815 til 1945 og folketællingerne 1787, 1801, 1834, 1840, 1845, 1850, 1860 og 1880 er følgende gennemgået:

a, H.Jessen Hansen: Plovstrup. Udgivet i Ribe 1974 (Plougstrupbogen).

b, H.N.Skade: Gredstedbro ved Kongeåen, udgivet af Historisk Samfund for Ribe amt i 1968 (Gredstedbrobogen).

c, P.Nygaard og H.Duborg: Bidrag til Jernved sogns historie, 1. og 2. halvbind, Jernved 1921 og 1930 (Jernvedbogen).

d, Svend B. Troelsen: V. Vedsted sogns slægts- og ejendoms historie, bind 1-3, udgivet 1992 (V. Vedstedbogen).

e, Rejsby sogns historie, udgivet af Historisk Samfund for Rejsby sogn 1989 (Rejsbybogen).

f, Skifteprotokol fra Nielsbygård (G 482-1) fra 8.3.1753 til 30.11.1791.

g, Skifteprotokoller fra Gørding herred (B85-200, 201, 202 og 203), der omfatter tidsrummet fra kort før 1800 til og med 1831.

h, Fæsteprotokol for Ribe Hospital 1719-92 (C 658-43).

Skifteprotokol do. 1719-63 (C 658-44).

Skifteprotokol do. 1763-94 (C 658-45).

Ribe Hospital diverse (C 658-46).

Ribe Hospital, tiende og --- (C 658-47).

i, Skifteprotokol Riberhus amt B9-1213 til og med 1223 samt Ribe stiftamts arkiv B9-1242 til 1244.

j, Tvillingsogne af Geest og Marsk: Sneum og Tjæreborg. Udgivet 1972.

Desuden en række andre kilder, der er nævnt, hvor de er citerede.

Sideløbende arbejdes med oplysninger om min egen slægt, altså supplerende oplysninger til "Slægten Juhl fra Virkelyst", hvor oplysninger er delt op efter hver af de 8 oldeforældre, efter geografi benævnt: Jernved, Gredsted, Vilslev, Klegod, Høgsbro, Brøns, Plougstrup og Jægerup/Hørsløk.

Et eksemplar af "Slægten Juhl fra Virkelyst" kan ses på arkivet i Jernved og supplerende oplysninger kan fås hos forfatteren.

Om Else Bertelsdatter, en yndlingsane fra 1700-tallet – facts og fantasi.

af Eli Lundgaard Ottosen, Ravnsbjerg Mark 7, Gjellerup, 7400 Herning, ☎ 97 11 94 96.

Else Bertelsdatter er min ane 266 – altså min tip4oldemor i kognatisk linie. Nedenfor ses mine relationer til hende, for selvfølgelig havde alle kvinderne nogle mænd, og for Else var det hendes far, Jeppe Bertelsen og hendes to ægtemænd, der kom til at spille en rolle i hendes liv.

Vi må bevæge os op til Himmerland, Trend Å løber mellem Aars og Farsø og på sin vej til Limfjorden går den gennem en grøn og frodig ådal; ved Hornum Bro lå der i 16- og 1700-årene en mølle, på nordsiden af dalen ligger V. Hornum Kirke og på sydsiden herregården Hvanstrup. Kirken og gården er der endnu, mens møllen er borte, dog findes der stadig en Møllegård.

De første 2-3 år boede Else med sine forældre i møllen, men faderen, Jeppe Bertelsen, blev nu forpagter på forskellige hovedgårde, Hessel ved Hvalpsund, Eskjær i nærheden af Jenle, og Staarupgaard ved Højslev og disse forpagtninger var af kortere åremål 4-8 år, så familien flyttede en del, og familien blev i disse år forøget med endnu 5 døtre. Man havde den sorg at miste den næstældste datter, Maren, da

hun var 15 år gammel, og det kan vel formodes at have gjort et stort indtryk på Else, der kun var et par år ældre.

I 1753, da Else nu var en ung pige på 21 år, blev Jeppe Bertelsen forpagter på Fussingø ved Randers. Ejeren var den 12-årige Christian Ludvig Scheel von Plessen, der havde arvet herregården efter sin far, der var død i en alder af 36 år. Derfor styrede moderen Elisabeth Christine von Thienen for sin søn, og det blev nødvendigt med en forpagter, specielt da herskabet havde andre gårde på Sjælland og i Slesvig-Holsten, hvor de opholdt sig.

Det var ikke det Fussingø, der findes i dag. Der lå dengang en borg i Gammelhaven, på en halv ød i Fussing sø. Fundamenterne til borgen kan stadig ses, og den var omgivet af en park, anlagt i fransk stil med lindealléer, rotunder og spejldam. Dele af skovene omkring Fussingø stammer ligeledes fra den tid, både Humlegården og Troldeeskoven omkring Haredalen ligesom Læsten bakker er et karakteristisk landskab nordover.

Forpagterfamilien var "stands personer" og havde omgang med forvalter Bredal, birke-

dommer Jøhrs, møller Balleboe, kapellanen Christian Lemmiche i Bjerregrav, måske pastor Faber i Aulum og endelig var der en podemester eller gartner ved navn Ulrich Conrad Lyngé, som skulle blive Elses skæbne.

Birkedommeren havde barnedåb 20. oktober 1753, og da har Else og Ulrich Lyngé i hvert fald truffet hverandre, idet de begge var faddere. Det har muligvis været deres første møde. Og den unge Else er blevet betaget af den 38-årige Ulrich Lyngé, der vel i hendes øjne har været en moden og flot fyr. Han var statelig på en hest, var jæger i skovene omkring Fussingø med udstyret i orden, haglpung og krudthorn, kårde og hirschfænger med gehang, han har uden tvivl charmeret den unge, måske kønne og i hvert fald velhavende pige. Desuden havde Ulrich Lyngé som podemester vel sans for det romantiske, det unge par har måske gået ture i Gammelhaven og stået ved spejldammen.

Og så skete der det, at Else ventede barn. Det var en yderst alvorlig sag i 1754. Præsten i Aalum følte sig kaldet til at være moralens vogter og forlangte, at unge piger, der havde overtrådt det 6. bud, skulle stå åbenbar skrifte i kirken, dvs. stå i kirkens kor med ansigtet mod menigheden – i en fuld kirke – og skrifte deres begangne synd. Samtidig skulle pigen udlægge, hvem der var barnefader.

Ifølge et brev, præsten har skrevet til biskoppen i Viborg, har Else tilsyneladende sat sig ud til bens. Både hun og Ulrich Lyngé ville giftes, men dette har hendes far, Jeppe Bertelsen, ikke villet tillade, og Else er blevet trodsig og ville ikke stå skrifte. Jeppe Bertelsen stod derfor selv i Aalum Kirke og vedstod sin datters synd.

Jeppe Bertelsen sendte nu sin datter til Roum ved Viborg, hvor han kendte præsten, måske fra Viborg Snapsting, som var stedet, hvor der foregik handel med fast ejendom. Else fødte en datter i Roum og i Roum kirke blev datteren døbt Christiane 15. september.

Og året efter var Elses ny næstældste søster Dorethea fadder for birkedommerens barn – sammen med Ulrich Lyngé. Da kunne Else ikke bruges.

Else var nu enlig mor, men beholdt sin datter. Om hun var hos forældrene på Fussingø eller måske er blevet i Roum en tid, ved vi ikke. Men den romantiske forbindelse til barnefaderen blev holdt, og man kan undre sig over, at de stadig ikke blev gift, men Ulrich Lyngé har ikke været god nok for Jeppe Bertelsen.

Men 4½ år senere fik Else sin ”hævn” over præsten, og Monsr. Ulrich Conrad Lyngé og Mademoiselle Else Bertelsdatter, begge fra Fussingø, blev viede med kapellanen i Bjerregrav og Jeppe Bertelsen som forlovere. Det er bemærkelsesværdigt, at Else ikke blev kaldt fruentimmer, som ellers var den nedsættende betegnelse for en falden kvinde.

Året efter brylluppet fik Ulrich Lyngé og Else Bertelsdatter deres anden datter, der i Aalum Kirke fik navnet Elisabeth Christine. Barnet blev båret af Elses søster Dorethea, som nu var flyttet til Kærgårdsholm, Jeppe Bertelsens nye forpagtning i Salling.

Ulrich Lyngé var podemester, men foretog derudover økonomiske transaktioner. Han udlånte penge i for den tid ganske betragtelige beløb. Først foregik disse pengeudlån i Randers, men senere begyndte han at tage til Viborg snapsting, hvor han investerede mange penge. Banker fandtes ikke, og den bedste måde at få gavn af pengene var at udlåne dem og få renter. Således blev der lånt penge til Lütichau på Schiarildgaard og de Lichtenberg til Bidstrup, udover at Alling Kirke ved Ry blev købt. Det er ganske vist en lille kirke, men den gav dog tiende. Så Else Bertelsdatter og Ulrich Lyngé var ret velstående.

Dette afsløres også af deres hjem. Stuen var møbleret med en dragkiste, et egechatol, et otte-dages stueur, 6 ruskindsstole og to lænestole foruden et par små borde. På væggene eet par hængeskabe og et spejl med sort ramme, et skilderi og forskellige andre småting. En bibel, en lovbog, en huspostil og 24 gamle bøger fortalte, at der blev læst i huset, og et skrivebord i sengekammeret vidnede om Ulrich Lynges kontorpagter. Jagtudyret hang på væggen og stuen blev om vinteren varmet op af en jernbilæggerkakkellovn.

Huset har ikke været så vældig stort. I

sengekammeret var der en egekiste og en gammel indlagt dragkiste, hvor gangklæderne opbevarede. Ulrich Lynges havde to grønne og en sort klædeskjole med vest og bukser, en brun silkevest og et par hatte.

I køkkenet og bryggers var det nødvendige for at drive husholdning af et vist format: Messingkedler, vaffeljern, sengebækkener af kobber og messing, ildklemmer, kobberpottemål, rist og pande, malmmørt og håndkværn, en fjerding bryggerkedel og en halvtøndekedel, begge af kobber, foruden trug, anker og kærne. Derimod var der ikke mange dyr: kun 2 køer, 13 får, en so og to spædekulve.

Ulrich Lynges var jo meget ældre end Else Bertelsdatter, måske derfor han har søgt om, at den længstlevende kunne sidde i uskiftet bo. I august 1777 efter godt 18 års ægteskab døde Ulrich Lynges 62 år gammel. Der sad så Else Bertelsdatter som rig enke 45 år gammel, med to døtre, Christiane på 23 år og Elisabeth Christine på 17 år.

Selvom der hverken var postvæsen, telefon eller telegraf, så må der have været en form for jungletrommer. I hvert fald myldrede det frem med bejlere. Elses yngste datter, Elisabeth Christine blev 7 mdr. efter at faderen var død, gift med den næsten 20 år ældre Christen Brun fra Randers. Og det må have været et bryllup, der gik ry om i flere år. Af indkøbene hos brændevinsmanden og købmanden i Randers kan man se, at der må have været mange gæster: 51 pletter brændevin eller akvavit, 6 pletter vin, maden har måske været en suppe af 16 pund kød, persillerødder og tvebakker, og der er blevet bagt kager i massevis med 2 pund søde mandler og ¼ pund bitre, kardemomme, kanel og safran, rosiner og korender som fyld. Udover de stærke drikkevarer var der både kaffe og te. Endelig blev der købt 6½ pund tobak ind til festen. Dette bryllup stod også Else Bertelsdatter i ikke mindre end 30 rigsdaler.

Og Else selv? Hun blev 10 måneder efter Ulrich Lynges død gift med Hans Tullipan, der kom fra Ans Kro. Hans' far, kromanden, var åbenbart en ret speciel person, beskrevet af Blicher i novellen "Tulipanen" og Hans selv har sikkert været en opvakt ung mand. Han

havde været såkaldt apotekerdreng på Helms apotek i Horsens. Apotekerdreng er, hvad man tidligere kaldte discipel og nu praktikant. Altså var han begyndt på farmaceutstudiet.

Ifølge en forordning fra 1672 krævedes der for apotekerdrengenes vedkommende, at de skulle kunne latin, og man kender også en tysk, poetisk udgydelse fra Hans, så han har været sprogkyndig.

Ved brylluppet, der foregik i huset i Aalum, var Hans 32-33 år gammel og Else har nok løjet sig omkring 7 år yngre, end det var tilfældet. Else og Hans flyttede fra Fussingø, hvortil der ikke længere var noget, der bandt dem. De bosatte sig i Alling, hvor de vel skulle holde opsyn med kirken og dens jord, hvoraf der skulle betales tiende. Møbler, sengetøj, kårde og hirschfænger, og flere af de gudelige bøger flyttede med, men der blev anskaffet flere dyr: 2 heste, 3 køer, flere får, geder, bistader, vogn og plov.

Økonomien har været særdeles god. Else valgte at skifte med svigersønnen fra Randers. Han og Elisabeth Christine fik 656 rdl. svarende til ¼ af formuen, som de kunne købe Lill Mølle ved Hobro for. Christiane fik renterne af sin fædrene arv med pant i Alling Kirke. Else arvede selv sine forældre i 1780 – der var 7000 rdl. til deling mellem de 5 levende døtre – en formidabel sum, når man sammenligner med, at en murersvends årsløn var 100 rdl.

Elses nye lykke skulle blive kortvarig. Efter godt 4 års ægteskab døde Else 4. august 1782 kl. 1 om natten med Hans Tullipan ved sin side. Datteren Christiane dukkede der også straks en bejler op til, Mads Østergaard, ladefoged på Lyngballegård under Frijsenborg. Man må håbe, at hun kendte ham i forvejen, de blev gift i Alling Kirke 3 uger senere, det var jo kun ved giftermål, at en kvinde kunne blive myndig og få rådighed over sin arv.

Der findes ikke noget skifte efter Else Bertelsdatter, Hans Tullipan sendte en deklaration til skifteforvalteren for Skanderborg og Aakjær Amter, at han sammen med sine to svigersønner har besluttet at dele dem imellem i "al kærlighed og enighed".

Hans Tullipan forsvandt ud i den blå luft

med halvdelen af Else formue – måske på nye eventyr – mens Christiane Ulrichsdatter Lyngge og Mads Østergaard bosatte sig i Alling og blev tip-tip-tip-oldeforældre til mig.

Deres gård i Alling, beliggende øst for kirken, blev overtaget af en datter og senere et barnebarn, Eske Pedersen. Gården blev nedrevet i 1917 og stuehuset genopført i Den gamle By i Århus, hvor det benyttedes som kustodebolig, senere til traktørstedet ”Simonsens Have”. Eske Pedersen ejede Alling Kirke til 1915.

Mette Nielsdatter, 1712 – 1780
gift med Jeppe Bertelsen, ca. 1696 – 1772
Forpagter bl.a. Fussingø

Else Bertelsdatter*), 1732 – 1782
gift med 1. Ulrich Conrad Lyngge, ca. 1715 – 1777,
Fussingø, Aalum
gift med 2. Hans Andreasen Tullipan, 1746 – ?, Alling.

Christiane Ulrichsdatter, 1754 – 1808,
gift med Mads Jensen Østergaard, 1752 – 1832,
Alling

Anna Madsdatter, 1788 – 1852,
gift med Laurs Sørensen, 1779 – 1850,
Tørring, Tulstrup

Mariane Laursdatter, 1814 – 1882,
gift med Jens Nielsen Strunge, 1804 – 1895,
Laven, Linå

Ane Kirstine Jensen, 1837 – 1904,
gift med Anders Andersen, 1827 – 1902,
Linå

Mariane Andersen, 1870 – 1952,
gift med Rasmus Peter Lundgaard, 1865 – 1949,
Herskind, Skivholme

Kirstine Lundgaard, 1904 – 1992,
gift med Edgar Thomassen, 1903 – 1969,
Galten

Eli Lundgaard Thomassen
gift med Erik Høgild Ottosen,
Gjellerup, Herning

*) Hun kaldes nogle steder Else Jepsdatter Bertelsen.

I slægt med digteren Ambrosius Stub

I anledningen af hans 300 års fødselsdag i 2005.

Af Jan Kassow, Dianavænget 52,2, 5250 Odense SV. ☎ 66 17 61 67.

Den 24. oktober 2002 ringede en Hans Krog til mig, da han havde læst i tidsskrift ”*Hvem Forsker Hvad*”, at jeg søgte aner til en af mine forfædre. Hans Krog fortalte, at han havde skrevet en artikel, hvori den forfader, jeg søgte aner til, var omtalt.

Den omtalte forfader hed Fritz Ambrosius Stub Hansen, 1798 – 1856, og efter hans forældres udsagn var han i slægt med digteren Ambrosius Stub, 1705 – 58. Ifølge Hans Krogs forskning er det sandt, at den overnævnte forfader var beslægtet med digteren.

Jeg har selv forsket i det, og bl.a. ifølge Frederik Barfods bog ”Ambrosius Stub samlede digte” fra 1852 er det rigtigt, samt at jeg har forsket i Stub-slægten i de sidste år.

I Hans Krogs artikel findes en efterslægtstavle efter Peder Stub 1700 – 1750, – en bror til digteren. Min forfader Fritz Ambrosius Stub Hansen var altså oldebarn af Peder Stub, der var skytte på Hindsgavl Slot ved Middelfart.

Fra skytte til slægtsforsker.

Peder Christophersen Stub
1700 – 1750

Skytte på Hindsgavl Slot.

Gift 8. august 1723 Køng Sogn med Dorthe Jensdatter Møller.

Kirsten Pedersdatter Stub
1724 – 1796

Gift 14. oktober 1751 Middelfart Sogn med vognmand og kroholder i Middelfart Claus Jørgensen Borring.

Christense Clausdatter Borring
1758 – ?

Gift 27. november 1788 Middelfart Sogn med skræddermester i Tanderup Sogn Hans Christian Hannibalsen.

Fritz Ambrosius Stub Hansen
1798 – 1862
Skoleholder og kirkesanger i Dalum og Vissenbjerg Sogne
Gift 23. november 1823 Skt. Knuds Sogn, Odense med Laurine Cathrine Larsen.

Jakob Martin Hans Christian Hansen
1824 – 1868
Skræddermester i Bogense
Gift 23. oktober 1850 Vissenbjerg Sogn med Marie Elisabeth Eibye.

Frederikke Laurine Kathrine Sofie Hansen
1851 – 1886
Gift 9. oktober 1872 Grindløse Sogn med gårdejer i Vissenbjerg Sogn Julius Jensen Wædeled.

Hans Frederik Wædeled
1884 – 1961
Lager og pakhusarbejder på Odense Havn
Gift 29. juli 1906 Skt. Hans Sogn, Odense med Hilda Jensine Marie Pedersen.

Hilda Hansine Wædeled
1917 – 1977
Syerske
Gift 27. februar 1937 på Odense Rådhus med arbejdsmand Jørgen Olaf Thorkild Andersen.

Sonja Randi Andersen
1938 –
Damefrisørmester
Gift 25. oktober 1959 Skt. Hans Sogn, Odense med chefdekoratør/senere modehandler Erling Kassow Hansen.

Jan Kassow
1960 –
Slægtsforsker
Ugift.

Uddybning: Fra skytte til slægtsforsker.

Peder Stub blev gift med en datter fra Køng Mølle ved navn Dorte, og ægteparret fik i alt 5 børn, hvor en datter Kirsten blev gift med en vognmand og kroholder i Middelfart ved navn Claus Jørgensen Borring. Dette ægtepar fik 9 børn, hvor en datter (Christense Clausdatter Borring) blev mor til Fritz Ambrosius Stub Hansen. Christense Clausdatter Borring blev gift med en skræddermester i Tanderup sogn i Emtækær, og fik i alt 8 børn.

Fritz Ambrosius Stub Hansen blev lærer og kirkesanger, først i Dalum Sogn fra 1820 – 34, og derefter i Vissenbjerg hvor han blev forflyttet til. Han blev medforfatter til et lille bind som hed: Skolelærerembederne i Fyns Stift. I bind nummer 2, står der at den nye skole han kom til i Vissenbjerg var Koelberg Skole som havde 200 børn. Endvidere er et foredrag af Fritz Ambrosius Stub Hansen trykt i tidskriftet for Almueskolevæsenet i 1835.

Fritz Ambrosius Stub Hansen blev gift med en datter af den tidligere faktor på Odense Adressekontor, Jakob Larsen og fik i alt 9 børn, den førstefødte – en søn, som jeg nedstammer fra. Han blev skrædder i Bogense, og gift med Marie Elisabeth Eibye. (Fra den kendte smedslægt Eibye i Odense). Dette ægtepar fik blandt andet en datter, der blev gift med en efterkommer af slotsfogeden på Næsbyhoved Slot ved Odense. Dette ægtepar blev min mormors farfar og farmor, de fik i alt 8 børn, hvor den sidste var min oldefar: Hans Frederik Wædeled der blev gift med et oldiebarn af en svensk skomager i København.

Hans Frederik Wædeled boede i Rosengade 4, Odense, og fik i alt 4 børn hvor den sidste var min mormor: Hilda Hansine Wædeled, gift med en arbejdsmand i 1937, men han døde allerede cirka 1½ år efter. Men han fik da sat 2 børn i verden, nemlig min mor og min onkel. Min morfar var søn af banearbejder Hans Peter Andersen og hustru Anna Hansine Madsen.

Min mor Sonja Randi Andersen, blev gift med en søn af konditormester, senere restauratør i Odense, Hans Jørgen Hansen (søn af en husmand ved Bogense) og hustru Alvilda Kassow (barnebarn af en tysk bagermester i Løkken).

I 1960 kom jeg så til verden, 6 år efter kom min bror så. Han er bosat i København, gift og har 2 børn. Jeg er bosat i Odense, i Dalum sogn hvor min tiptiptipoldefar: Fritz Ambrosius Stub Hansen var skoleholder og kirkesanger i sognet.

Ambrosius Stubs liv i kort form.

Blev født i Gummerup på Fyn, i 1725 fik han studentereksamen i Odense, derefter teologiske studier i København, dog uden eksamen. Han skrev i 1728 sandsynligvis sit første digt; senere fulgte en række digte og arier, hvoraf kun seks blev trykt i hans levetid.

I 1735 blev han gift med Mette Cathrine Schousboe og blev landmand i Langsted på Fyn. I 1738 måtte han forlade gården, og derefter gik han i tjeneste hos Niels Juul på Valdemars Slot. 20 år senere i 1758 døde han i Ribe.

Afslutningen.

I min forskning af Stub-slægten, har jeg fundet frem til efterkommere af Ambrosius Stub, indtil sidst i 1850'erne og i begyndelsen af 1860'erne. Der var bl.a. en fisker og fattiglem ved navn Andres Larsen (oldebarn af Ambrosius Stub's søn: Christian Stub), han blev født i

1832 i Bøstrup Sogn på Langeland, og begravet samme sted i 1905, gift med en Ane Pedersen, der skulle være født på Falster. Deres sidste fælles bopæl var Bøstrup Fattighus.

En anden efterkommer var en boelsmand i Rudkøbing Sogn ved navn Christian Larsen Stub, født i år 1804 i Simmerbølle Sogn, død i Odense Tugthus i 1847, hvor han var fange, han blev begravet i Skt. Knuds Sogn i Odense. Jeg har desværre ikke haft mulighed for at undersøge, hvorfor Christian Larsen Stub var fange i Odense Tugthus, men hans hustru og to af tre små børn døde mellem 1840 – 1842.

Kilder:

Slægtsbog for efterkommere efter Gårdejer Jens Hansen (Wædele), Dansk Slægtsforskning, 1970.

Ættetavle for Hans Frederik Wædele.

Stub-slægtens forgreninger, af Hans Krog, årsskriftet Vestfynsk Hjemstavn årgang 1998.

Ambrosius Stubs Samlede Digte, af Frederik Barfod, forlaget af samfundet til den danske litteraturs fremme, 1852.

Skolelærerembederne i Fyns Stift, af Fritz Ambrosius Stub Hansen og J. Chr. Jørgensen, forlaget af den Hempelske Boghandel, 1851. Dalum Sogns Historie, ved Jacob Hansen og Knud Mortensen, Dalum Kommune, 1959 – 68.

Arkiv for Dansk Litteratur. www.adl.dk samt diverse kirkebøger, folketællinger, viede og døderegister fra Landsarkivet for Fyn.

Præste- og embedsmandsslægter i Norge 1536-1700

af Flemming Aagaard Winther, Burgerm-Drews-Str. 23, D-24119 Kronshagen,
E: winther@phc.uni-kiel.de

Svein Tore Dahl, Embedsmenn i Midt-Norge 1660-1700, Trondheim 1999.

Svein Tore Dahl, Embedsmenn i Midt-Norge i tiden 1536-1660, Offersøy, N-8800 Sandnes-sjøen. E-mail: bs-knap@online.no

Danmarks præste- og embedsmands-historie før 1700 omfatter egentlig hele det daværende

kongerige inklusive bl. a. Skåne og Norge. Mange præster og embedsmænd tog eksamen ved Københavns Universitet, og der var talrige familieforbindelser tværs over de nuværende landegrænser. Set fra et slægtsforskersynspunkt betyder det desværre, at man bør være hjemme i flere landes personalhistoriske litteratur og arkivsystemer for at kunne arbejde

med denne personkreds. Ovennævnte bøger udgør en genvej til ældre midt- og nordnorske kilder, og indeholder meget brugbart materiale fra dette geografiske område. De tre med S. T. Dahl som eneforfatter er blevet genoptrykt 2004, og det er hensigten også at genudgive den fjerde.

Uheldigvis døde Dahl kun 41 år gammel lige efter udgivelsen af *Geistligheden...* 2000, midt i en diskussion med en gruppe, der ville understøtte og supplere hans forskning. Det medførte, at talrige rettelser og diskussionsbidrag til denne og de to første bøger ikke er blevet inkluderet i andet oplag 2004. Derfor findes personregistre samt diverse rettelser og tilføjelser, lavet af den dansk/norske støttegruppe kun på hjemmesiden <http://www.tuxen.info/>. Dahls selvstændige kildestudier i lensregnskaber, gejstlige skifter eller tingbøger er det, der gør bøgerne værdifulde for slægtsforskning. Hans korte oversigter over præsters og embedsmænds børn er overfladiske og fejlbehæftede. Imidlertid kan bøgerne anvendes med kritisk omtanke, som efterfølgende eksempel viser.

Skiftet efter sgpr. Christen Henriksen Ascanius i Sand, Senja provsti findes i Tromsø gejstl. skifteprotokol 23. okt. 1724 (Rigsark. Oslo) og refereres side 368 i *Geistligheden...* som følger: „*Arvingerne ble hans søsken, Hr Peder i Aure, Oles barn i Jylland, Hr Saxo prest i Bordum på Fyn, Hedvig i Fyn og halv-søsken Hr Simon Hoffs barn i Trondheim, Sara sl Henrik i Blidstrups barn og Maren sl Ole i Gresteds barn.... [Hr. Christen] var 53 år i 1701, dvs født ca 1648.*“

Jeg har ikke undersøgt det originale norske skifte; men referatet indeholder under alle omstændigheder punkter, der behøver korrektur. Det ses ved eftersyn af de enkelte arvinger i litteraturen:

Hr Peder i Aure: Peder Henriksen Ascanius, født 18/1 1645 i Blidstrup, Holbo hd. og død 4/10 1738 som sgpr. til Aure, Nord-Møre provsti. (S. 45 i Dahls bog er der mere om ham).

Oles barn i Jylland: Oluf Henriksen Assens, herredsfoged i Sønderhald m.fl. herreder fra 1687 til sin død 1712 i Andi, Skørring sg. I

modsatning til sine gejstlige søskende latiniserede han ikke sit efternavn. Han havde tre børn i sit første ægteskab med Anne Sørensdtr. Bay, (d. før 1709), ægteskabsbevill. 13. dec. 1681, Sjæll. Reg. 385, cit e. Persh. Ts. 7, I, 55 (1916). Herredsfogedens slægtskab er påvist i Slægt & Stavn (Kbh.) 1994:1, s. 20ff.

Hr Saxo prest i Bordum på Fyn: Saxo Henriksen Ascanius, født 15/10 1650 i Blidstrup, død 1733 som sgpr. til Boddum-Hurup-Ydby, Refs hd. (Se Wiberg).

Hedvig i Fyn: Hedvig Henriksdtr. Ascania, født i Blidstrup, død 17/2 1708. Første gang gift 9/12 1666 i Odense med Mathias David- sen Reutze, født ca. 1614 i Stettin, død 17/6 1690 som sgpr. til Ryslinge, Gudme hd. (Se Wiberg). Ved skiftet efter Hedvig Ascania var der 5 efterlevende børn. (Persh. Ts. 2, IV, 219 (1889)).

Hr Simon Hoffs barn i Trondheim: Simon Pedersen Hoff, født ca. 1634 i Blidstrup, død 2/10 1708 i Trondheim, hvor han var lektor ved Katedralskolen. Gift to gange, mindst 5 børn. (På s. 51 i Dahls bog kaldes han fejlagtigt *Simonsen*).

Sara sl Henrik i Blidstrups barn: Sara Pedersdtr. Hoff, født 14/8 1636 i Blidstrup, død 15/6 1702 i Hillerød, gift med Henrik Mortensen Evendorph, født ca. 1630 i Everdrup, død ca. 1688 som sgpr. til Blidstrup. (Se Wiberg nr. 118,7. og E. Qvistgaard, s. 56 & 120). - En hidtil uidentificeret student fra Roskilde 1681, Henrik Henriksen Ascanius er antagelig af dette ægteskab.

Maren sl Ole i Gresteds barn: Maren Pedersdtr. Hoff, født i Blidstrup, død før 1724, gift med Oluf Laursen Holbech, død ca. 1671 som sgpr. til Græsted-Maarum, Holbo hd. (Se Wiberg).

Hr. Christen i Sand havde iflg. Gjessings Jubel=Lærere 2, II, s. 203 (Kbh. 1783) yderligere en halvbror, der ikke nævnes i skiftet: Hans Pedersen Hoff, født ca. 1637 i Blidstrup, iflg. Wiberg død 1692 som sgpr. til Søborg-Gilleleje, Holbo hd. Hans hustru Anne Jacobsdtr. Bejer døde 30/9 1710; åbenbart var der ingen efterlevende børn 1724. (Se E. Qvistgaard, s. 28).

I Wibergs danske Præstehistorie om Blidstrup (nr. 118,5.,6.,7.) er præsternes familieforhold forkerte og ufuldstændige. Ved hjælp af det norske skiftereferat og E. Qvistgaards Præstehustruer s. 116, Till., 17 (Kbh. 1934-36) kan man nu se, hvordan sammenhængen skal være:

Nr.4. Oluf Jørgensen, d. ca. 1636, havde datteren Barbara, der 1. blev gift med hans efterfølger:

Nr.5. Peder Simonsen Hoff (ca. 1605 - ca. 1647). Barbara Olufsdatter blev 2. gift med:

Nr.6. Henrik Christensen Ascanius (ca. 1615 - 1655).

Nr.7. Henrik Mortensen Evendorph (ca. 1630 - ca. 1688), gift med Sara Pedersdr. Hoff, datter af nr. 5.

Eventyr for slægtsforskere: ”Den gamle Gravsteen” af H.C. Andersen

af Birgit Øskov, Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby, ☎ 98 17 63 76. E: bojen@daks.dk

Man finder altid noget, når man leder efter noget helt....

Ovennævnte udtryk kan enhver slægtsforsker vel skrive godt og grundigt under på. Jeg har forlængst gjort det til en af mine talemåder, der kan kalde smilet frem og tage nogle billige point i en snæver vending. Men at udtrykket også kunne bruges i et H.C. Andersens år – ja, det er ganske vist!

Rent arbejdsmæssigt og privat havde jeg beskæftiget mig en del med den jubilerende forfatter – også så jeg af og til måtte tage mig selv i at tænke: ”Kan han bære mere?” Men efter moden overvejelse er jeg bestemt kommet til den konstatering, at han så afgjort vandt ved nærmere bekendtskab – min barndoms eventyr huskede jeg stadig – og al den nye viden, foråret 2005 førte med sig, gjorde bestemt kun billedet af ham og hans mange gøremål endnu flottere.

Et flot foredrag af Rolf Dorset fra Odense – afholdt i den hjemlige slægtshistoriske forening – om ”paradisbarnets alternative forældre” gav desuden også en ny vinkel på hele hans liv, levned og historie. Men i påskedagene 2005 var der blot for en stund dømt afslapning med familien: kunst-køretur til omegnens gallerier og ”spændende steder”, herunder til allersidst på turen i Ingstrup til et lille hus med antikviteter: gamle ting og bøger, som vel ingen længere syntes om. Vi kikkede indenfor, og just der lå fire røde bind med guldtryk og silhuet på forsiden: ”H.C. Andersen Eventyr og

historier – redaktion Bo Grønbech. Udgivet på forlaget Arnrone”. Bind 2 lå øverst, og jeg måtte bare lige kikke en enkelt gang: bogen slog af sig selv op på side 63, hvor eventyret ”Den gamle gravsten” begyndte. ”Du milde – har han også skrevet det? – Jeg må bestemt have de fire bind med hjem.”

”Den gamle Gravsten”

Vel hjemme igen blev eventyret læst flere gange, og bedre og bedre blev også det. En kontakt til Det Kgl. Bibliotek gjorde det muligt via Anne-Mette Kirkeby at lade SLÆGTENS læsere læse med og selv vurdere min påstand i titlen. Måske har der ikke været så mange slægtsforskere i gang med at slægtsforske, da H.C. Andersen levede (eventyret er skrevet i 1855), men at han har tænkt på os, da han skrev nedenstående, turde vel også være – ganske vist! Læs selv:

”I en af de smaa Kjøbsteder, hos en Mand, der havde sin egen Gaard, sad hele Familien i Kreds sammen om Aftenen, paa den Aarstid, da man siger ”Aftenen længes;” det var endnu mildt og varmt; Lampen var tændt, de lange Gardiner hang ned for Vinduerne, hvor der stode Blomsterpotter, og udenfor var det et deligt Maaneskin; men det talte de nu ikke om, de talte om en gammel, stor Steen, der laae nede i Gaarden, tæt ved Kjøkkendøren, hvor Pigerne tidt opstillede det skurede Kobbærtøj, for at det skulde tørres i Solen, og hvor Børnene gjerne legede, - det var egentlig en gammel Gravsteen.

”Ja,” sagde Manden i Huset, ”jeg troer den er fra den gamle nedbrudte Klosterkirke; der blev jo solgt baade Prædikestol, Epitaphier og Gravstene! min salig Fader købte flere af disse, de bleve slaæede itu til Brolægning, men denne Steen blev tilovers og er siden bleven liggende i Gaarden.” ”Man kan godt see, at det er en Gravsteen,” sagde den ældste af Børnene, ”der er endnu at see paa den et Timeglas og et Stykke af en Engel, men Indskriften der stod, er næsten reent slettet ud, undtagen det Navn Preben og et stort ”S”, der staaer lige bag efter og lidt længer nede ”Marthe;” men mere kan man ikke faae ud og det er da kun, naar det har regnet eller vi have vasket den, at det staaer tydeligt.”

”Herre Gud, det er Preben Svanes og hans Hustrues Gravsteen!” sagde en gammel Mand derinde, der kunde, i sin Alder, godt være Bedstefader til dem Allesammen i Stuen. ”Ja, det Ægtepar var et af de sidste som bleve jordede paa den gamle Klosterkirkegaard! det var et gammelt, hæderligt Par fra mine Dreng-Aar! Alle kjendte dem, og Alle holdt af dem, de vare Alders-Kongeparret her i Byen! Folk sagde om dem at de eiede over en Tønde Guld, og dog gik de simpelt klædt, i det groveste Tøi, men deres Linned var saa skinnende hvidt. Det var et deiligt gammelt Par, Preben og Marthe! - Naar de sad paa Bænken, der var oppe paa Husets høie Steentrappe, som det gamle Lindetræ heldede sine Grene over, og de nikkede venligt og mildt, saa blev man ordenlig glad derved. De vare saa mageløse gode mod de Fattige! de bespiste dem, de klædte dem, og der var Fornuft og sand Christendom i al deres Godgjørighed. Først døde Konen! jeg husker den Dag saa godt! jeg var en lille Dreng og med min Fader inde hos gamle Preben, lige idet at hun var hensovet; den gamle Mand var saa bevæget, græd, som et Barn.

- Liget laae endnu i Sovekammeret, tæt ved, hvor vi sad, - han talte til min Fader og et Par Naboer, om hvor eensomt der nu vilde blive, hvor velsignet hun havde været, hvormange Aar de havde levet sammen, og hvorledes det gik til at de bleve kjendte med hinanden og fik hinanden kjær; jeg var som sagt, lille, og stod

og hørte til, men det opfyldte mig forunderligt at høre paa den gamle Mand, og see, hvorledes han mere og mere blev livlig, fik røde Kinder, idet han talte om Forlovelses Dagene, hvor yndig hun havde været, hvormange smaa uskyldige Omveie han havde gaaet for at træffes med hende, og han talte om Bryllups-Dagen, hans Øine lyste derved, han levede ligesom tilbage igjen i den Glædes-Tid, og saa laae hun nu inde i Kammeret tæt ved død, en gammel Kone, og han var en gammel Mand og talte om Haabets Tid! - - ja, ja, saaledes gaaer det! Da var jeg et Barn kuns og nu er jeg gammel, gammel, som Preben Svane. Tiden gaaer og Alting skifter! - Jeg husker saa godt hendes Begravelses-Dag, gamle Preben gik lige bag efter Liigkisten. Et Par Aar forud havde Ægteparret ladet deres Gravsteen hugge med Indskrift og Navne, paa Dødsaaet nær; Stenen blev om Aftenen kjørt hen og lagt paa Graven, - og Aaret efter løftedes den igjen og gamle Preben kom ned til sin Hustru. - Der var ikke den Rigdom efter dem, som Folk havde troet og sagt, det der var, kom til Familien, langt ude, den man aldrig før havde vidst om. Det Bindingsværks Huus, med Bænken paa den høie Steentrappe under Lindetræet, blev revet ned af Magistraten, thi det var altfor brøstfældigt til at de turde lade det staae. Siden, da det gik med Klosterkirken ligesaadan og Kirkegaarden blev hævet, saa kom Prebens og Marthes Gravsteen, som Alt derfra, til hvem, der vilde købe det, og nu er det truffet saa, at den ikke er bleven slaæet i Stykker og brugt, men ligger endnu i Gaarden til Legested for de Smaa, og til Hylde for Pigens skurede Kjøkkentøi. - Den brolagte Gade gaaer nu hen over gamle Prebens og hans Hustrues Hvilested; Ingen husker dem mere!” Og den gamle Mand, som fortalte alt dette, rystede veemodig med Hovedet.

”Glemmes!” - ”Alt skal glemmes!” sagde han. Og saa talte de i Stuen om andre Ting; men den mindste Dreng derinde, et Barn med store, alvorlige Øine, krøb op paa Stolen bag Gardinerne, og saae ned i Gaarden, hvor Maanen skinnede klart paa den store Steen, der altid før havde syntes ham tom og flad, men nu laae der, som et heelt stort Blad af en Historiebog.

Alt hvad Drengen havde hørt om Preben og hans Hustru havde Stenen inde; og han saae paa den, og han saae op mod den klare, lyse Maane, i den rene, høje Luft og det var ligesom et Guds Ansigt, der skinnede ud over Jorden. "Glemmes! - Alt skal glemmes!" lød det inde i Stuen, og i det Øieblik kyssede en usynlig Engel Drengens Bryst og Pande og hviskede stille: "Gjem det givne Frøcorn vel, gjem det til Modenhedens Tid! - Ved Dig, du Barn, skal den udslettede Indskrift, den smuldrende Gravsteen, med lyse gyldne Træk staae for kommende Slægter! Det gamle Ægtepar skulle igjen Arm i Arm, vandre did gjennem de gamle Gader, og smilende med friske, røde Kinder, sidde paa Steentrappen under Lindetræet, og nikke til Fattig og Rig. Frøcornet fra denne Time vil, gjennem Aaringer, voxe til et blomstrende Digterværk. Det Gode og Skjønne glemmes ikke, det lever i Sagn og Sange." "

Det er vel just sådan, vi gør – noget ved det! Og hvis nogen rent faktisk også "kender"

Preben og Marthe, om end der jo ikke er direkte efterkommere, kunne det være spændende at høre om dem!

Kildehenvisning:

Eventyret er i renskrift hentet fra Det Kongelige Biblioteks hjemmeside på adressen <http://www.kb.dk/elib/lit/dan/andersen/eventyr.dsl/hcaev063.htm>

Og udgaven der af "Den gamle Gravsteen" er hentet fra H.C. Andersen: Eventyr 1-7, udgivet ved Erik Dal, kommentar ved Erling Nielsen. DSL/Hans Reitzel, Kbh. 1963-90. Arkiv for Dansk Litteratur. Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og Det Kongelige Bibliotek http://www.adl.dk/adl_pub/pg/cv/ShowPgImg.aspx?nnoc=adl_pub&p_udg_id=95&p_sidenr=288

Tak til Anne-Mette Kirkeby fra Det Kgl. Bibliotek for venlig assistance!

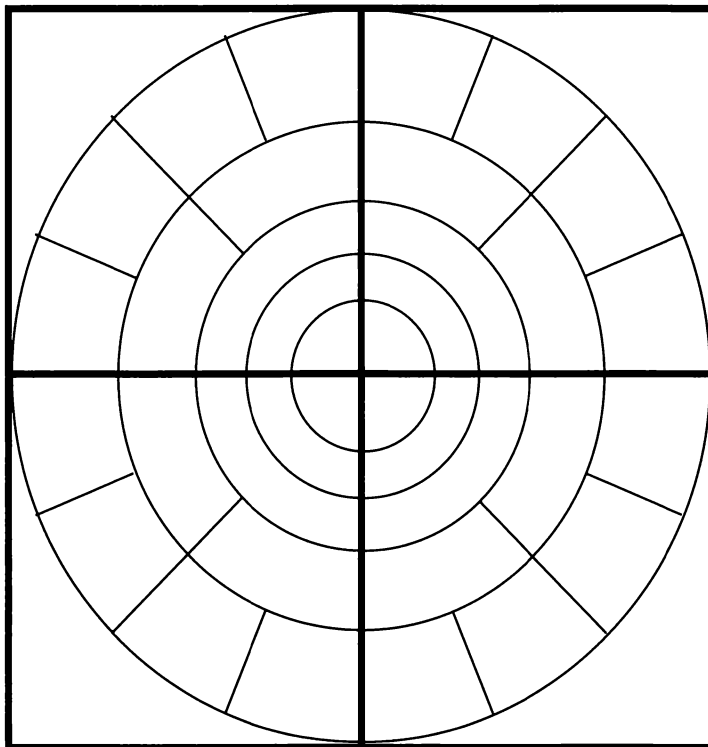

Illustrationen er tegnet af Vilhelm Pedersen og hentet i Gyldendals udgave af H. C. Andersens eventyr (red.)

RUNDE ANETAVLER SÆLGES

Her er den runde anetavle, som du bare er nødt til at have.

Tavlen kan indeholde 10 generationer; hvis du starter med dig selv, kan du få plads til dine 6 x tipoldeforældre. Hvis du køber 4 tavler, kan du lave en tavle for hver af dine bedsteforældre og dermed få plads til 8 x tip.

Ovenfor ses en lille kopi af den runde anetavle;
den består af 4 ark à 50cm x 50 cm.

1 anetavle koster kr. 40,00
4 anetavler koster kr. 150,00
+ porto

**Ring og bestil på ☎ 75 54 11 34
eller e-mail til: bwienecke@stofanet.dk**

Levevilkår for ansatte på et gods anno 1865

af Knud Precht, R. Hougårdsvej 12.B, 8900 Randers, ☎ 86 42 30 73. E: knudprecht@mail.dk

I forbindelse med min slægtsforskning, har jeg i beretningen om mine tipoldeforældre et afsnit der omhandler deres ansættelse som mejeriforpagtere på godset "Møllerup", Feldballe Sogn, Djurs Sønder Herred, Randers Amt.

I beretningen indgår en 10-siders forpagtningskontrakt, der detaljeret beskriver ansættelsesforholdet, men afsnit i kontrakten dokumenterer også, hvorledes livet formede sig for de ansatte, specifikt deres arbejdstider, logi og kost.

Forhistorien.

Min tipoldefar Johan Heinrich Carl Precht er født i 1825 på godset "Rixdorf" ved Pløn, som yngste af en børneflokk på 8. Forældrene var ansat som bestyrere på godset, de havde tidligere været ansat som godsforvaltere på godset "Elmeloh" ved Oldenburg. Carl har i sin ungdom lært landbrugs- og mejeridrift og som sine to brødre, Lüder og Heinrich, rejste han til Vendsyssel, hvor de fik ansættelse på store gårde og godser som mejeriforpagtere. Det første møde med Carl i Vendsyssel stammer fra folketællingen i 1850, hvor han som 25-årig er ansat på "Gammel Wraa Hovedgaard", i Ajstrup Sogn, Kær Herred, Aalborg Amt. Senere går turen til "Baggesvogn" i Sindal Sogn, Vennebjerg Herred, Hjørring Amt. Her møder han enken Christine Elisabeth Christiane Aude der er født i 1822, formentlig i Mechlenburg, de første oplysninger, jeg har om hende, forekommer i folketællingen 1840, fra godset "Løvenholm", Gjesing Sogn, Sønder Hald Herred, Randers Amt, hvor hendes far Hans H.F. Aude er skaffer [tjener]. Carl og Christine gifter sig i 1853 i Sindal Gamle Kirke. I 1855 fødes deres eneste barn, datteren Frederikke, min oldemor. I årene frem til 1863 er de mejeriforpagtere på "Nørgaard" i Sindal, "Odden" i Mygdal og "Stensbæk" i Bindslev.

På "Møllerup" gods.

I 1863 rykker Precht-familien til Djursland, "Møllerup" gods, der ifølge oplysninger fra

"Det Statistiske Bureau" 1861 havde 160 td. land tilsæt med korn, et dyrehold på 20 heste, 135 malkekøer, 100 får og 20 svin. Ud over driften af mejeriet indbefattede kontrakten også underbringelse af folkeholdet, der ifølge folketællingen 1860 bestod af 1 forvalter, 1 smed, 15 tjenestekarle, 5 tjenestepiger og 1 brændehugger, ud over de i hovedbygningen ansatte.

Del-citater fra kontrakt:

Contract.

Hvorefter Greve Frederik Ahlefeldt Laurvigen til Møllerup overdrager Carl Precht fra Steensbæk I Wensyssel, Forpagtningen af Meieriet paa Møllerup Hovedgaard fra 1. November 1863 af paa følgende Vilkaar.

Malkepigerne.

Forpagteren er pligtig i Sommerhalvaaret at holde mindst 1 Malkepige for hver 20 Køer, som holdes i Besætningen. I Tilfælde han ei holder saa mange Piger, maa han finde sig i at Eierne paa hans Bekostning leier det ovenanførte Antal Piger, og maa han i saa Tilfælde bære de herved fremkaldte Udgifter. Forpagteren er pligtig med sine Piger at være behjælpelig med de Prøvemalkninger Eierne maatte finde for godt at lade afholde, saa overhovedet at lade Malkningen foretage paa de Tidspunkter Eierne bestemmer, samt med sine Piger at være behjælpelig ved Køernes Indbinding om Middagen eller Aften og Løsningen om Morgenen naar Køerne om Natten holdes paa Stald.

Bespisning og logi.

Forpagteren er pligtig i Forpagtningstiden at bispise Eierens faste Folk, saa mange af disse Eierne maatte ønske, med sunde og gode Fødevarer, overensstemmende med efterfølgende Spisereglement og øvrige Bestemmelser. Ligeledes er Forpagteren pligtig til daglig ved en af sine Piger at lade Eierens Folk benyttede

Sovekamre feie og reengjøre, samt deres Senge rede og iligemaade skal han lade Lagnerne til Folkesengene vaske mindst 4 Gange om Aaret, samt holde disse samt Sengeklæderne med Lapning og Stopning, alt imod en betaling af 3 Skilling [1 skilling= 2 øre] for hver Seng. Han erhoder, for hver af de faste Folk han bespiser, 4 Td. Rug, 4 Td. Byg [1 Td.(tønne)=139,20 liter] og 36 Rd. [1 Rd.(rigsdaler)=2 Kroner] i Penge om Aaret eller maanedlig 2 2/3 Sp. Rug, 2 2/3 Sp. Byg [1 Sp. (skæppe)=17,40 liter] og 3 Rd. i Penge. For denne betaling har Forpagteren at levere alt, hvad der hører til Husholdningen, samt selv besøge Maling, Brygning og Bagning. Skulle nogen af de faste Folk afgaae i Maanedens Løb, afkortes Betalingen saavel i Sæden som Penge fra Afgangsdagen. Foruden de faste Folk er Forpagteren endvidere, om forlanges, pligtig at bespise ved Folkenes Bord og paa samme maade som for disse er bestemt, saamange Kostligere, som forlanges, imod en daglig Godtgjørelse af 24 Skilling pr. Mand, og er han pligtig til at modtage dem i Kost med 2 Timers Varsel, hvis deres antal ei overstiger 6. Er der flere anmeldes de med Aftens Varsel. Om det forlanges er Forpagteren ogsaa (pligtig) at levere Øl til Dagleierne som beskæftiges ved Markarbejde for en betaling af 6 Skilling daglig pro Person. Betalingen af Sæd udbetales Forpagteren maanedsvi hvorimod Opgjørelse i Penge samtidig med opgjørelsen for Meieriet. Har Eieren Haandværksfolk fra Kjøb-Staden bespises disse fra men ikke ved Forpagterens eget Bord, mod en betaling af 2 Skilling pro Personer. Ligeledes er Forpagteren pligtig saafremt Eieren ønsker det at koste Forvalteren og de Elever som måtte blive antagen paa Gaarden, med god borgerlig Kost, som det med Billighed kan forlanges fra en god borgerlig Husholdning hvilken Kost enten anrettes paa Deres Værelser eller nydes ved Forpagterens eget Bord. Forvalteren og Eleverne tilkomme The eller Kaffe Morgen og Aften og Forpagteren er pligtig daglig at lade de af dem benyttede Værelser feie og reengjøre, samt deres Senge rede og desuden mindst 8 gange aarlig lade deres Lagener vaske og desuden lade saavel disse som Sengeklæderne eftersee med Stop-

ning og Lapning, saa ofte det gjøres fornøden. Som godtgjørelse herfor erhoder Forpagteren for Forvalteren og hver af Eleverne 150 Rd. aarlig, der erlægges maanedsviis med 12 Rd. 3 Skilling pro Personer.

Spisereglement (ugens 7 dage).

Morgen. Grød og Mælk el. Mælk og Brød med Smør og Brød.

Middag. Søndag: Grød og Smørlod. Mandag: Grød og stegt Flæsk el. Pandekager. Tirsdag: Ærter el. Bollemælk og Flæsk el. Kjød. Onsdag: Vælling og Kartoffler med Suul el. Flæskekage. Torsdag: Kaal med Flæsk el. Kjød. Fredag: Grød og stegt Flæsk el. Klipfisk el. Kjød. Lørdag: Øllebrød og Fisk.

Folkene kaldes til Mad ved Ringning med en Klokke, som dertil findes paa Gaarden. Spisetiden er i Reglen naar Eieren ikke ansætter den anderledes: Om Morgenen om Sommertiden Kl. 4½. Om Morgenen om Vinteren Kl. 6. Om Aftenen naar Folkene høre op med arbeidet. Mellemmaden om Formiddagen begynde 1. Marts og ophøre 1. November, hvorimod Mellemmaden om Eftermiddagen leveres hele Aaret. Hver Person faar et Stykke Rundenoms Brød med Smør eller Fedt, Ost eller Kjød paa, hvert Stykke Brød skal foruden Smør veie 18 Lod [1 Lod=15,6 gram], Smørret 1 Lod foruden Paalægning. Smed og Hjulmand forsaavidt disse erholde Kost, faae varm Mælk og Smørrebrød i stedet for Mælk og Brød om Morgenen. Helligdagene og Helligaftenen gives Folkene bedre Kost efter Egnens Skik og Brug. Naar der er nogen af Folkene paa Reisen gives der hver 3 Stykker Mad med Ost og Kjød paa og deres Middagsmad faae de naar de komme hjem. Ligeledes maae der holdes Middagsmad til de Folk som formedelst Arbejdets Beskaffenhed ikke altid kunde møde til den bestemte Spisetid. Forpagteren leverer uden Godtgjørelse den fornødne Lysning og Varme i Borgerstuen, som i Regel lukker Kl. 9½. For at undgaa Klager over Portionernes Størrelse bestemmes at hver Kjødportion skal veie 11 Lod, og hver Flæskeportion 8 Lod, og er der Been i det tildelte Stykke eller Flæskesværd bliver det at fradrage i Vægten. Der bør

altid forefindes saa meget Formad og Brød som Folkene vilde spise medens de sidde til Bords, ligeledes maae der gives Folkene saameget Øl de vilde drikke i Marken eller ved Bordet. Forpagteren maae selv paasee at Folkene ikke medtage af den Mad som sættes paa Bordet, da den Mad som fremsættes skal nydes paa Stedet.

Ved høstgildet.

Til Høstgildet gives Folkene aparte Mad, saaledes som Skik og Brug er paa de større Gaarde i Egnen og som hidtil har været Brug paa Gaarden, og giver Eierne en Godtgjørelse af 24 Skilling for hver Person, som foruden de faste Folk af Eierne indbydes til Middag. Brændevin leverer Eierne til hver Tid hvad Folkene skulde have, og al anden Brændevinsdrikken af Folkene er strængelig forbudt.

Precht-familiens videre liv.

I sommeren 1866 fik en 20-årig tjenestepige, Mine Jensen, feber-tyfus og hun afgik ved

døden i september, min tipoldemor har sikkert passet pigen under sygelejet, hvorved hun også blev ramt, Christine klarede ikke krisen og dør 2. oktober, kun 44 år gammel.

Carl står nu alene med sin 11-årige datter Frederikke. Men allerede godt 4 måneder senere gifter Carl sig med enken Mette Christensen fra Hyllested Sogn, Djurs Sønder Herred, Randers Amt. Hendes mand var faldet på Dybbøl Skanse i 1864, efterladende sig 2 sønner på 4 og 2 år. Carl overtager Mettes gård, bygger senere en Hollandsk Mølle, men sælger allerede i 1870 gård og mølle til godset "Rugård". De køber herefter gårdene "Kathrinesminde" og "Søbygård", begge beliggende i Søby, Albøge Sogn, Djurs Sønder Herred. Mette og Carl får sammen 4 børn. De driver gårdene frem til 1894, hvor de overdrages til Mettes ene søn. Derefter sidder de i aftægt på "Søbygård" indtil deres død, Mette i 1898 og Carl i 1905.

Enken Maren Jensdatters klageskrivelse

Af Kurt Kermit Nielsen, Møllevangs Alle 93, 8210 Århus V, ☎86 10 60 46. E: kkn@nypost.dk

Høy Edle og Welbaarne Herre Hr Estatz Raad Sampt Stiftbefallings Mand.

Jeg jonskrefne fattige Enche Maren Jensdatter Sl: Johan Schluthogers efter lefwerske her i Aarhus, hafwer alleryd –mygeligst for dend høje Herre at andrage, ded bemeldte min Sl: Mand wed Døden afgich Imellum dend 15tende og 16tende febrv. nest afviget, Og siden efter Christelig Schich Indswøbte hannem i Linnet, og lagt paa bordet, i Stuen, Nu hafde en Chirurgi Nafnlig Anthoni: N. her samme steds Borger, hos mig til leje et Cammer, Saa Jh-worwel Jeg hafde Saat wagt ofwer hannem om Natten, med lius waar Wagten falden i Sown, hwilchet bemte Chirurgi med hans Swend opwarted, og toeg det døde Legome Saaledis Indswøbt af Bordet, og lagde det Ind i Sit Cammerbord, Og der /:Imod mindste gifne tilladelse eller forlow:/ Opschar Dend Shl. Mand langs fra Brøstet neder ad, og twers ofwer igien, ofwer Mafwen og gemegted, og hwad de

der for bestilte, har noch ej wæret til forgiewes, lagde hannem saa ind Jgien som hand tilforn laae, hwor da Thienniste Pigen blew ded waar og gaf mig det nogenledis tilkiende, Der efter tog ieg nogle Mend, og loed hannem Siune, Og befandtis som meldt, Mens at Chirurgien kand negte, hand jo hafwer giort gierningen, gjør hand iche, Mens troer wel hand for den høje Herre Selw tilstaar. Og som ded Siuness efter formeening En meget wChristelig fast tilforn u-hørlig omgang og med fardt paa det døde Mennische loed Jeg derfore Nest afwigte dj: 3die May Stefne lowmessig til tinget, med en af Retten udstedde Schriftlig Stefning, Og wille førdt herom nogle widende Nestleden d: 10 May Mens Som widnesbyrdene ej Møtte, Strax blifwer Stefnamaalet af Byfogden afslaget, til ny Stefne maal /: Ihwor wel Stefnamaal Staar for fulde efter lowen med foreleggelse:/ i 6 ugger. da som Jeg Saaledis formeener ej her udi Ret war wederfaret, frygter Jeg for wærrer

her efter, som en fattig Enche, der ej har midler at Jndwichle mig i Proces med, mens i den Sted mange Smaa u – opfødde Børn.

Altsaa allerydmyggelist Indflyer Jeg til Hans Høj welbaarenhed, At hand af Naade wille være mig fattig Enche her udi Assisterlig, Den bemeldte Chirurgi for hans Høj – Welbaarenhed Selw maatte møede at tilstaae samme w – Christelig gierning, tillige med hans Swend, Og der efter at worde Saat til rette, som wed bør, hwilchet war mig fattige Enche en Stoer lindring for Process at fore komme, Wenter her paa dend gunstig Herris gode Swar, Jeg i mine Bønner Stedse af Gud schal forwendte og begiere at det af himmelen schal worde belønnet forbliwer Stedse

Høy Edle og Welbaarne Hr Estatzraad og Stiftbefal: Mands Allerydmygste tiener Inde Maren M I D Jensdte.

til Witterlighed Mickel Sørrensandur
Aarhus dend 14 May Ao 1703.

Notat på bagsiden:

Sahl Johan Schluthangers Skræders Enke Maren Jensdaatters i Aarhus, hendes Supplique til Stiftamtmand von Plessen, dat 14 Maj Anno 1703.

Kilde:

Kurt Kermit Nielsens kildeuddrag af
Århus Stiftamt – Havreballegård og Stjernholm
Amter 1683 – 1799

Forskellige breve og dokumenter vedr. Århus
By og Amt.

(Landsarkivet i Viborg, B 5 A – 462)

Nyt fra Statens Arkiver

De meget positive tiltag med selvbetjeningsmagasiner og brugerråd fortsætter.

Selvbetjeningsmagasiner har eksisteret i mange år på landsarkiverne i København og Odense, men nu er også arkivet i Aabenraa kommet med, og snart følger Rigsarkivet med. Tilbage står Landsarkivet i Viborg og Erhvervsarkivet i Århus, men begge steder synes de faktiske bygningsforhold at være en hindring.

Både for personale og publikum er det en stor lettelse, at de tilgængelige kirkebøger, kontraminielbøgerne, fra 1892 og fremover (p.t. til og med 1955) kan hentes af publikum selv. Det samme er jo tilfældet med de papirmæssigt meget omfangsrige sønderjyske personregistre, der siden den preussiske tid juridisk har erstattet kirkebøgerne, men som det er uhyre tidsrøvende at arbejde med. Inden længe vil som nævnt også Rigsarkivet etablere selvbetjeningsmagasin med folketællinger, og lægdsruller vil i den forbindelse blive deponeret på Landsarkivet i København.

Brugermøder og brugerråd går sin sejrsgang gennem Statens Arkiver. Publikums interesse for brugermøderne synes måske ikke at være i stigning, men brugerrådene synes også at

kunne blive til større gavn for publikum. Hvor publikums opsparede irritation over et eller andet hidtil blot har kunnet fremlægges på brugermøderne, sikrer brugerrådene på en hel anden måde en kontinuerlig dialog med arkivernes ledelse. Rådene kan snakke de forskellige ønsker og forslag fra publikum igennem og sortere de helt "vilde" fra, så blot de emner, som har en realistisk chance for at blive gennemført, bliver forelagt ledelsen.

Grundlaget for brugerrådenes virksomhed er fremlagt på de respektive arkivers hjemmesider og minder i mangt og meget om hinanden, men små forskelle er der, både i aktivitetsniveau og sammensætningen af rådene. De fleste brugerråd afholder 2 møder årligt, i Odense mindst 2, Rigsarkivet 2-3 og Landsarkivet i København 4. – Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger kan besætte 1 plads i brugerrådene i Viborg, Århus og Odense, mens begge de slægtshistoriske foreninger i Sønderjylland er repræsenteret i Aabenraa. I København er de slægtshistoriske foreninger ikke specielt inviteret til arbejdet i brugerrådene, hverken på Rigsarkivet eller på Landsarkivet, men kan selvfølgelig foreslå medlemmer til brugerrådet på lige fod

med alle andre. I brugerrådene er desuden ganske naturligt poster reserveret for arkivernes øvrige "berøringsflader" på universiteter, lokalhistoriske arkiver og foreninger samt museer m.v.

SSF og medlemsforeningerne må glæde sig over den rolle, ledelserne i Statens Arkiver har tiltænkt dem i brugerrådene; - og vi vil alle glæde os over diverse tiltag dér til gavn og glæde for de menige slægtsforskere på arkivernes læsesale.

Uhyre glædeligt er det tillige, at der nu er mulighed for at blade i de kirkebøger, som Statens Arkivers Filmningscenter har lagt på internettet, og en forsat dialog med Filmningscenteret skulle være sikret i bestræbelserne på også her at nedsætte et brugerråd med repræsentanter for bl.a. S sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger og DIS-Danmark.

AB

Flere anmeldelser og småstykker

Bevar billedet – håndbog i bevaring af fotografi og film er udgivet af Landsforening til bevaring af foto og film. Prisen er 178 kr. plus porto. Bogen kan bestilles gennem S sammenslutningen af Lokalarkiver (sla@vejle.dk), Enghavevej 2, box 235, 7100 Vejle.

Hvorfor bliver feriebilderne fra 1970erne langsomt mere og mere røde?

Og hvorfor bliver sort/hvide billeder brune?

Bogen, *Bevar billedet* - kan give svarene på de to spørgsmål, og ikke mindst nogle anvisninger og gode råd om, hvad man skal gøre for at undgå, at ens fotosamling går til. Billeder er jo en god måde at illustrere sin slægtsforskning med og bringer en meget tæt sine forfædre. Man skal blot tænke på, at nogle plasticlommer er til skade for fotoet. At stærkt lys og svingende temperaturer samt luftfugtighed nedsætter materialernes levetid.

De gode råd gælder ikke bare almindelige fotografier men fx også dias og smalfilm, som mange har liggende fra 1960erne og 70erne, som også er i fare for at forsvinde.

Heller ikke nutidens teknologi er stabil. Mange slægtsforskere laver printede slægtsbøger med scanninger, der har en meget kort levetid. Fotokopier og print forgår, og det store arbejde bliver ikke til glæde for ens efterkommere, som man har tænkt sig. Så det gælder om at tage sig godt af sin samling.

Bevar billedet er skrevet til arkiver, museer og biblioteker, men giver også gode råd, man kan bruge derhjemme. Forfatterne er tre konservatorer fra henholdsvis Det kongelige Bibliotek,

Det danske Filminstitut og Nationalmuseet. De giver ligeledes anvisninger på, hvilke opbevaringsmaterialer, man skal købe for at sikre fotos m.m. og henvisninger til internetsider, hvis man vil fordybe sig videre i sagen.

Bogen er anmeldt og fotoeksemplet leveret af næstformanden i LFF Bente Jensen, Aalborg Stadsarkiv, Arkivstræde 1, 9000 Aalborg, tlf. 99 31 42 20. Arkivets hjemmeside www.aalborg.dk/stadsarkiv

Skarpretter Seyler

af Kurt Kermit Nielsen, Møllevangs Alle 93, 8210 Århus, ☎ 86 10 60 46. E: kk@nypost.dk

Højædle og Welbaarne Hr: Estats Raad og Stiftsamptmand Højgunstige herre og Patron.

Saasom ieg underschrefne Christian Seyller forordnede og beschichede Scharf Rigter her udj Fridericia, en Contract af dato. 19. Septembz: Ao 1698 Med welædle Magistraten i Aarhus hafuer opretted og efter deris begiering indgaaed huoraf her en Rigtig Copie ydmyggeligst hosfølger, Og som welbemeldte Magistrat mig samme Contract wed deris schrifuelse af dato Aarhus den 4de Augustj sidstafuigte [1705] hafuer willet opsigte, beraabende sig paa, at højædle og Welborne Hr: Stiftsamptmanden, en anden i mit Sted schal hafue bepflichtet, Muligt Welbaarne hr: Estats Raad iche om samme med mig indgaaede Contract, hafuer giort widendes, Huorfor Jeg allerydmyggeligst wil forhaabe og bede at Welbaarne hr: Estats Raad mig wed bemeldte oprettede Contract gunstigt wille maintinere, saasom dend i sig self er absolute, og iche Nogen tid limiterer, mens efter dends formelding kand huerchen de eller ieg Paa enten af Siderne, huerandre afsige, heldst saasom ieg i ingen maader samme Accord hafuer forsømt, og ydermeere Stedse at were forbunden, saalenge Gud Sparre Lif og Kreftter, efter samme forschrifning at beuiise min Skyldige Tieneste Naar Paaeches, Herpaa ieg højædle hr: Estats Raads højgunstige gode Resolution allerydmyggeligst er for wendtende og Med dybeste Respect Forblifuer.

Højædle og Welbaarne hr Estats Raad og Stiftamptmandens Allerydmyggeligste Ringeste Tiener

Christian Seiler.

Fridericia dj: 28 September 1705.

Påtegning:

Scharprichter Mr Christian Seyler som er en god Erlig Mand og derforuden døchtig udj hans Profession, Wille ieg hermed til Højædle og Welbaarne Hr Etatz Raad og Stift Amptmanden v. Plessen tienstl hafwe recommanderet, at hans med Magistraten i Aarhus oprettede Contract

Gunstigt maatte blifwe confirmeret.

Datum Fridericis ut supra J Gedsted.

No 21 En half Rixdaller.

Borgemestre og Raad wdi Aarhus gjør witterligt at wj efter foregaaende Accort og aftale med Erbaher og Konstrige Mand, Mester Christian Seyler Skarf Retter udj Fridericia hafuer antaget hannem, Saasom Wj og hermed antager bemeldte Mester Christian Seyller til at forrette Executionen Paa alle Slags Misdedere som her blifuer dømbte og schal udstaa deris Straf, Og schal hannem derfor gifuis og betaldis aarligen til Løn af Byen Thiuge Rixdaller fra Nukommende St: Micheldag at angaae, Og naar nogen for sin Misgierninger schal Justificeris og afstraffis, da dend, eller de som det wedkommer at lade forrette, at gifue hannem for sin Reise og anden bekostning samt Instrumenter til Executionens forretning fiire Rixdaller, som hannem Rigtig og uden Nogen ophold Straxen schal betaldis, Huorimod bemeldte Christian Seyller, hafuer anbelofuit og tilforpligtet schal were, Naar det hannem betimelig tilkiendegifues, sig Wel willig i Rette tider at indfinde, og Executionen som Ret og forsuarligt at fuldkomme foruden noget widere derfor at Prætendere end bemeldte = 20 Rdr af Byen aarlig Løn, og 4 Rixdaller for sin Reise og bekostning Deliquenten at afstraffe, Dits til witterlighed under Woris Stads Seigl, samt Raadstueschri fueren sin Egen haand hos schrefuit.

Datum Aarhus Raadstue den 19 September 1698.

(L. S.) Christen Hemb.

Rigtig Copie efter originalen Testerer.

Kilde:

LAV. Århus Stiftamt, Havreballegård og Stjernholm Amter 1683 – 1799
Forskellige Breve og Dokumenter vedr. Århus By og Amt. 1700 – 08. (B 5A, 462)
(Kurt Niensens ekstrakter nr: 107 og 108. Se SLÆGTEN nr. 28, s. 15 ff).

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger

- SSF - udgiver som bindeled til de 37 medlemsforeninger og deres godt 4.300 medlemmer først og fremmest bladet SLÆGTEN - *Forum for slægtshistorie*, to gange årligt, 1.1. og 1.7. Foruden programmer fra de slægtshistoriske foreninger bringer bladet meddelelser fra SSF, referat fra årsmødet, uddrag af foredragsholderens litteraturlister fra SSFs årlige weekendkursus samt nyttige artikler, råd og vejledninger.

Redaktør: Birte Steffensen, Teglgårdvej 36, 7451 Sunds, ☎ 97 14 13 23. E: tippe@post.tele.dk
Kasserer: Ole Bech Knudsen, Jyllands Allé 2, 3. tv., 8000 Århus C, ☎ 86 11 55 47. Giro: 094-5587. E: obk.aarhus@mail1.stofanet.dk

Som tillæg til SLÆGTEN - uden for abonnementet - er udgivet følgende publikationer v/ forlagsredaktør: Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎ 86 61 04 36.
E: blaabjerg@privat.dk

1 *Slægtsforskning - din Danmarkshistorie*. (ISBN 87-90331-26-5) 6. udg., 2002, 18 s., 10 kr. Kortfattet introduktion til slægtsforskning. Her forklares de absolut nødvendige grundbegreber og fortælles, hvor på biblioteket bøger for slægtsforskere findes. Aktuelle adresseliste omfattende de statslige arkiver og de slægtshistoriske foreninger i og udenfor SSF.

2 *Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne!* (ISBN 87-90331-27-3) 5. udg., 2002, 48 s., 25 kr.
Præsentation af knap 600 titler af den righoldige litteratur for slægtsforskere. – Tema-hæfte tilegnet Hans H. Worsøe på 70 årsdagen 11.11.2002.

3 *Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmænd*. (ISBN 87-90331-25-7) 3. udg. 2002, 36 s., 25 kr.
Fortæller med udgangspunkt i den store sognefoged-forordning 1791 om denne lokale myndighedspersons arbejdsområder. Desuden oplysninger om hvervet som lægdsmand samt om Dannebrogsmændenes Hæderstegn. På instruktiv vis fortæller Birgit Øskov på 10 sider om, hvad og hvor hun har fundet brikker til historien om oldefaderen, Otto Jensen, sognefoged i Løsning og Dannebrogsmænd. - Temahæfte tilegnet SSFs daværende formand Ingvar Musaeus på 70 årsdagen 28.3.1993.

4 *Slægtsforskere: Lad os vedgå arv og gæld!* (ISBN 87-90331-30-3) 5. udg., 2003, 36 s., 25 kr.

Hjælpe middel til studiet af skifter - en ordliste med forklaring på mange af skifternes gamle ord og begreber, en artikel om afholdelse af skifte, en oversigt over de myndigheder, der skiftede, og en litteraturliste. – Tilegnet SLÆGTENS tidligere kasserer Peter Kudsk på 50 årsdagen 2.3.1998.

5 *Sogn, herred - kirkebøgerne på Statens Arkiver*. (ISBN 87-90331-35-4) 6. udg., 2003, 80 s., 25 kr.
Find de rigtige mikrokort med kirkebogen fra det rette sogn, herred og amt! – Pastoraternes/sognenes numre og kirkebøgernes begyndelsesår. Oversigt over flere end 150 afskrifter/registre til kirkebøger m.m. – Som noget nyt fortælles på 6 sider om diverse fødselsstiftelser på grundlag af Landsarkivet i Københavns store kirkebogsregistratur og Rigsarkivets informationspjece om Fødselsstiftelsen.

6 *Slægtsforskere: Lad os stå vagt og værne!* (ISBN 87-90331-36-2) 4. rev. udg., 2003, 52 s., 25 kr.
Militære emner, f.eks. lægdsruller og disses forkortelser, det militære sprog, introduktion til Forsvarets Arkiver, krigsdeltagermedaljer mv.

7 *Gemmesider - fra nr. 1-10 (1990-94)*. (ISBN 87-90331-12-5) 88 s., 25 kr.
Genoptryk af ”bevaringsværdige” artikler fra SLÆGTENS første numre. Temahæfte tilegnet bladets utrættelige ekspedition, Birgit Øskov, på 40 årsdagen 12.4.1999.

7b Tyrsting Herred - Uddrag af de 552 indførsler i de bevarede tingbøger 1660-64 og 1681-83.

Udarbejdet af Erik Brejl (ISBN 87-985050-2-5) 1995, 70 s. Udsolgt!

8 Nutiden og Valdemar Sejrs Slægtsforskning og Danmarks historie. Af Anton Blaabjerg. (ISBN 87-90331-13-3) 2000, 90 s., 25 kr.

55 slægtslinjer viser forbindelsen til nutidens danske befolkning – kendte og ukendte: tekstilfamilien Damgaard, politiker-familien Dahlgaard, søstre Dallerup, Poul Henningsen, Sten Hegeler og Bettina Ødum samt mange slægtsforskere!

8b Nørvang Herred – uddrag af de 635 skifter i herredets godser 1723-1826. Udarbejdet af Erik Brejl (ISBN 87-985050-4-1) 1995, 72 s. – Udsolgt!

Genoptrykt i nr. 12 *Voer og Nim samt Nørvang herreder*.

9 Skanderborg Rytterdistrikt. Uddrag af samtlige bevarede 3.002 skifter 1680-1765. Udarbejdet af Erik Brejl. (ISBN 87-985050-6-8) 1995, 296 s. – Udsolgt!

Referater med samtlige arvinger. Register over arveladere og ægtefæller, 6.226 navne; en liste over skifternes fordeling på sogne og lokaliteter.

10 Litteraturfortegnelse 1980-85. Litteratur for slægtshistorisk interesserede. Personalhistorie. Lokalhistorie. Arkivvæsen. Udarbejdet af Ingvar Musaeus. (ISBN 87-985050-8-4) 1996, 120 s., 40 kr.

Godt 1.000 bogtitler vedrørende personalhistorie lokalhistorie og arkivvæsen udgivet 1980-85.

11 Er du i familie med bryggerne? – Slægterne bag J.C. og Carl Jacobsen på Carlsberg. Publiceret af Birgit Øskov og Anton Blaabjerg (ISBN 87-90331-02-8) 1997, 90 s., 30 kr.

Anetavle for Carl Jacobsen, 1842-1914, tilbage til 1600-tallet og endnu længere. – 25 slægts-

linjer viser forbindelser til kendte og ukendte før og nu.

12 Voer og Nim samt Nørvang herreder. – Uddrag af samtlige bevarede 2.959 skifter i herredernes godser og hospitaler 1716-1850.

Udarbejdet af Erik Brejl. (ISBN 87-90331-05-2) 1997, 291 s., 130 kr.

Som *Skanderborg Rytterdistrikt* (nr. 9).

13 Det står skrevet i kirkebøger, skøder, skifter, folketællinger og mange andre arkivalier. Af Jens Peder Skou. (ISBN 87-90331-09-5) 1998, 365 s., 175 kr.

Et fornuftigt bud på, hvordan en slægtsbog kan skrives i kapitler med skildringer af slægtsudviklingen fra fortiden frem mod nutiden. – En slægtsbog fra Østjylland.

14 Slægtsforskere: Lad os gøre noget – ved det! (ISBN 87-90331-18-4) 2. udg., 2000, 54 s., 25 kr.

Tanker om formidling og sammenskrivning af slægtsforskningens resultater. Temahæfte tilegnet SLÆGTENS første redaktør, Anton Blaabjerg, på 50 årsdagen 8.2.1999.

15 Tørrild Herred. Uddrag af de 894 skifter i herredets godser 1721-1816. Udarbejdet af Erik Brejl. (ISBN 87-90331-16-8) 1999, 88 s., 40 kr.

Skifteuddrag i samme standard som *Skanderborg Rytterdistrikt* og *Voer, Nim og Nørvang herreder* (nr. 9 og 12).

16 Dronning Margrethe IIs forslægt – også de hidtil mindre kendte slægtslinier! Af Kristian Lauritsen. (ISBN 87-90331-19-2) 2000, 392 s., 175 kr.

Dronningens anetavle i 11 generationer (til ane nr. 2047) tilbage til 1600-tallet – illustreret med 75 portrætter! For første gang biograferes så mange af de specielt mindre kendte forfædre samlet. Overraskende forekommer storkansleren Frederik Ahlefeldt på Tranekær, død 1686, hele 12 gange! Upågtede tyske slægtslinjer følges tilbage til danske middelalderslægter som Thott, Gyldenstjerne og Hvide (både de jyske og de sjællandske).

17 **1760 slægtsbøger udgivet af kommercielle slægtsforskningsbureauer i Danmark efter 2. Verdenskrig.** En oversigt af Peter Kudsk. (ISBN 87-90331-20-6) 2000, 153 s., 75 kr. - Udsolgt! Biblioteket skaffer slægtsbøgerne fra din hjemstav. Måske finder du deri de oplysninger, du mangler! – De mange bøger er registreret i de gamle, ”overkommelige” amter fra før 1970.

18 **1900 godsskifter fra Bjerringbro-Hvorslev-egnen 1715-1815.** Af Inga Hørdum og Vera Munkholm. (ISBN 87-90331-22-2) 2002, 320 s., 190 kr.

Uddrag med samtlige arvinger af skifterne fra egnen syd for Viborg, fra godserne Frisholt (nu atter Ormstrup), Ulstrup, Himmestrup, Viskumgård, Skjern, Karmark og Hagsholm.

19 **I alle de riger og lande ... - Anders Fogh Rasmussen og fortiden!** Publiceret af Birgit Øskov, Ole Bech Knudsen og Anton Blaabjerg. (ISBN 87-90331-28-1) 2003, 60 s., 25 kr.

I anledning af den slægtshistorisk interesserede statsministers 50 års fødselsdag 26. januar 2003 publiceres bidrag til hans anetavle. – Hæftet viser, at slægtsforskere selvfølgelig må inddrage mange andre kilder end blot kirkebøger og folketællinger, hvis der skal kastes blot et minimalt lys over forslægtens liv og færden.

20 **Gemmesider IIA og Gemmesider IIB - fra nr. 11-20** (1995-1999) (ISBN 87-90331-31-1 og 87-90331-33-8) 2003, 154 s., pr. stk.: 25 kr., samlet pris: 40 kr. – I (hæfte nr. 7)+IIA+IIB: 60 kr.

Genoptryk af ”bevaringsværdige” artikler fra SLÆGTENS numre fra 11-20. Temahæfte tilegnet SSFs første formand Ingvar Musaeus på 80 årsdagen 28.3.2003.

21 **Det står skrevet II samt Slægten Brochmanns Herkomst i ny Belysning** – af Jens Peder Skou (ISBN 87-90331-34-6), 2003, 45 s., 35 kr.

Som supplement til den store slægtsbog (nr. 13) med et meget vigtigt afsnit, der *beviser* slægtsforbindelsen mellem den kendte sjæl-

landske biskop Jesper Brochmann (1585-1652) og kancellisekretær Jesper Brochmann (1488-1562). – Forbindelsen gik *ikke* gennem den yngre Jespers far, Køges borgmester Rasmus Sørensen (som aldrig har heddet Brochmann), men gennem borgmesterens anden kone, Bodil Jacobsdatter!

22 **Herredsfogedslægten I-II. Peder Pedersen i Borum og hans efterkommere indtil omkring midten af 1700-tallet.** Af Kirstin Nørgaard Pedersen (ISBN 87-90331-37-0), 2004, 670 s., 450 kr.

Med udgangspunkt i herredsfogeden i Framlev Herred vest for Århus, Peder Pedersen, død omkr. 1586, og hustru Maren Andersdatter, død omkr. 1624, skildres 8 slægtled af denne meget omfangsrige og interessante selvejerbonds-lægt. Fremstillingen bygger på særdeles grundige studier af vanskeligt tilgængeligt materiale, især 1600-tallets lensregnskaber, tingbøger og skifter.

Bøgerne er udstyret med adskillige oversigtstavler, som letter overblikket over den store efterslægt. Endvidere med et omfattende navnerregister (ca. 3.000 personer) samt nøjagtige kildehenvisninger.

Slægten er ført frem til ca. 1750, så de fleste ”almindelige” slægtsforskere kan koble sig på. Personregister til værket findes på forfatterens hjemmeside: <http://bnp.adr.dk/borum/borumstart.html>

Rabatpriser

for pjecen 1: ved køb af 40 stk. og 100 stk. henholdsvis 8 og 5 kr.

for hæfterne 2-8, 14 og 19-20: ved køb af 15 og 40 stk. af samme hæfte henholdsvis 20 og 15 kr.

for bogen 10: ved køb af 15 stk. 25 kr.

Priserne er incl. moms, men excl. forsendelse. Publikationerne bestilles hos SLÆGTENS ekspedition: Birgit Øskov, Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby, ☎ 98 17 63 76.

E: bojen@daks.dk

På jagt efter genet, der gør os gamle

af Jytte Skaaning

Institut for Sundhedstjenesteforskning – Center for Aldringsforskning på Syddansk Universitet i Odense påbegyndte 1. november 2004 et fireårigt projekt, der har til formål at finde svaret på, hvorfor nogle søskendeflokke lever længere end andre og bevarer et godt helbred selv i meget høj alder. Projektet er et fælles EU-projekt med deltagelse af følgende lande: Danmark, Finland, Storbritannien, Tyskland, Holland, Belgien, Frankrig, Polen, Italien og Grækenland.

Kriteriet for deltagelse er, at mindst 2 nulevende er helsøskende og begge er 90 og derover og født før 1. april 1918. Man har valgt denne skæringsdato, da den yngste i søskendeflokken skal være mindst 90 år gammel, når projektet afsluttes i november 2008.

Pr. 1. april 2004 var der ifølge CPR-regi-steret ca. 75.000 nulevende personer, og de mulige søskende (30.-35.000), der blev fundet ved sortering efter fødselsregistrerende myndighed og samme efternavn, opførtes på data-lister. Disse lister blev efterfølgende checket af Svend-Erik Christiansen og Jytte Skaaning ved en gennemgang af adskillige kirkebøger og for sønderjydernes vedkommende personregistre, og resultatet blev ca. 3.500 søskendeflokke af mindst 2 nulevende søskende, der var født i samme sogn. Der er flere flokke på 3, 4 eller mere, og rekorden er en flok på 6 fynske piger mellem 86 og 102 år.

På centret er der oprettet en database over flokkene. Når søskendeflokken er identifice-

ret, sender Center for Aldersforskning et brev til deltagerne (der p.t. er 90+) om projektet. Herefter tages kontakt pr. telefon og et besøg aftales inden for flokken i samme uge. Det er jo ældre mennesker!! Kontakten og besøget foretages af projektansatte sygeplejersker. Ved besøget bliver deltagerne spurgt, om de vil give deres samtykke til deltagelse i undersøgelser. Der kan også være en bisidder med ved besøget, hvor der stilles en del spørgsmål om helbred, livsmønster, alkohol- og tobaksvaner og foretages nogle fysiske test. Til sidst bliver deltagerne bedt om en blodprøve eller et kandskrab til dna-analysen.

Af de oprindelige ca. 3.500 flokke er der reelt godt 1000, som kan indgå i projektet, idet ca. 1/3 ikke ønsker at deltage, medens ca. 1/3 er for svage eller er døde efter 1. april 2004.

Læs mere om projektet (punkt 4) i referatet af brugermødet 9. marts 2005 på Landsarkivet for Sjælland m.fl. www.sa.dk/lak/aktuelt/brugermoeder/brumod2005.htm

Kender du søskende, der fortsat lever og som er mere end 90 år? Hvis ja, så kontakt venligst

Frans Bødker, Center for Aldringsforskning, J.B. Winsløvs Vej 9 B, 5000 Odense C. Tlf. 6550 36 33 eller email: fbodker@health.sdu.dk eller Jytte Skaaning tlf. 6614 8877 eller email: skaaning@email.dk

- til bibliotekers stregkode -